ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE PRO ZASTUPOVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE ZA ROK 2021

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ODBOR KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA
PRAHA 2022

Tato zpráva byla předložena vládě České republiky pro informaci, a to na jejím zasedání dne 14. července 2022. Vláda vzala zprávu na vědomí.

© Tato zpráva je dílem autorského kolektivu pracovníků Kanceláře vládního zmocněnce působících při Odboru komunitárního práva Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Na zprávě se jmenovitě podíleli Jana Benešová, Lucie Dvořáková, Anna Edelmannová, Iva Gavrilová, Ludmila Halajová, Monika Horáková, Natálie Illková, Tereza Machovičová, Adéla Martínková, Thomas Müller, Kristýna Najmanová, Jana Očková, Jiří Pavliš, Hana Pešková, Ondřej Serdula, Martin Smolek, Soňa Šindelková, Ondřej Šváb, Michael Švarc a Jiří Vláčil.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK ... **9**

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE ... **10**

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE ... **13**

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2021 ... **15**

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE ... **16**

K POVAZE ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE ... 16

K ÚČASTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE NA ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2021 ... 17

SHRNUTÍ VYJÁDŘENÍ ČR V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2021 ... 19

1. Zemědělství ... **19**

C-86/20 *Vinařství U Kapličky* ... 19
C-51/21 *Aktsiaselts M.V.WOOL* ... 19
C-89/21 *Romega* ... 20
C-160/21 *NIKOPOLIS AD ISTRUM 2010* ... 20
C-217/21 *AGRO – EKO 2013* ... 21

2. Životní prostředí ... **21**

C-181/20 *VYSOČINA WIND* ... 21
C-463/20 *Namur-Est Environnement* ... 22
C-524/20 *VÍTKOVICE STEEL* ... 22
C-525/20 *Associaton France Natur Environnement* ... 22
C-659/20 *Ministerstvo životního prostředí* ... 22
C-43/21 *FCC Česká republika* ... 23

3. Dopravní politika ... **23**

C-453/20 *City Rail* ... 23

4. Energetická politika ... **24**

5. Elektronické komunikace ... **24**

C-494/21 *Eircom* ... 24

6. Ochrana osobních údajů ... **24**

C-817/19 *Ligue des droits Humains* ... 24
C-77/21 *Digi* ... 25
C-132/21 *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* ... 25
C-180/21 *Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet* ... 25
C-154/21 *Österreichische Post* ... 25
C-252/21 *Facebook a další* ... 26
C-268/21 *Norra Stockholm Bygg* ... 26
C-300/21 *Österreichische Post* ... 26
C-340/21 *Natsionalna agentsia za prihodite* ... 26
C-349/21 *HYA* ... 27

7. Veřejné zakázky ... **27**

C-669/20 *Veridos* ... 27

C-403/21 *NV Construct* ... 27
C-416/21 *Omnibusunternehmen et K Reisen* ... 28

8. Hospodářská soutěž ... 28

C-333/21 *European Superleague Company* ... 28

9. Hospodářská a měnová unie ... 29

10. Daně ... 29

C-154/20 *Kemwater ProChemie* ... 29
C-643/20 *ENERGOTT* ... 29
C-694/20 *Orde van Vlaamse Balies a další* ... 30
C-711/20 *TanQuid Polska* ... 30
C-146/21 *DGRFP Bucureşti* ... 30
C-194/21 *Staatssecretaris van Financiën* ... 31
C-227/21 *HA.EN.* ... 31
C-397/21 *HUMDA* ... 31

11. Finanční trh ... 31

C-337/20 *CRCAM* ... 32
C-633/20 *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände* ... 32
C-351/21 *Beobank* ... 32
C-448/21 *Banco BPI* ... 33

12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování ... 33

C-502/20 *Institut des Experts en Automobiles* ... 33
C-50/21 *Prestige and Limousine* ... 33
C-83/21 *Airbnb Ireland et Airbnb Payments UK* ... 34
C-292/21 *CNAE* ... 34
C-362/21 *EKOFRUKT* ... 34
C-372/21 *Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland* ... 35
C-574/21 *O2 Czech Republic* ... 35

13. Volný pohyb zboží ... 35

14. Duševní vlastnictví ... 36

15. Volný pohyb kapitálu ... 36

16. Spotřebitelé ... 36

C-179/21 *Victorinox* ... 36
C-208/21 *Towarzystwo Ubezpieczeń Ż* ... 36
C-264/21 *Koninklijke Philips* ... 37
C-396/21 *FTI Touristik* ... 37
C-407/21 *UFC - Que choisir a CLVC* ... 37

17. Volný pohyb osob ... 38

C-22/21 *Minister for Justice and Equality* ... 38
C-66/21 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* ... 38
C-159/21 *Országos Idegenrendeszeti Főigazgatóság a další* ... 38
C-422/21 *Ministero dell'Interno* ... 39
C-488/21 *Chief Appeals Officer* ... 39
C-528/21 *M.D.* ... 39

18. Sociální politika **40**

C-101/21 *HJ* 40

19. Sociální zabezpečení **40**

C-576/20 *Pensionsversicherungsanstal* 40
C-3/21 *Chief Appeals Officer* 41
C-199/21 *Finanzamt Österreich* 41
C-283/21 *Deutsche Rentenversicherung Bund* 41

20. Vnější vztahy **42**

21. Unijní rozpočet **42**

22. Celní unie **42**

C-599/20 *Baltic Master* 42
C-668/20 *Y GmbH* 42

23. Justice **42**

C-136/20 *LU* 43
C-501/20 *MPA* 43
C-645/20 *VA a ZA* 44
C-190/21 *PayPal* 44
C-354/21 *Registrų centras* 44
C-347/21 *DD* 45

24. Institucionální otázky **45**

25. Principiální otázky **45**

C-109/20 *PL Holdings* 45
C-155/21 *Athena Investments* 45

ZAJÍMAVÉ ROZSUDKY VYNESENÉ V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2021 46

1. Zemědělství **46**

C-830/19 *Région wallonne* 46
C-119/20 *Lauku atbalsta dienests* 47

2. Životní prostředí **47**

C-826/18 *Stichting Varkens in Nood a další* 47
C-619/19 *Land Baden-Württemberg* 48
C-473/19 a C-474/19 *Föreningen Skydda Skogen, Naturskyddsföreningen i Härryda a Göteborgs Ornitologiska Förening* 48
C-470/19 *Friends of the Irish Environement* 48
C-617/19 *Granarolo* 49
C-87/20 *Hauptzollamt B* 49
C-357/20 *Magistrat der Stadt Wien* 50
C-524/20 *VÍTKOVICE STEEL* 50

3. Dopravní politika **51**

C-28/20 *Airhelp* 51
C-870/19 a C-871/19 *Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze* 51
C-826/19 *Austrian Airlines* 51
C-47/20 *Stadt Karlsruhe* 52
C-906/19 *Ministère public* 52

4. Energetická politika **53**

C-798/18 a C-799/18 *Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) a další* .. 53
C-741/19 *République de Moldavie* 53

5. Elektronické komunikace **54**

C-34/20 *Telekom Deutschland* 54

6. Ochrana osobních údajů **54**

C-746/18 *Prokuratuur* 54
C-645/19 *Facebook Ireland a další* 55
C-439/19 *Latvijas Republikas Saeima* 55

7. Veřejné zakázky **56**

C-6/20 *Riigi Tugiteenuste Keskus* 56
C-927/19 *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras* 56
C-497/20 *Randstad Italia* 57

8. Hospodářská soutěž **57**

C-308/19 *Whiteland Import Export* 58
C-857/19 *Slovak Telekom* 58
C-882/19 *Sumal* 58
C-915/19 až C-917/19 *Eco Fox a další* 59
C-306/20 *Visma Enterprise* 59

9. Hospodářská a měnová unie **60**

10. Daně **60**

C-288/19 *Finanzamt Saarbrücken* 60
C-501/19 *UCMR – ADA* 60
C-895/19 *A.* 61
C-108/20 *Finanzamt Wilmersdorf* 61
C-593/19 *SK Telecom* 62
C-703/19 *Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach* 62
C-844/19 *technoRent International a další* 62
C-294/20 *GE Auto Service Leasing* 62
C-186/20 *HYDINA SK* 63
C-80/20 *Wilo Salmson France* 63
C-281/20 *Ferimet* 63
C-398/20 *ELVOSPOL* 64
C-334/20 *Amper Metal* 64
C-154/20 *Kemwater ProChemie* 65

11. Finanční trh **65**

C-950/19 *A* 65
C-910/19 *Bankia* 66
C-911/19 *FBF* 66
C-790/19 *Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov* 67
C-337/20 *CRCAM* 67
C-544/19 *ECOTEX BULGARIA* 68

12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování **68**

C-555/19 *Fussl Modestraße Mayr* 68

C-739/19 *An Bord Pleanála* ... 69
C-142/20 *Analisi G. Caracciolo* ... 69
C-428/19 *Rapidsped* ... 70
C-325/20 *BEMH et Conseil national des centres commerciaux* ... 70
C-502/20 *Institut des Experts en Automobiles* ... 70

13. Volný pohyb zboží ... 71

14. Duševní vlastnictví ... 71

C-392/19 *VG Bild-Kunst* ... 71
C-762/19 *CV-Online Latvia* ... 71
C-597/19 *M.I.C.M.* ... 72
C-682/18 a C-683/18 *Youtube a Cyando* ... 72
C-178/20 *Pharma Expressz* ... 73
C-123/20 *Ferrari* ... 73

15. Volný pohyb kapitálu ... 74

C-388/19 *Autoridade Tributária e Aduaneira* ... 74
C-274/20 *Prefettura di Massa Carrara* ... 74

16. Spotřebitelé ... 74

C-922/19 *Stichting Waternet* ... 75
C-485/19 *Profi Credit Slovakia* ... 75
C-65/20 *KRONE Verlag* ... 75
C-198/20 *X Bank* ... 76
C-303/20 *Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg)* ... 76
C-33/20, C-155/20 a C-187/20 *Volkswagen Bank* ... 77
C-243/20 *Trapeza Peiraios* ... 77

17. Volný pohyb osob ... 78

C-940/19 *Les Chirurgiens-Dentistes de France a další* ... 78
C-949/19 *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.* ... 78
C-194/19 *État belge* ... 79
C-901/19 *Bundesrepublik Deutschland* ... 79
C-718/19 *Ordre des barreaux francophones a germanophone a další* ... 80
C-719/19 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* ... 80
C-535/19 *A* ... 81
C-709/20 *The Department for Communities in Northern Ireland* ... 81
C-930/19 *État belge* ... 81
C-18/20 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* ... 82
C-91/20 *Bundesrepublik Deutschland* ... 82
C-490/20 *Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo“* ... 83

18. Sociální politika ... 83

C-344/19 *Radiotelevizija Slovenija* ... 83
C-580/19 *Standt Offenbach am Main* ... 84
C-30/19 *Braathens Regional Aviation* ... 84
C-511/19 *Olympiako Athlitiko Kentro Athinon* ... 85
C-550/19 *Obras y Servicios Públicos et Acciona Agua* ... 85
C-742/19 *Ministrstvo za obrambo* ... 85
C-795/19 *Tartu Vangla* ... 86
C-804/19 a C-341/19 *WABE a MH Müller Handels* ... 86
C-107/19 *Dopravní podnik hl. m. Prahy* ... 87

C-824/19 *Komisia za zashtita ot diskriminatsia* ... 87

19. Sociální zabezpečení ... 87

C-27/20 *CAF* ... 88
C-784/19 *TEAM POWER EUROPE* ... 88
C-285/20 *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen* ... 88
C-538/19 *Casa Națională de Asigurări de Sănătate a Casa de Asigurări de Sănătate Constanța* ... 89
C-866/19 *Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie Wydział Realizacji Umów* ... 89
C-636/19 *Centraal Administratie Kantoor* ... 90

20. Vnější vztahy ... 90

C-479/21 PPU *Governor of Cloverhill Prison a další* ... 90
C-124/20 *Bank Melli Iran* ... 91

21. Unijní rozpočet ... 91

C-360/20 *Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administraţiei Publice* ... 91

22. Celní unie ... 92

C-708/19 *Von Aschenbach & Voss* ... 92
C-941/19 *Samohýl group* ... 92
C-39/20 *Jumbocarry Tradings* ... 93

23. Justice ... 93

C-414/20 PPU *MM* ... 93
C-769/19 *Spetsializirana prokuratura* ... 94
C-649/19 *Spetsializirana prokuratura* ... 94
C-804/19 *Markt24* ... 94
C-648/20 PPU *Svishtov Regional Prosecutor's Office* ... 95
C-603/20 PPU *MCP* ... 95
C-307/19 *Obala i lučice* ... 95
C-221/19 *AV* ... 96
C-73/20 *Oeltrans Befrachtungsgesellschaft* ... 97
C-665/20 PPU *X* ... 97
C-913/19 *CNP* ... 97
C-280/20 *Generalno konsulstvo na Republika Bulgaria* ... 98
C-66/20 *XK* ... 98
C-136/20 *LU* ... 99
C-338/20 *Prokuraturu Rejonowu Łódź-Bałuty* ... 100
C-282/20 *ZX* ... 100
C-393/20 *T.B. a D.* ... 100
C-428/21 PPU a C-429/21 PPU *Openbaar Ministerie* ... 101
C-319/19 *Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo* ... 101
C-852/19 *Gavanozov II* ... 102
C-289/20 *IB* ... 102
C-242/20 *HRVATSKE ŠUME* ... 102
C-724/19 *Spetsializirana prokuratura* ... 103
C-203/20 *AB a další* ... 103
C-251/20 *Gtflix Tv* ... 104

24. Institucionální otázky ... 104

C-3/20 *LR Ģenerālprokuratūra* ... 104

25. Principiální a průřezové otázky ... **105**

C-16/19 *Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie* ... 105
C-422/19 a C-423/19 *Hessischer Rundfunk* ... 106
C-481/19 *Consob* ... 106
C-824/18 *A. B. a další* ... 106
C-64/20 *An tAire Talmhaíochta Bia agus Mara, Éire agus an tArd-Aighne* ... 107
C-896/19 *Repubblika v. Il-Prim Ministru* ... 107
C-505/19 *Bundesrepublik Deutschland* ... 108
C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19 *Asociaţia "Forumul Judecătorilor Din România"* ... 109
C-487/19 *W. Ż.* ... 109
C-561/19 *Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi* ... 110
C-109/20 *PL Holdings* ... 110
C-748/19 až C-754/19 *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* ... 111
C-564/19 *IS* ... 111
C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 a C-840/19 *Euro Box Promotion a další* ... 112

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA ... **113**

PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA ... 113

Co je EU Pilot ... 114
Postup řízení ... 114
Vývoj v roce 2021 ... 114

PRŮBĚH ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA ... 115

Řízení podle čl. 258 SFEU ... 115
Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU ... 118
Budoucí výhled ... 119
Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva ... 119

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA VEDENÁ PROTI ČR ... 120

Celkový přehled ... 120
Nenotifikační v. věcná řízení ... 122
Vývoj v roce 2021 – nově zahájená řízení ... 123
Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2021 ... 124
Přehled věcných řízení zahájených v roce 2021 ... 128
Rozhodnutí Komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2021 ... 129
Řízení ukončená v roce 2021 ... 131
Řízení projednávaná v roce 2021 před Soudním dvorem ... 134
Přehled řízení o porušení unijního práva běžících ke dni 31. prosince 2021 ... 134

C-121/21 *ČESKÁ REPUBLIKA V. POLSKO* (DŮL TURÓW) ... 148

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ PROTI ORGÁNŮM EU ... **149**

Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost ... 149
Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU) ... 149
Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU) ... 150
Řízení o žalobě na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení (čl. 268 a čl. 340 odst. 2 SFEU) ... 150

Žaloby ČR ... **151**

C-862/19 P *Česká republika v. Komise* (broadcasting) ... 151

T-627/16 RENV *Česká republika v. Komise* (korekce ze tří auditů v zemědělství) ... 151
T-151/20 *Česká republika v. Komise* (celní bezdůvodné obohacení) ... 152
T-335/20 *Česká republika v. Komise* (pozastavení plateb II) ... 152

INTERVENCE ... 153

VĚCI, V NICHŽ ČR V ROCE 2021 POŽÁDALA O VSTUP DO ŘÍZENÍ ... 153

C-166/21 *Komise v. Polsko* ... 153
C-551/21 *Komise v. Rada* ... 153
T-362/21 *Telly v. Komise* ... 154
T-363/21 *Česká asociace satelitních operátorů v. Komise* ... 154
T-585/21 *Zásilkovna v. Komise* ... 154

ŘÍZENÍ O POSUDKU ... 155

Posudek 1/19 ... 155
Posudek 1/20 ... 155

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE ... 157

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY ... 158

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ES	Evropská společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
GA	Generální advokát
JŘ	Jednací řád
NSS	Nejvyšší správní soud
OKP	Odbor komunitárního práva
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
Listina	Listina základních práv Evropské unie
VLZ	Vládní zmocněnec

Pro označení ostatních členských států je používán dvoupísmenný kód ISO (ISO 3166 alpha-2), s výjimkou zkratky EL pro Řecko a UK pro Spojené království, které jsou bez ohledu na uvedené ISO ve vztahu k těmto státům v EU obvykle používány.

Pro označení ministerstev ČR a dalších centrálních orgánů státní správy jsou používány obvyklé zkratky jejich názvů.

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vážení čtenáři,

je přípustná předběžná otázka týkající se nezávislosti soudce položená soudcem, jehož nezávislost je zpochybňována? I takovou, na první pohled poněkud absurdní otázkou, se zabýval v jednom ze svých stanovisek Michal Bobek v posledním roce svého působení ve funkci generálního advokáta Soudního dvora. Tato otázka vyvstala jako původně nezamýšlený vedlejší produkt závažnější otázky, která se dotýká všech členských států s komunistickou minulostí, a sice otázky, zda okolnosti týkající se prvního jmenování soudce členského státu v době, kdy byl tento stát stále řízen nedemokratickým režimem a před jeho přistoupením k Evropské unii, jakož i skutečnost, že takovému soudci byla po pádu komunistického režimu ponechána soudní funkce, mohou v současné době vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti tohoto soudce ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (věc C-132/20).

Jedná se o jedno z řady řízení, kterými se Soudní dvůr zabýval v minulém roce a jejichž předmětem byly otázky spojené s právním státem. V jejich centru byla, podobně jako tomu bylo v přechozích několika letech, reforma soudnictví v Polsku. Ačkoli řada z těchto otázek je specificky spojena s polským právním řádem, má výklad zásad neodvolatelnosti a nezávislosti soudců prováděný Soudním dvorem např. ve spojení s fungováním soudcovské rady či ve vztahu k situaci předložení soudce k jinému soudu nebo z jednoho oddělení téhož soudu do druhého širší dopady i na organizaci soudnictví v dalších členských státech (srov. věci C-824/18 nebo C-487/19).

V jiném kontextu otázek spojených s právním státem Soudní dvůr v minulém roce rozhodoval o žalobě Maďarska, kterou byl zpochybňován postup Evropského parlamentu vedoucí k vydání usnesení o návrhu, který vybízí Radu Evropské unie, aby podle čl. 7 odst. 1 SEU učinila zjištění, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Unie založena (věc C-650/18). Tímto usnesením byl zahájen postup podle článku 7 SEU, který může vést k pozastavení určitých práv

vyplývajících z členství dotyčného státu v Unii. Soudní dvůr žalobu zamítl s tím, že při počítání hlasů odevzdaných v souvislosti s přijímáním tohoto usnesení Parlament postupoval správně, když vyloučil započtení těch, kdo se hlasování zdrželi.

Druhou významnou oblastí, kterou se Soudní dvůr EU v minulém roce zabýval, byly dopady pandemie Covid-19, a to především ve vztahu k oblasti státních podpor. Konkrétně se jednalo o sérii případů státních podpor několika členských států vůči leteckým společnostem, přičemž téměř ve všech případech Tribunál vyhodnotil dotčená podpůrná opatření jako přiměřená a nediskriminační, a tedy souladná s unijním právem (srov. např. věci T-238/20 nebo T-259/20). Ve věci žaloby společnosti Ryanair proti Komisi sice Tribunál rozhodnutí Komise schvalující finanční podporu poskytnutou Nizozemskem letecké společnosti KLM v souvislosti s pandemií Covid-19 z důvodu nedostatečného odůvodnění zrušil, nicméně i v tomto případě vzhledem ke zvláště nepříznivým důsledkům pandemie pro nizozemské hospodářství pozastavil zrušující účinky do doby, než Komise přijme nové rozhodnutí (věc T-643/20).

Z dalších zajímavých rozhodnutí Soudního dvora z minulého roku stojí za zmínku mimo jiné rozsudek ve věci *Facebook Ireland*, ve které upřesnil podmínky výkonu pravomocí vnitrostátních dozorových úřadů v souvislosti s přeshraničním zpracováním údajů (věc C-645/19), rozsudek ve věci *YouTube*, ve které se zabýval otázkou, zda provozovatelé platforem sami uskutečňují sdělování obsahů chráněných autorským právem veřejnosti, a jsou tedy odpovědní za porušování autorských práv takových obsahů protiprávně zpřístupněných na těchto sociálních sítích (spojené věci C-682/18 a C-683/18), nebo rozsudek ve věci *Ordre des barreaux francophones et germanophone*, ve které se v souvislosti s belgickou právní úpravou zabýval výkladem omezení práva pohybu a pobytu při vyhoštění občana Unie z jiného členského státu z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti (věc C-718/19).

Z oblasti vnějších vztahů lze zmínit především *Posudek 1/19* vydaný v souvislosti s Istanbulskou úmluvou o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, ve kterém byla mimo jiné řešena praktická otázka vnitro-unijního projednávání a schvalování mezinárodních smluv přijímaných jménem Evropské unie. Podle Soudního dvora zakládací smlouvy Radě nezakazují čekat před přijetím rozhodnutí o uzavření mezinárodní smlouvy Unií na vzájemnou dohodu členských států, avšak Rada nesmí měnit postup uzavírání takové mezinárodní smlouvy tím, že bude její uzavření podmíněno předchozím konstatováním takové vzájemné dohody.

Pro samotnou Českou republiku představovala kauzu roku nepochybně žaloba na porušení unijního práva podaná podle čl. 259 SFEU z důvodu tvrzeného porušení několika ustanovení unijních předpisů na ochranu životního prostředí Polskem v souvislosti s prodloužením a rozšířením činnosti v povrchovém dole Turów v samé blízkosti české hranice (věc C-121/21). Spolu se žalobou byl na konci února minulého roku podán návrh na předběžné opatření spočívající v pozastavení těžební činnosti do doby vydání rozhodnutí ve věci samé. Tomuto návrhu Soudní dvůr vyhověl. Do té doby bezprecedentní bylo rovněž usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze září minulého roku, kterým byla Polsku uložena povinnost zaplatit penále ve výši 500 000 eur za každý den, dokud Polsko nesplní povinnost vyplývající z předběžného opatření pozastavit těžbu do doby rozhodnutí ve věci samé.

Vážení čtenáři, přeji vám příjemnou četbu a užitečné využití informací, které tato zpráva obsahuje.

V Praze dne 18. května 2022

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

V řízeních před Soudním dvorem EU jsou členské státy zastoupeny zmocněnci (viz čl. 19 Statutu Soudního dvora). Zastupování ČR před Soudním dvorem a Tribunálem je zajišťováno vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „VLZ“) na základě usnesení vlády č. 113 ze dne 4. 2. 2004 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Statut VLZ“), ve znění usnesení vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010.

Dne 10. 3. 2008 byl do této funkce jmenován usnesením vlády č. 246 JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Usnesením vlády č. 435 ze dne 13. 4. 2005 bylo rozhodnuto, že VLZ bude rovněž zajišťovat zastupování ČR před Soudem ESVO.

Usnesením vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010 byla přijata novela Statutu VLZ, kterou bylo reagováno zejména na terminologické změny související se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

VLZ podle čl. 2 a čl. 8 Statutu VLZ působí při Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“). K plnění svých úkolů využívá zaměstnance OKP, který je rozdělen na tři oddělení, z nichž dvě (Oddělení pro Soudní dvůr EU a Oddělení pro infringementy, dále jen „Kancelář VLZ“) se zabývají všemi záležitostmi týkajícími se agendy VLZ. Na činnosti Kanceláře VLZ se podílí také třetí oddělení OKP, Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU.

Jak vyplývá ze Statutu VLZ, nejsou kompetence VLZ omezeny pouze na zastupování ČR před soudními orgány EU, ale zahrnují rovněž hájení zájmů ČR v prejudiciální (administrativní) fázi řízení s EK (dále též jen „Komise“) týkajících se možných porušení závazků vyplývajících ze členství v EU, včetně mechanismu EU Pilot.

VLZ zastupuje ČR v těchto řízeních:

- řízení o porušení unijního práva, tzv. infringement,
- řízení o předběžné otázce,
- řízení o posudku,
- řízení, do nichž ČR vstupuje jako vedlejší účastník, tzv. intervence, či
- řízení o přímé žalobě ČR na neplatnost aktů vydaných orgánem EU, popř. na nečinnost orgánu EU.

Pravidelnou agendu VLZ představuje zejména zastupování ČR v řízení o předběžné otázce a v řízení o porušení unijního práva.

Zajištění zastupování ČR před Soudním dvorem EU a před EK obstarávají v Kanceláři VLZ zaměstnanci, jejichž stručný profil, včetně kontaktních údajů, naleznete na konci této Zprávy.

Kancelář VLZ využívá pravidelně také služeb stážistů, kterým na tomto místě náleží poděkování za kvalitně odváděnou práci.

VLZ je v jeho činnosti nápomocen Výbor vládního zmocněnce (dále jen „Výbor VLZ“) složený ze zástupců jednotlivých ústředních orgánů státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády, a rovněž ze zástupců dalších orgánů (např. ÚV, ČNB a ÚOHS). Jde o meziresortní poradní a konzultační orgán, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

VLZ na pravidelných setkáních Výboru VLZ informuje o aktuálních řízeních, jež před Soudním dvorem a Komisí probíhají, o důležitých rozsudcích a stanoviscích generálních advokátů a také o řízeních o porušení unijního práva vedených proti ČR. Výbor VLZ je fórem, kde dochází k výměně názorů mezi jednotlivými resorty, což umožňuje formulovat stanoviska ČR s přihlédnutím ke všem relevantním zájmům, které mohou v dané oblasti existovat.

Prostřednictvím členů Výboru VLZ také dochází ke komunikaci mezi VLZ a příslušnými ministerstvy, eventuálně jinými ústředními orgány státní správy nebo jimi podřízenými orgány při zpracování vyjádření ČR v jednotlivých typech řízení. Postup při zpracování vyjádření ČR probíhá v zásadě takto: VLZ informuje příslušného člena Výboru VLZ, do jehož působnosti daná problematika spadá, o zahájení řízení, ať již před soudními orgány EU nebo ze strany EK, příp. též doporučí vhodný postup v daném řízení. Na základě odezvy, resp. podkladů daného resortu, vypracuje VLZ ve spolupráci s resortem vyjádření ČR, které je po odsouhlasení příslušným resortem zasláno soudnímu orgánu nebo EK.

Komunikace probíhá přímo nebo prostřednictvím zvláštní databáze spravované VLZ (tzv. databáze ISAP).

VLZ může také využít možnosti získat informace od právnických či fyzických osob na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“).

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2021

Soudní dvůr EU je jedním ze základních orgánů Evropské unie, jehož úkolem je především dbát na jednotný výklad unijního práva a rozhodovat spory v oblastech vymezených zakládacími smlouvami (viz především čl. 19 SEU a čl. 251 až 281 SFEU). Soudní dvůr EU (dříve neformálně označovaný jako Evropský soudní dvůr) je v současné době zastřešujícím označením pro dvě soudní instance: Soudní dvůr a Tribunál (dříve Soud prvního stupně). Existence Soudního dvora a Tribunálu je zakotvena přímo v zakládacích smlouvách (čl. 19 SEU).

Členské státy požívají před unijními soudy výjimečného postavení, a to nejen ve smyslu privilegovaných žalobců podle čl. 263 SFEU. Mohou vstupovat do jakýchkoli řízení a svými vyjádřeními ovlivňovat konečnou podobu soudních rozhodnutí (viz čl. 23 a 40 Statutu Soudního dvora). Vedle těchto dvou soudních instancí je třeba k unijním soudům v širším slova smyslu počítat též Soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (*EFTA Court*; dále jen „Soud ESVO“), jehož význam pro členské státy je nicméně velmi omezený.

Soudní dvůr byl ke konci roku 2021 složen z 27 soudců (jeden za každý členský stát) a z 11 generálních advokátů, jejichž úlohou je poskytovat Soudnímu dvoru nezávislá stanoviska v řízeních před konečným rozhodnutím ve věci. Tribunál se skládá z 54 soudců (dva za každý členský stát).

V roce 2021 proběhla pravidelná částečná obměna personálního složení Soudního dvora. Na další funkční období byli jmenováni soudci Lars Bay Larsen (DK), François Biltgen (LU), Niilo Jääskinen (FI), Küllike Jürimäe (EE), Koen Lenaerts (BE) a Eugene Regan (IE), nově byli jmenováni soudci Maria Lourdes Arastey Sahún (ES), Zoltán Csehi (HU), Miroslav Gavalec (SK), Dimitrios Gratsias (EL), Siniša Rodin (HR) a Octavia Spineanu-Matei (RO). Generálními advokáty byli na další funkční období jmenováni Manuel Campos Sánchez-Bordona (ES), Juliane Kokott (DE) a Athanasios Rantos (EL), nově byli jmenováni Anthony Michael Collins (IE), Tamara Ćapeta (HR), Nicholas Emiliou (CY) a Laila Medina (LV).

Na Tribunál byli nově jmenováni soudci Maja Brkan (SI), Ion Gâlea (RO), Krisztián Attila Kecsmár (HU), David Petrlík (CZ) a Pēteris Zilgalvis (LV).

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Úkolem této kapitoly je poskytnout obecné informace o charakteru řízení o předběžné otázce, a o tom, jak se do tohoto řízení v roce 2021 zapojila ČR a jaké zajímavé rozsudky byly v roce 2021 Soudním dvorem v rámci tohoto typu řízení vyneseny. Oddíly věnované vyjádřením ČR a zajímavým rozsudkům jsou členěny do tematických okruhů, v rámci kterých jsou jednotlivá řízení o předběžné otázce Kanceláří VLZ ze statistických a pracovně-organizačních důvodů monitorována.

K povaze řízení o předběžné otázce

Soudy členských států se na základě čl. 267 SFEU mohou obracet na Soudní dvůr s otázkami výkladu či platnosti unijního práva, jež potřebují pro svá rozhodnutí. Z pohledu konstrukce právního řádu EU se jedná o nejdůležitější soudní řízení.[1] V souladu s čl. 23 Statutu Soudního dvora dostávají vlády členských států EU oznámení o všech řízeních o předběžné otázce. Vedle originálů předkládacích usnesení nebo jejich shrnutí jsou jim v souladu s čl. 98 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora (dále jen „JŘ Soudního dvora“) doručovány také jejich překlady do úředního jazyka členského státu. Na základě těchto informací o řízení o předběžné otázce se vlády členských států mohou rozhodnout, zda do řízení jako účastník vstoupí či nikoliv.[2] Nemusí osvědčovat žádný právní zájem.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má Soudní dvůr obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách i v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Součástí obecného právního režimu se staly také oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, tato obecná pravomoc se nyní týká též vízové, azylové a přistěhovalecké politiky a jiných politik týkajících se pohybu osob. Soudní dvůr se může vyslovovat též k Listině základních práv EU, která má dle čl. 6 odst. 1 SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy.

Jedinou oblastí zůstávající mimo pravomoc Soudního dvora je společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která se na základě hlavy V SEU řídí zvláštními pravidly a specifickými postupy. Soudní dvůr není v souladu s čl. 275 SFEU příslušný k přezkumu těchto ustanovení ani aktů přijatých na jejich základě, se dvěma výjimkami: 1) je příslušný k přezkumu vymezení rozsahu pravomocí EU a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí EU; 2) má pravomoc

[1] K řízení o předběžné otázce srov. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde, 2005).

[2] K dalším účastníkům řízení o předběžné otázce srov. čl. 23 Statutu Soudního dvora, popř. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005), s. 288 až 291.

rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

Řízení o předběžné otázce se týká též aktů přijatých institucemi nebo jinými subjekty EU, jež jsou v důsledku toho začleněny do práva EU a které může Soudní dvůr vykládat a podrobovat přezkumu platnosti na žádost vnitrostátních soudů, aby jim umožnil ověřit soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem.

VLZ je osobou příslušnou přijímat za ČR dokumentaci zasílanou Soudním dvorem k předběžným otázkám. Ke všem předběžným otázkám zpracuje VLZ analýzu v podobě shrnující tabulky, kterou následně zašle resortům, do jejichž gesce řešená problematika spadá, aby tyto mohly kvalifikovaně zvážit, zda by bylo v daném případě účelné, aby se ČR vyjádřila. Podrobná analýza je prováděna také ve fázi po vyjádření ostatních účastníků v řízení, protože i v této fázi se mohou objevit nové skutečnosti podstatné pro případné vyjádření ČR.

Již od roku 2004 jsou všechny dokumenty vztahující se k řízení o předběžné otázce v Kanceláři VLZ elektronicky zpracovávány a následně distribuovány resortům prostřednictvím databáze ISAP. V případech, kde příslušný resort vyhodnotí určitou předběžnou otázku jako důležitou s ohledem na možné budoucí dopady na aplikaci práva EU v ČR, je ve spolupráci s VLZ zpracováno písemné nebo ústní vyjádření (podle fáze), které je následně předloženo Soudnímu dvoru, resp. před Soudním dvorem předneseno.

K účasti vládního zmocněnce na řízení o předběžné otázce v roce 2021

Kancelář VLZ obdržela v roce 2021 cca 700 podání v cca 400 řízeních o předběžné otázce. Ke každému podání byla vypracována analýza. Z uvedeného počtu řízení se ČR aktivně zapojila do celkem 72, a to v podobě písemného vyjádření nebo ústního vystoupení.[3] Důvodem pro vyjádření ČR v jednotlivých řízeních byla zejména důležitost položených předběžných otázek pro vnitrostátní úpravu a aplikační praxi v ČR a zájem na prosazení výkladu zastávaného ČR. V 66 věcech bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření, v 5 případech na písemné vyjádření navazovala písemná odpověď na otázky Soudního dvora a ve 2 věcech se prostřednictvím VLZ účastnila ČR ústního jednání. Aktivita ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2021 se tedy pohybovala v intencích této aktivity během posledních pěti let, se vzrůstajícím trendem. Nižší počet ústních jednání ve srovnání s předchozími lety byl zapříčiněn pandemií onemocnění covid-19, kdy se v roce 2021 konalo méně

[3] Rozhodným datem je datum předložení vyjádření (popř. účasti ČR na ústním jednání). Pokud tedy bylo zahájené řízení o předběžné otázce oznámeno ČR před 31. 12. 2021, ale k předložení písemného vyjádření došlo až po tomto datu, není v uvedeném přehledu zahrnuto.

ústních jednání než v letech předešlých nebo byla ústní jednání nahrazována otázkami Soudního dvora k písemnému vyjádření.

Přehled vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v letech 2017 – 2021

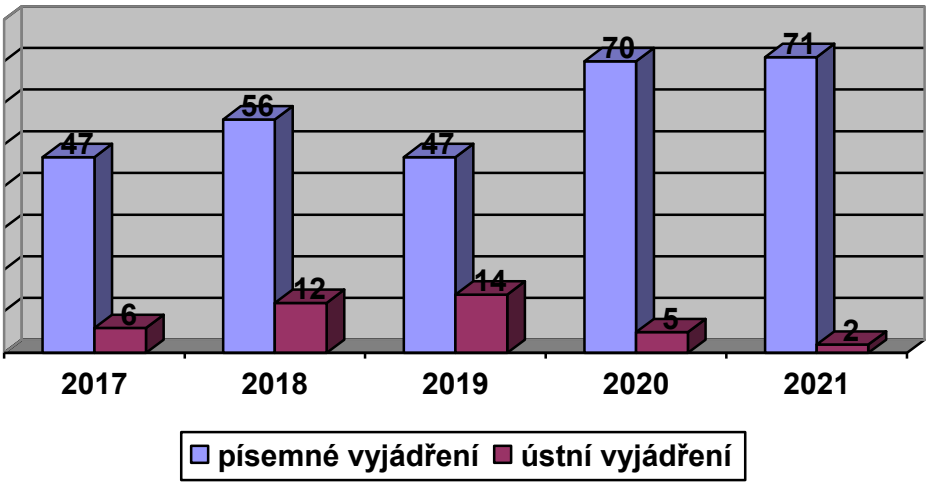

Vyjádření směřovala zejména do oblasti ochrany osobních údajů, daní, volného pohybu služeb a svobody usazování, životního prostředí, volného pohybu osob a justiční spolupráce v civilní i trestní oblasti.

Jelikož má každé řízení o předběžné otázce svůj příslušný vnitrostátní hlavní gesční resort, lze vyjádření ČR v roce 2021 srovnat také z hlediska podílu jednotlivých gestorů na celkovém počtu zpracovaných vyjádření.

Přehled vyjádření ČR v řízení před Soudním dvorem v roce 2021 podle gestorů

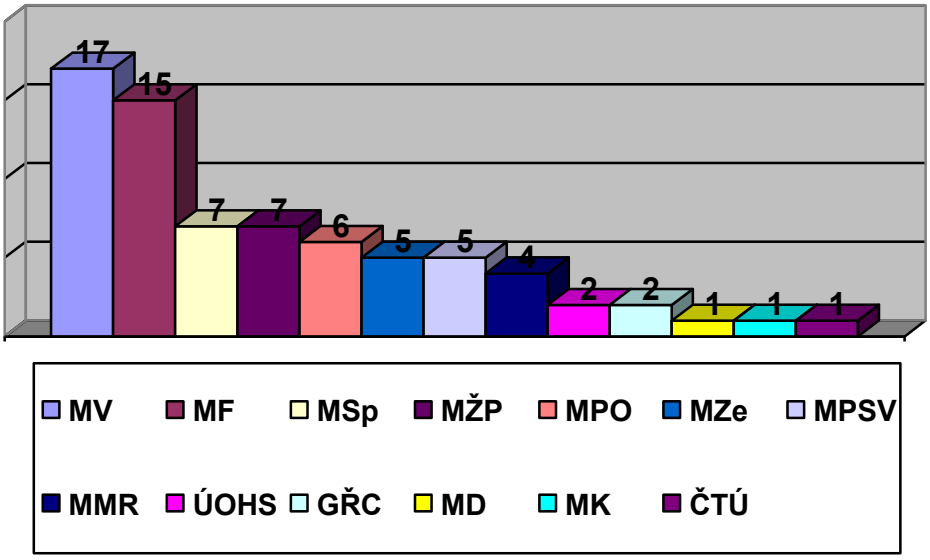

Shrnutí vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2021

Následuje přehled řízení, ve kterých ČR předložila v roce 2021 písemné vyjádření nebo se účastnila ústního jednání.[4]

1. Zemědělství

19 zahájených řízení (zemědělské fondy, označování a bezpečnost potravin, ochrana rostlin, zeměpisná označení zemědělských produktů atd.);

ČR se písemně vyjádřila v pěti věcech.

C-86/20 ***Vinařství U Kapličky***

Věc se týká povahy a účinku dokumentu V I 1 vydaného na základě nařízení č. 555/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína. V písemné odpovědi na dotazy Soudního dvora bylo uvedeno, že zásada vzájemného uznávání, která je uplatňována v celní oblasti, není relevantní pro projednávanou věc, a že právním základem sankcí za porušení zákazu uvádění na trh v Unii šarží vína, jež byly vyrobeny podle enologických postupů nepovolených unijním právem, stanoveného v čl. 80 odst. 2 písm. a) a c) nařízení č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, je na unijní úrovni čl. 89 odst. 3 nařízení č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky.

C-51/21 ***Aktsiaselts M.V.WOOL***

Žalobkyni byla uložena opatření, zejména uzavření provozů a stažení vadných produktů, jelikož dozorový orgán při kontrolách odhalil přítomnost Listeria monocytogenes. Žalobkyně s opatřeními nesouhlasí. V této souvislosti se předkládající soud ptá, zda musí mikrobiologické kritérium „nepřítomnost ve 25 g výrobku“ dle nařízení č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny platit i pro výrobky uvedené na trh během doby údržnosti, když žalobkyně neprokázala, že nepřekračují po dobu údržnosti limit 100 KTJ/g. Ve spolupráci s MZe bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že kritérium „nezjištěno ve 25 g“ se vztahuje výhradně na fázi výroby a nemůže být použito po uvedení výrobku na trh.

[4] Případy jsou řazeny vzestupně dle spisových značek, pořadí nemusí nutně odrážet posloupnost, v jaké byly případy doručovány VLZ.

C-89/21 ***Romega***

Navrhovatelka uváděla na trh kuřecí maso dovezené z Polska (chlazené i čerstvé maso z brojlerů), ve kterém byly na základě neohlášené kontroly objeveny patogenní mikroorganismy, konkrétně Salmonella Kentucky a Salmonella Infantis. Předkládací soud považuje za nutné definovat rozsah diskreční pravomoci dozorčích orgánů ve vztahu k rozhodování o závadnosti potravin, jinými slovy, zda je možné prohlásit, že drůbeží maso, které na jednu stranu splňuje podmínku absence vybraných typů salmonel, nesplňuje obecné požadavky na bezpečnost a nezávadnost potravin podle čl. 14 nařízení č. 178/2002 kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin. Ve spolupráci s MZe bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že výskyt zdravotních komplikací a obtíží u člověka po požití kontaminované potraviny je stejný v případě jakéhokoli sérovaru salmonel, který není adaptován na konkrétního hostitele. Nelze v žádném případě souhlasit s tvrzením, že čerstvé drůbeží maso je bezpečné, pokud splňuje kritérium 1.28 nařízení č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny, pokud je současně kontaminováno jiným, na konkrétního hostitele neadaptovaným sérovarem salmonel.

C-160/21 ***NIKOPOLIS AD ISTRUM 2010***

Žalobkyně, obchodní společnost vyrábějící zemědělské produkty, podala v rámci Programu rozvoje venkova v období 2014–2020 žádost o podporu na rok 2019. K žádosti byly přiloženy nezbytné dokumenty a údaje v nich obsažené byly automaticky ověřeny. Při kontrolách na místě nebyly, až na jednu výjimku, zjištěny žádné nedostatky na straně žalobkyně. Na žádost žalobkyně o provedení platby v srpnu roku 2020 reagoval žalovaný dopisem výkonného ředitele, podle kterého zpracování žádosti o podporu není ukončeno a žádost je dále ověřována. V průběhu soudního řízení však vyplynulo, že žalovaný koncem roku 2019 odeslal záznam o pozastavení zpracování žádosti, a to na základě informace od výkonné agentury „Certifikační kontrola prostředků z evropského zemědělského fondu“ o tom, že z jí provedených kontrol hospodaření vyplynuly skutečnosti nasvědčující podvodu. Ve správním spise však chybí správní akt o pozastavení řízení zahájeného na základě žádosti o podporu za rok 2019. Předmětem sporu v původním řízení je otázka, zda došlo k implicitnímu zamítnutí žádosti o podporu za rok 2019 ze strany žalovaného. Ve spolupráci s MZe bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se o implicitní zamítnutí žádosti nejedná.

C-217/21 *AGRO – EKO 2013*

Žalobkyně je zemědělským podnikem, který požádal o podporu v rámci několika režimů a opatření dle programu rozvoje venkova. Jedna z požadovaných podpor nebyla vyplacena, přičemž žalobkyně neobdržela žádné vyrozumění ani nebyla informována o provedení dodatečných kontrol, které by nevyplacení odůvodnily. Předkládající soud považuje za nezbytné vyjasnit, zda o žádosti o podporu musí být rozhodnuto ve lhůtě pro provedení plateb příjemcům podpory dle čl. 75 odst. 1 nařízení č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a zda tedy nepřijetí rozhodnutí v této lhůtě představuje implicitní zamítnutím žádosti o podporu, pokud žadatel nebyl informován o pokračování v řízení z důvodu provádění kontrol. Ve spolupráci s MZe bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se o implicitní zamítnutí žádosti nejedná.

2. Životní prostředí

10 zahájených řízení (posuzování vlivů na životní prostředí, kvalita ovzduší, ochrana vod, klima, nakládání s odpady, ochrana přírodních stanovišť, poskytování informací atd.);

ČR se písemně vyjádřila v šesti věcech.

C-181/20 *VYSOČINA WIND*

Žalobce je provozovatelem solární elektrárny v České republice. V rámci původního řízení se domáhá zaplacení částky z titulu odpovědnosti členského státu za škodu způsobenou nesprávným provedením směrnice 2012/19 o OEEZ, která ukládá členským státům povinnost zajistit, aby nakládání s OEEZ pocházejícími z výrobků uvedených na trh po 13. srpnu 2005 financovali výrobci. Vzhledem k tomu, že u fotovoltaických panelů byl (na rozdíl od ostatních OEEZ) tento režim zaveden zcela nově až touto směrnicí, vyvstala otázka, zda lze, s ohledem na zákaz retroaktivity, považovat za relevantní hraniční datum uvedení na trh 13. srpen 2005, nebo až konec implementační lhůty směrnice. V návaznosti na písemné vyjádření České republiky Soudní dvůr požádal účastníky o zodpovězení otázky ohledně možného dopadu zpětného účinku dotčeného ustanovení v rámci posuzování jeho platnosti. Ve spolupráci s MŽP byla Soudnímu dvoru odeslána písemná odpověď ve smyslu, že jedinou možností, jak se vyhnout zpětnému účinku uvedeného ustanovení, je jeho výklad ve smyslu, že pro financování nakládání s OEEZ z fotovoltaických panelů ze strany výrobců není relevantní hraniční datum uvedení na trh 13. srpna 2005. Opačný výklad (zastávaný Komisí) by musel vést ke konstatování neplatnosti uvedeného ustanovení ve vztahu k fotovoltaickým panelům.

C-463/20 ***Namur-Est Environnement***

Společnost SAGREX podala žádost o jednotné povolení k opětovnému uvedení do provozu lomu v Bossimé. Vzhledem k tomu, že záměrem mělo být dotčeno velké množství chráněných druhů, požádala též o výjimku z opatření na ochranu živočišných a rostlinných druhů stanovených zákonem o ochraně přírody a k této žádosti přiložila posouzení vlivů dané výjimky na životní prostředí. Rozhodnutí o udělení výjimky bylo následně napadeno z důvodu údajného nedodržení povinností vyplývajících ze směrnice 2011/92 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, zejména pokud jde o předchozí posouzení vlivů celkového záměru a o účast veřejnosti. Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že rozhodnutí o povolení k vyrušení živočišných druhů a poškození stanovišť těchto druhů za účelem provozování lomu nepředstavuje „povolení" ve smyslu směrnice.

C-524/20 ***VÍTKOVICE STEEL***

Podstatou sporu je otázka, zda mohou být emisní povolenky na produkt tekutý kov bezplatně přiděleny zařízení, ve kterém sice probíhá jeden z procesů, pro něž jsou tyto povolenky obvykle bezplatně přidělovány, ale které tekutý kov nevyrábí, nýbrž dováží. Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takové přidělení povolenek není možné, zejména kvůli tomu, že jej Komise v minulosti rozhodnutím zamítla.

C-525/20 ***Associaton France Natur Environnement***

Předmětem sporu je francouzská vnitrostátní úprava, která stanoví, že při posuzování slučitelnosti programů a projektů s cílem zamezit zhoršování jakosti vod se nezohledňují jejich dočasné krátkodobé dopady, které nemají dlouhodobé důsledky. Je otázkou, zda toto ustanovení spadá pod některou z výjimek uvedených ve směrnici 2000/60, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky. Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že směrnice nebrání tomu, aby členský stát schválil projekt, který má negativní dopady na stav povrchových vod, jež jsou ale pouze dočasné a krátkodobé povahy bez dlouhodobých důsledků.

C-659/20 ***Ministerstvo životního prostředí***

Žalobce je chovatelem papoušků a v rámci této činnosti požádal v roce 2015 o udělení výjimky ze zákazu obchodování pro pět exemplářů papouška ary hyacintového narozených v roce 2014 z jeho vlastního chovu. Správní orgán posoudil

nabytí papoušků žalobcem v roce 2000 jako založení chovného hejna ve smyslu nařízení Komise č. 865/2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady č. 338/97 a žádost zamítl z důvodu rozporu založení tohoto hejna s tehdejší zákonnou úpravou. V návaznosti na to vyvstaly otázky týkající se výkladu formulace „založení chovného hejna“. Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že při zkoumání dodržení podmínek založení chovného hejna je na místě prověřovat též původ rodičů exemplářů chovaných příslušným chovatelem, ačkoliv ten je nikdy nevlastnil ani nedržel. Po písemné fázi řízení zaslal Soudní dvůr konkrétní otázky k dalšímu vyjasnění. Ve spolupráci s MŽP byla Soudnímu dvoru zaslána odpověď s vyjasněním postupu pro zkoumání původu přímých předků chovného hejna a použití výjimky ze zákazu obchodování.

C-43/21 ***FCC Česká republika***

Společnost FCC Česká republika provozuje na základě integrovaného povolení skládku odpadů v městské části Praha-Ďáblice. Na základě její žádosti bylo v roce 2015 integrované povolení změněno ve smyslu prodloužení doby skládkování o dva roky. Celková kapacita skládky a její maximální rozměry zůstaly tímto rozhodnutím nedotčeny. Podstatou sporu se stala otázka účastenství žalobců (a případně i dotčené veřejnosti obecně) v řízení o změně integrovaného povolení. Tato otázka závisí na tom, zda uvedená změna integrovaného povolení představuje „podstatnou změnu“. Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že prodloužení doby skládkování beze změny rozměrů a kapacity skládky, které na základě posouzení vnitrostátních orgánů nemůže mít významné nepříznivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí, nepředstavuje „podstatnou změnu“ zařízení ve smyslu směrnice 2010/75 o průmyslových emisích.

3. Dopravní politika

27 zahájených řízení (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, železniční infrastruktura, emise motorových vozidel atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-453/20 ***City Rail***

Společnost CityRail podala stížnost k regulačnímu orgánu ohledně prohlášení o dráze vydaného Správou železnic. V rámci sporu vyvstala především otázka, zda lze zařazení nakládkových míst v rozsahu ploch včetně souvisejících kolejí zařadit mezi tzv. zařízení služeb ve smyslu směrnice 2012/34 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru. Ve spolupráci s MD bylo Soudnímu dvoru

odesláno písemné vyjádření zastávající názor, že daný regulační orgán není soudem ve smyslu čl. 267 SFEU a Soudní dvůr proto nemá pravomoc rozhodnout o předběžných otázkách. Na předběžné otázky je subsidiárně odpovídáno tak, že místa nakládky a vykládky jsou zařízením služeb a koleje s nimi související jsou až na výjimky součástí železniční infrastruktury ve smyslu směrnice.

4. Energetická politika

3 zahájená řízení (pravidla pro vnitřní trh s elektřinou, obnovitelné zdroje);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

5. Elektronické komunikace

4 zahájená řízení (univerzální služba, náhrada nákladů za odposlechy nařízené soudem atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-494/21 *Eircom*

Předběžná otázka se týká způsobu výpočtu čistých nákladů poskytovatele univerzální služby v rámci posuzování existence nespravedlivé zátěže prováděném regulačním orgánem. Konkrétně jde o to, zda pro účely takového posuzování má regulační orgán přihlédnout výlučně k vlastnostem/situaci dotčeného poskytovatele univerzální služby, nebo zda má povinnost posoudit vlastnosti/situaci dotčeného poskytovatele univerzální služby ve srovnání s jeho konkurenty na příslušných trzích. Ve spolupráci s ČTÚ a MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že v takovém případě je nutno posoudit situaci dotčeného poskytovatele ve srovnání s jeho konkurenty na příslušných trzích.

6. Ochrana osobních údajů

26 zahájených řízení (uchovávání osobních údajů za účelem vyšetřování trestných činů, předávání osobních údajů mezi jednotlivými správci, právo na přístup k osobním údajům atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v deseti věcech.

C-817/19 *Ligue des droits Humains*

Spor se týká slučitelnosti směrnice 2016/681 o používání jmenné evidence cestujících v letecké dopravě pro boj proti teroristickým trestným činům a závažné trestné

činnosti s čl. 7 a 8 Listiny. Dne 13. července 2021 proběhlo ústní jednání, na kterém Česká republika vystoupila na podporu platnosti této směrnice.

C-77/21 ***Digi***

Podstatou položených otázek je, zda zásady „účelového omezení“ a „omezení uložení“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. b) a e) GDPR brání tomu, aby došlo ke zkopírování legitimně shromážděných údajů do jiné, paralelní databáze, v níž budou nadále uchovávány a podle okolností dále využívány pro jiné účely. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že GDPR takovému postupu nebrání.

C-132/21 ***Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság***

V daném případě se účastník valné hromady domáhá přístupu k záznamu z této valné hromady prostřednictvím práva na přístup k údajům dle GDPR. Civilní soud rozhodl, že jeho žádosti je třeba vyhovět, avšak dozorový úřad (a následně správní soud) mají opačný názor. Jádrem sporu je pak vztah mezi oběma režimy ochrany práv subjektu údajů. Ve spolupráci s MV a MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že GDPR neobsahuje pravidla pro koordinaci rozhodnutí příslušných orgánů v civilním a správním řízení, a mohou tak nastat situace, kdy různé orgány dospějí k odlišným závěrům.

C-180/21 ***Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet***

Podstatou sporu je, zda směrnice 2016/680 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů umožňuje, aby osobní údaje subjektu údajů, který byl v rámci přípravného řízení původně označen za oběť trestného činu, byly následně použity k vyšetřování subjektu údajů jakožto obviněného ze spáchání trestného činu či v rámci civilního řízení o náhradě škody způsobené subjektu údajů jeho trestním stíháním. Ve spolupráci s MV a MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takové zpracování osobních údajů je přípustné.

C-154/21 ***Österreichische Post***

Spor se týká rozsahu povinnosti informování subjektu údajů o zpracování jeho osobních údajů, konkrétně v souvislosti s budoucími příjemci těchto údajů. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že ke splnění informační povinnosti podle čl. 15 odst. 1 písm. c) GDPR

postačí uvedení kategorií příjemců osobních údajů, které subjektu údajů umožňují učinit si úsudek o zákonnosti zpracování.

C-252/21 ***Facebook a další***

Spolkový úřad pro hospodářskou soutěž v rámci výkonu dohledu nad zneužíváním dominantního postavení podle soutěžního práva konstatoval, že podmínky používání sociální sítě Facebook porušují GDPR, a nařídil nápravná opatření. Kromě věcných aspektů dané věci se předběžné otázky týkají možnosti úřadu pro hospodářskou soutěž rozhodovat o porušení GDPR. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že rozhodování o porušení GDPR a ukládání souvisejících nápravných opatření náleží do výlučné pravomoci dozorových úřadů ve smyslu čl. 51 a následujících GDPR.

C-268/21 ***Norra Stockholm Bygg***

Podstatou sporu je, zda GDPR brání tomu, aby byla správci uložena povinnost předat osobní údaje, původně shromážděné pro účely případné kontroly ze strany vnitrostátních daňových orgánů, vnitrostátnímu soudu za účelem provedení dokazování v občanskoprávním řízení. Ve spolupráci s MV a MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že GDPR takovému předání nebrání.

C-300/21 ***Österreichische Post***

Spor se týká podmínek přiznání náhrady újmy podle čl. 82 GDPR. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že přiznání náhrady újmy dle tohoto ustanovení vyžaduje kromě porušení ustanovení GDPR rovněž to, aby žalobce utrpěl újmu.

C-340/21 ***Natsionalna agentsia za prihodite***

Spor se týká podmínek odpovědnosti za neoprávněné zpřístupnění osobních údajů v důsledku porušení jejich zabezpečení. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že sama skutečnost, že dojde k porušení zabezpečení údajů, ještě neznamená, že došlo také k porušení povinností správce údajů dle GDPR. Je totiž vždy třeba posoudit, zda správce přijal nezbytná opatření k zabezpečení údajů s ohledem na jeho možnosti, hrozící rizika a další relevantní okolnosti.

C-349/21 *HYA*

Sporné je, jaké podmínky vyplývají z čl. 5 odst. 1 a čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 o ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací ve spojení s čl. 7, 8 a 52 odst. 1 Listiny pro odůvodnění rozhodnutí vnitrostátního soudu, kterým se povoluje odposlech telefonních hovorů. Ve spolupráci s MSp a MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že tato ustanovení unijního práva nebrání praxi vnitrostátních soudů v trestním řízení, podle níž soud povolí odposlech telefonního hovoru prostřednictvím předem připraveného vzorového textu, za podmínky, že je z tohoto povolení či ze spisového materiálu jinak patrné, že soud skutečně přezkoumal naplnění všech podmínek pro nařízení odposlechu s ohledem na konkrétní okolnosti dané věci.

7. Veřejné zakázky

15 zahájených řízení (postup při zadávání veřejných zakázek, přezkumné řízení atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-669/20 *Veridos*

V rámci veřejné zakázky bulharského ministerstva vnitra vyvstalo několik otázek, které se týkají obsahu povinnosti veřejného zadavatele provést posouzení existence mimořádně nízké nabídky dle čl. 69 směrnice 2014/24 o zadávání veřejných zakázek a čl. 49 směrnice 2009/81 o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti. Ve spolupráci s MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že posouzení existence mimořádně nízké nabídky probíhá v zadávacím řízení ve dvou fázích, přičemž povinná je pouze fáze první, kdy zadavatel vždy provádí *prima facie* posouzení, zda se nabídka jeví jako mimořádně nízká. Pokud se nabídka jako mimořádně nízká nejeví, zadavatel další posouzení neprovádí.

C-403/21 *NV Construct*

Žalobkyně napadla výsledek zadávacího řízení s tím, že nabídky ostatních uchazečů nesplnily požadavky na výkon soutěžení činnosti. Tyto požadavky spočívají v odborné způsobilosti, resp. v existenci povolení k určité činnosti, která má v souvislosti s veřejnou zakázkou menší význam. Požadavky nebyly výslovně uvedeny jako kritéria v zadávací dokumentaci, vyplývají ale ze zvláštních právních předpisů. Spornou se tedy stala otázka, zda mají být součástí hodnocení nabídek i kritéria, která nejsou výslovně stanovena v zadávací dokumentaci, ale vyplývají

ze zvláštních právních předpisů. Ve spolupráci s MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že kvalifikační kritéria pro výběr není možné automaticky rozšiřovat o kritéria vyplývající ze zvláštních právních předpisů souvisejících s předmětem veřejné zakázky, která veřejný zadavatel nezahrnul do zadávací dokumentace.

C-416/21 *Omnibusunternehmen et K Reisen*

V zadávacím řízení na služby veřejné autobusové dopravy své nabídky předložily mimo jiné dva subjekty, z nichž první je podnikající fyzická osoba a druhý je právnická osoba, jejímž jediným společníkem a jednatelem je první subjekt. Veřejný zadavatel vyloučil nabídky obou subjektů ze zadávacího řízení z důvodu narušení hospodářské soutěže nepovoleným jednáním ve shodě. Spornou se stala otázka, zda lze fakultativní vyloučení podle čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24 o zadávání veřejných zakázek použít rovněž v případě podniků, které tvoří hospodářskou jednotku, anebo zda je možné takové podniky vyloučit ze zadávacího řízení s odkazem na zásadu rovného zacházení ve smyslu čl. 18 odst. 1 této směrnice. Ve spolupráci s ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že fakultativní důvod vyloučení dle čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24 v tomto případě použít nelze. Dotčené podniky, které mohou podobně jako propojené podniky podávat koordinované nabídky, je ale možné vyloučit ze zadávacího řízení s odkazem na zásadu rovného zacházení.

8. Hospodářská soutěž

19 zahájených řízení (kartelové dohody, dominantní postavení, státní podpora v jednotlivých sektorech atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-333/21 *European Superleague Company*

European Superleague Company (ESLC) byla založena jako soukromá společnost s cílem organizovat samostatnou profesionální evropskou fotbalovou soutěž (Superliga) s účastí vybraných prestižních fotbalových klubů, která by měla konkurovat soutěži UEFA. Proti založení Superligy se ohradily FIFA i UEFA s tím, že organizace nové soutěže bez jejich předchozího povolení je nepřijatelná a že všechny kluby a hráči účastnící se Superligy budou vyloučeni ze soutěží organizovaných FIFA a UEFA na národní, evropské i světové úrovni. Ve sporu mezi ESLC na jedné straně a FIFA a UEFA na straně druhé vyvstaly u španělského soudu otázky, zda lze v jednání FIFA a UEFA spatřovat zneužití dominantního postavení

či zakázanou dohodu mezi podniky, případně porušení pravidel jednotného trhu. Ve spolupráci s ÚOHS bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že FIFA a UEFA svým jednáním porušily pravidla hospodářské soutěže.

9. Hospodářská a měnová unie

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

10. Daně

55 zahájených řízení (DPH, karuselové podvody, spotřební daň, zdanění mateřských a dceřiných společností, zdanění při fúzích a převodech aktiv atd.);

ČR se písemně vyjádřila v osmi věcech.

C-154/20 ***Kemwater ProChemie***

Žalobkyně uplatňuje nárok na odpočet DPH v souvislosti s přijatými reklamními službami, u nichž však bylo správcem daně prokázáno, že nebyly poskytnuty osobou povinnou k dani uvedenou na faktuře. Žalobkyně přitom nebyla schopna prokázat, že by jí tyto služby byly poskytnuty jinou osobou povinnou k dani. Předkládající soud se táže, zda je za těchto okolností možné žalobkyni odmítnout nárok na odpočet i přesto, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně věděla či mohla vědět o tom, že se účastní daňového podvodu. Soudnímu dvoru bylo ve spolupráci s MF a GFŘ odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že nárok na odpočet je možné odepřít v případech, kdy osoba povinná k dani neprokáže, že jí plnění bylo poskytnuto jinou konkrétní osobou povinnou k dani.

C-643/20 ***ENERGOTT***

Jádrem sporu je, zda čl. 90 odst. 1 a čl. 273 směrnice 2006/112 o DPH brání vnitrostátní právní úpravě, která uplatnění nároku na snížení základu daně v případě definitivně nedobytných pohledávek podmiňuje dodržením promlčecí lhůty, jež začíná běžet dříve, než se pohledávka stane definitivně nedobytnou. Soudnímu dvoru bylo ve spolupráci s MF a GFŘ odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že směrnice stanovení takové promlčecí lhůty nebrání, za podmínky, že vnitrostátní právo v praxi umožňuje osobám povinným k dani jednajícím s náležitou péčí uplatnit právo na snížení základu daně dříve, než tato lhůta uplyne.

C-694/20 ***Orde van Vlaamse Balies a další***

Předběžná otázka fakticky míří na platnost nového čl. 8ab odst. 5 směrnice 2011/16 o povinné automatické výměně informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat, pro jeho možný rozpor s čl. 7 a čl. 47 Listiny. Dotčené ustanovení směrnice po členských státech požaduje, aby při využití možnosti zproštění oznamovací povinnosti uložené čl. 8ab odst. 1 směrnice s ohledem na zákonnou profesní mlčenlivost ukládaly povinnost informovat jiný subjekt o využití této mlčenlivosti. Údajný rozpor by pak měl spočívat v tom, že informační povinnost stanovenou čl. 8ab odst. 5 směrnice nelze splnit bez porušení profesní mlčenlivosti, resp. bez odhalení informací, na které se vztahuje profesní tajemství. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že neexistuje žádný důvod pro neplatnost čl. 8ab odst. 5 směrnice. Toto ustanovení není v rozporu s čl. 7 ani s čl. 47 Listiny.

C-711/20 ***TanQuid Polska***

Žalobkyně je polská provozovatelka daňového skladu, z něhož byly odeslány výrobky podléhající spotřební dani pro českého oprávněného příjemce v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně. Později však bylo zjištěno, že tento oprávněný příjemce v daných transakcích ve skutečnosti nefiguroval, a zboží bylo na území ČR doručeno třetím osobám, které podvodně používaly jeho razítka. Sporná je otázka, zda za této situace byly splněny podmínky pro zahájení dopravy v režimu podmíněného osvobození od daně. Pokud nikoliv, byly výrobky již faktickým vyskladněním propuštěny pro domácí spotřebu, a měly být zdaněny v Polsku. Pokud ano, byl zahájen režim dopravy mezi členskými státy a oprávněný skladovatel by byl povinný k dani až v okamžiku jeho porušení, tedy v ČR. Ve spolupráci s GŘC a MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření zastávající názor, že k porušení právních předpisů a vzniku povinnosti odvést spotřební daň došlo na území ČR.

C-146/21 ***DGRFP Bucureşti***

Sporné je, zda směrnice 2006/112 o DPH a zásada daňové neutrality brání vnitrostátní právní úpravě, která podmiňuje použití režimu přenesení daňové povinnosti na určité plnění tím, že poskytovatel plnění byl ke dni poskytnutí plnění registrován k DPH. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že směrnice ani zásada daňové neutrality takové podmínce nebrání.

C-194/21 ***Staatssecretaris van Financiën***

Jádrem sporu je, zda osoba povinná k dani, která při pořízení zboží neuplatnila nárok na odpočet v rámci vnitrostátní prekluzivní lhůty, má právo tento nárok uplatnit v rámci opravy odpočtu ve smyslu čl. 184 a 185 směrnice 2006/112 o DPH při pozdějším prvním použití tohoto zboží, ačkoliv se použití zboží v době této opravy shoduje s původně zamýšleným použitím. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že v takovém případě nedošlo k nezbytné změně okolností, a osoba povinná k dani tudíž nárok na odpočet opravit nemůže.

C-227/21 ***HA.EN.***

Sporné je, zda směrnice 2006/112 o DPH ve spojení se zásadou daňové neutrality brání praxi vnitrostátních orgánů, podle které je osobě povinné k dani odepřen nárok na odpočet DPH na vstupu, pokud tato osoba při pořízení nemovitosti věděla nebo měla vědět, že její dodavatel z důvodu své platební neschopnosti neodvede či nebude schopen odvést DPH na výstupu. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že v takovém případě bylo odepření nároku na odpočet možné.

C-397/21 ***HUMDA***

Jádrem sporu je, za jakých okolností se na základě směrnice 2006/112 o DPH může příjemce plnění, který poskytovateli plnění zaplatil cenu plnění včetně neoprávněně naúčtované DPH, domáhat vrácení takto zaplacené DPH přímo od daňového orgánu. Ve spolupráci s MF a GFŘ bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že příjemce plnění se může domáhat vrácení neoprávněně naúčtované a zaplacené DPH, kterou poskytovatel plnění odvedl do státního rozpočtu, přímo od daňového orgánu, pokud je vrácení této DPH poskytovatelem plnění nemožné či nadměrně obtížné a pokud příjemce plnění včas zcela vyloučil ztrátu daňových příjmů, což musí příjemce plnění prokázat. Příjemci plnění je možné odmítnout nárok na vrácení DPH také v případě, kdy je prokázáno, že tento nárok je uplatňován podvodně či zneužívajícím způsobem. Daňové orgány zároveň nejsou povinny uhradit úroky z neoprávněně naúčtované DPH, která má být vrácena příjemci plnění.

11. Finanční trh

9 zahájených řízení (pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel, platební služby, zpřístupnění informací o skutečných majitelích atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-337/20 ***CRCAM***

Předběžná otázka se týká toho, zda čl. 58 směrnice 2007/64 o platebních službách vylučuje, aby bylo poskytovateli platebních služeb uloženo vrátit částku neautorizované platební transakce, když uživatel platebních služeb neautorizovanou transakci neoznámil poskytovateli platebních služeb ve lhůtě třinácti měsíců dle tohoto ustanovení, resp. zda se takového vrácení může domáhat také ručitel uživatele platebních služeb, přestože neautorizovaná transakce nebyla oznámena poskytovateli platebních služeb ve stanovené lhůtě. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že čl. 58 směrnice 2007/64 takový postup vylučuje, a to i v případě ručitele.

C-633/20 ***Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände***

Předběžná otázka se týká zprostředkování pojištění spotřebitelům za úplatu nabízeného formou prodeje členství ve společnosti žalované, díky čemuž jim vznikne nárok na různá plnění v případě onemocnění nebo nehody v zahraničí, přičemž tato plnění pro žalovanou za úplatu zajišťuje další společnost. Žalovaná tak provozuje zprostředkování skupinového pojištění. Vznikl spor, zda žalovaná potřebuje pro tuto činnost povolení, resp. zda je zprostředkovatelem pojištění a jaký je obsah činnosti „zprostředkování pojištění“. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že tato činnost nenaplňuje znaky zprostředkování pojištění definované ve směrnici 2002/92 o zprostředkování pojištění, resp. distribuce pojištění definované směrnicí 2016/97 o distribuci pojištění, a proto takovou osobu nelze považovat za zprostředkovatele pojištění ve smyslu těchto směrnic.

C-351/21 ***Beobank***

Jádrem sporu je rozsah povinnosti poskytovatele platebních služeb zjišťovat informace ohledně příjemce neautorizované platby ve vztahu k povinnosti tohoto poskytovatele vrátit neautorizovanou transakci, resp. též povinnosti k náhradě škody. Ve sporu totiž není jasné, komu byly dotčené platby připsány, neboť vyvstaly problémy při získávání informací o příjemci dotčených plateb. Ve spolupráci s MF a ČNB byla Soudnímu dvoru odeslána písemná odpověď v tom smyslu, že poskytovatel platebních služeb plátce nemá povinnost vynaložit veškeré úsilí k získání informací o příjemci, ani nemá povinnost dosáhnout výsledku, pokud jde o poskytnutí „údajů týkajících se příjemce“.

C-448/21 ***Banco BPI***

Podstatou sporu je, zda provedení – s osobním zásahem poskytovatele platebních služeb – platebního příkazu, který byl zadán v listinné podobě, digitalizován a předán zprávou elektronické pošty zaslanou poskytovateli platebních služeb z účtu elektronické pošty zřízeného uživatelem, představuje „platební transakci" ve smyslu čl. 73 odst. 1 směrnice 2015/2366 o platebních službách na vnitřním trhu. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se v daném případě jedná o platební transakci ve smyslu dotčeného ustanovení směrnice 2015/2366.

12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

18 zahájených řízení (překážky podnikání, služby na vnitřním trhu, daňové překážky, obchodní zastoupení atd.);

ČR se písemně vyjádřila v sedmi věcech.

C-502/20 ***Institut des Experts en Automobiles***

TP byl dlouho znalcem a odhadcem automobilů v Belgii, nyní již několik let vykonává tuto činnost v Lucembursku, kam se trvale přesunul, přičemž v Belgii poskytuje dotčené služby pouze občas. Belgický institut znalců motorových vozidel vyzval TP, aby si požádal o zápis do seznamu znalců. TP odmítl a požádal o zápis do seznamu znalců poskytujících své služby v Belgii pouze dočasně a příležitostně. Podstatou položených otázek je, zda za dočasný a příležitostný výkon regulovaného povolání ve smyslu čl. 5 odst. 2 směrnice 2005/36 o uznávání kvalifikací má být považováno též opakované poskytování služby v členském státě, v němž byl poskytovatel služby dříve usazen a v němž má doposud určité zázemí za účelem poskytování dané služby. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takový výkon regulovaného povolání je třeba považovat za dočasný a příležitostný.

C-50/21 ***Prestige and Limousine***

Jde o španělskou právní úpravu vymezující dva typy vnitrostátní individuální přepravy osob, a sice taxislužbu a službu pronájmu vozidla s řidičem, přičemž přístup k oběma typům služby a jejich výkon jsou upraveny v rámci odlišných právních režimů. Sporným je zejména omezení počtu povolení pro provozování služby pronájmu vozidla s řidičem poměrem 1:30 k počtu existujících licencí pro taxislužbu, jakož i požadavek na další povolení pro provoz služby pronájmu vozidla s řidičem na území Barcelony, a to z hlediska slučitelnosti s čl. 49 a čl. 107

odst. 1 SFEU. Ve spolupráci s MD a MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo dotčené vnitrostátní úpravě brání.

C-83/21 ***Airbnb Ireland et Airbnb Payments UK***

Předmětem předběžných otázek jsou možnosti regulace služeb zprostředkování krátkodobých pronájmů. Spornou se v tomto případě stala italská vnitrostátní úprava zavádějící daňové a informační povinnosti pro zprostředkovatele daných služeb, a to jak z hlediska její slučitelnosti se směrnicí 2015/1535 o technických notifikacích, tak z hlediska jejího souladu se směrnicí 2000/31 o elektronickém obchodu a směrnicí 2006/123 o službách. Ve spolupráci s MF a MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že sporná vnitrostátní opatření spočívající v daňových povinnostech a s nimi souvisejících informačních povinnostech nejsou technickými předpisy ve smyslu směrnice 2015/1535, a dále že ani směrnice 2000/31, ani směrnice 2006/123 se na dotčená opatření z daňové oblasti nevztahují.

C-292/21 ***CNAE***

Španělský Úřad pro silniční dopravu zahájil zadávací řízení na uzavření koncesní smlouvy na pořádání zvláštních kurzů pro řidiče, po jejichž absolvování opět získají na svůj řidičský průkaz body, o které přišli v důsledku spáchání dopravních přestupků. Na základě koncesní smlouvy může následně v každé z 5 určených územních oblastí Španělska pořádat tyto kurzy pouze jeden subjekt. Jádrem sporu se stala otázka, zda lze pořádání takových kurzů považovat za veřejnou službu a zda omezení přístupu hospodářských subjektů k poskytování takové služby formou uzavření koncesní smlouvy splňuje podmínky směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu. Ve spolupráci s MPO a MD bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že dotčené opatření je sice nediskriminační a sleduje naléhavý důvod obecného zájmu, nejeví se však jako vhodné ani nezbytné k dosažení sledovaného cíle.

C-362/21 ***EKOFRUKT***

Jádrem sporu jsou podmínky platnosti elektronických dokumentů, které nejsou podepsány kvalifikovaným elektronickým podpisem, resp. podoby kvalifikovaného elektronického podpisu, a také otázka, zda elektronické dokumenty lze napadnout z důvodu, že na nich nebyly připojeny kvalifikované elektronické podpisy. Ve spolupráci s MV byla Soudnímu dvoru odeslána písemná odpověď v tom smyslu, že nařízení č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru

pro elektronické transakce na vnitřním trhu nestanoví povinnost používat elektronické podpisy pro konkrétní úkony, a je tedy na vnitrostátním právu, aby stanovilo, ve kterých případech se má použít některý z typů elektronického podpisu. Vnitrostátní právo zároveň stanoví požadavky na správní akt, od kterých se také odvíjí platnost elektronických dokumentů.

C-372/21 ***Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland***

Německá náboženská společnost požádala v Rakousku o poskytnutí dotace soukromé škole, která je zde provozována a kterou dotčená náboženská společnost uznala za konfesní. Její žádost však byla zamítnuta s odkazem na skutečnost, že tato náboženská společnost není uznanou církví nebo náboženskou společností podle rakouského zákona. Podstatou položených otázek je, zda je rakouská úprava slučitelná s čl. 56 SFEU ve světle čl. 17 SFEU, dle kterého Unie uznává postavení církví a náboženských společností, které jim přiznává vnitrostátní právo, a nedotýká se jej. Ve spolupráci s MK bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo dotčené vnitrostátní úpravě nebrání, neboť církve a náboženské společnosti neposkytují služby ve smyslu čl. 56 SFEU.

C-574/21 ***O2 Czech Republic***

Žalobce jakožto bývalý obchodní zástupce žalované společnosti O2 Czech Republic se domáhá odškodnění z důvodu předčasného odstoupení dané společnosti od smlouvy o obchodním zastoupení, na základě které náležely žalobci jednorázové odměny za všechny smlouvy, které uzavřel pro žalovanou společnost. Rozhodnutí o nároku žalobce závisí na tom, jak má být vykládán pojem „provize, o které obchodní zástupce přichází“ ve smyslu článku 17 odst. 2 písm. a) druhé odrážky směrnice 86/653 o obchodních zástupcích, tedy zda tento pojem zahrnuje pouze provize, které by obchodní zástupce v případě neukončení smlouvy dostával z již uskutečněných obchodů, či také provize ze smluv, které by obchodní zástupce uzavřel, pokud by obchodní zastoupení trvalo. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že uvedený pojem zahrnuje pouze provize z již uskutečněných obchodů a v každém případě nezahrnuje jednorázové provize za uzavření smlouvy.

13. Volný pohyb zboží

13 zahájených řízení (zdravotnické prostředky, bezpečnost výrobků, daňové překážky atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

14. Duševní vlastnictví

23 zahájených řízení (ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení, kolektivní správa autorských práv atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

15. Volný pohyb kapitálu

3 zahájená řízení (volný pohyb kapitálu, daně atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

16. Spotřebitelé

38 zahájených řízení (nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, spotřebitelský úvěr, nekalé obchodní praktiky, nároky související s pandemií COVID-19 a zrušením zájezdů atd.);

ČR se písemně vyjádřila v pěti věcech.

C-179/21 ***Victorinox***

Jedná se o výklad směrnice 2011/83 o právech spotřebitelů, konkrétně o otázku, zda existence záruky poskytované výrobcem má bez dalšího za následek povinnost obchodníka poskytnout informace o této záruce předtím, než je spotřebitel vázán smlouvou uzavřenou na dálku nebo mimo obchodní prostory. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že tomu tak není.

C-208/21 ***Towarzystwo Ubezpieczeń Ż***

Jedná se o výklad, resp. rozsah pojmu „nekalá obchodní praktika“ ve smyslu směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu ve vztahu k situaci, kdy obchodník, který je tvůrcem produktu, vypracuje klamavé smluvní podmínky, jež jsou základem nabídky prodeje připravené jiným obchodníkem. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že taková situace představuje obchodní praktiku, přičemž jsou-li smluvní podmínky klamavé, jde o nekalou obchodní praktiku a obchodník, který klamavé smluvní podmínky vypracoval, je za tuto nekalou obchodní praktiku plně odpovědný, i když tyto smluvní podmínky následně prezentuje spotřebiteli jiný obchodník.

C-264/21 ***Koninklijke Philips***

Směrnice 85/374 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky stanoví, že za výrobce ve smyslu této směrnice je považována i osoba, která na výrobku uvedla svůj název, ochrannou známku nebo jiný rozlišovací znak. Předkládající soud se táže, zda k tomu, aby taková osoba byla považována za výrobce, musí být splněny ještě nějaké další podmínky. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že osoba, která uvedla na výrobku svůj název, ochrannou známku nebo jiný rozlišovací znak, je považována za výrobce ve smyslu této směrnice, aniž by bylo třeba splnění jakýchkoli dalších podmínek.

C-396/21 ***FTI Touristik***

Žalobci v původním řízení se domáhají snížení ceny ve vztahu k zájezdu do Španělska v březnu 2020, kdy byly v souvislosti s pandemií Covid-19 uzavřeny pláže, zaveden zákaz vycházení a další omezení. Předkládající soud řeší otázku, zda tato omezení vyplývající z rozhodnutí státních orgánů představují neplnění smluvních podmínek ve smyslu čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách. Soudnímu dvoru bylo zasláno písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MMR v tom smyslu, že tato situace nepředstavuje neplnění smluvních podmínek, tudíž žalobci nemají nárok na snížení ceny.

C-407/21 ***UFC - Que choisir a CLVC***

Francouzská právní úprava vzhledem k omezujícím opatřením spojeným s pandemií Covid-19 umožnila prodejcům a pořadatelům souborných cestovních služeb a pobytů v případě ukončení smlouvy mezi 1. březnem a 15. zářím 2020 nabízet dobropis nebo náhradní službu namísto vrácení všech plateb do 14 dnů a stanovila povinnost vrátit zákazníkovi všechny platby až po uplynutí 18 měsíců, pokud zákazník do té doby nepřijal rovnocenné plnění. Předkládající soud se táže na soulad této úpravy se směrnicí 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách. Ve spolupráci s MMR bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že směrnice této vnitrostátní úpravě vzhledem k mimořádnosti situace způsobené pandemií Covid-19 nebrání.

17. Volný pohyb osob

47 zahájených řízení (přemístění žadatele o azyl, zamítnutí žádosti o azyl, nezletilí žadatelé o mezinárodní ochranu, právo pobytu unijních občanů a jejich rodinných příslušníků, navracení a vyhoštění atd.);

ČR se písemně vyjádřila v šesti věcech.

C-22/21 ***Minister for Justice and Equality***

Předmětem sporu je, zda je vzdálený příbuzný občana Unie členem jeho domácnosti, pokud spolu dotyční bydleli pod jednou střechou a občan Unie svého příbuzného vyživoval po dobu jeho studia. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření zastávající názor, že členem domácnosti občana Unie ve smyslu pobytové směrnice 2004/38 je osoba, která s tímto občanem trvale žije a která se podílí na hrazení společných nákladů či na obstarávání společných potřeb.

C-66/21 ***Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid***

Spornou se stala otázka, v jakém momentě má začít a skončit běh tzv. lhůty na rozmyšlenou podle směrnice 2004/81 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány v případě, kdy členský stát tyto aspekty opomenul určit ve svém vnitrostátním právu. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že lhůta na rozmyšlenou začíná plynout v okamžiku, kdy je státnímu příslušníkovi třetí země poskytnuta příslušnými orgány. Pokud lhůta na rozmyšlenou nezačala běžet, může být státní příslušník třetí země přemístěn do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

C-159/21 ***Országos Idegenrendeszeti Főigazgatóság a další***

Příslušníkovi třetí země byla odňata mezinárodní ochrana z důvodu ohrožení bezpečnosti státu. Spornou se stala především otázka, zda a případně v jaké míře, je potřeba dotyčnému či jeho zástupci sdělit alespoň podstatu důvěrných či utajovaných informací a zda je možné, aby azylový orgán rozhodl pouze na základě stanoviska specializovaného orgánu, které není odůvodněno. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že poskytnutí informací, z nichž vychází rozhodnutí, může být z důvodu zajištění bezpečnosti státu omezeno, vnitrostátní soud ovšem musí mít informace k dispozici v plné šíři a musí mít možnost rozhodnout o rozsahu poskytnutých informací. Zároveň rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany může vycházet z toho,

jak jiný specializovaný orgán posoudil určitý aspekt případu, musí ale též existovat možnost, jak dosáhnout plného skutkového a právního přezkumu rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany.

C-422/21 ***Ministero dell'Interno***

Žadatel o mezinárodní ochranu byl umístěn v ubytovacím středisku v Itálii. Protože se dopustil násilného jednání, bylo rozhodnuto o odnětí přijímacích opatření, která byla dříve nařízena v jeho prospěch. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že dospělému žadateli o mezinárodní ochranu nespadajícímu do kategorie „zranitelných osob", který se dopustil hrubého násilí mimo ubytovací středisko, lze v souladu s unijním právem odejmout výhody podmínek přijetí. Takové opatření ale musí být přijímáno s ohledem na individuální situaci žadatele, respektovat zásadu proporcionality a nesmí zbavit žadatele možnosti uspokojit jeho nejzákladnější potřeby.

C-488/21 ***Chief Appeals Officer***

Ve sporu týkajícím se odvozeného práva pobytu ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. d) směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států vyvstala otázka, zda musí mít osoba, která následuje pracujícího občana Unie do jiného členského státu jakožto jeho přímý předek, po celou dobu pobytu na území hostitelského členského státu zachován status vyživované osoby pracujícího občana Unie. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že odvozené právo pobytu je podmíněno zachováním statusu vyživované osoby a že směrnice 2004/38 brání tomu, aby takovému přímému předkovi nebyly přiznány dávky sociální pomoci jen z toho důvodu, že je osobou vyživovanou občanem Unie, aniž by byla posouzena jeho celková hospodářská situace.

C-528/21 ***M.D.***

Státní příslušník třetí země žil více než deset let v Maďarsku se svou partnerkou a synem maďarské státní příslušnosti. Protože se dopustil trestného činu pomoci při nedovoleném překročení hranice a byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody, byla mu odňata pobytová karta a bylo rozhodnuto o jeho navrácení a o zákazu vstupu do Maďarska. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo brání tomu, aby rozhodnutí o navrácení nepředcházelo posouzení nejvlastnějšího zájmu dítěte a rodinného

života dotčené osoby a také tomu, aby vnitrostátní orgány nerespektovaly soudní rozhodnutí, jímž je nařízena ochrana před výkonem rozhodnutí.

18. Sociální politika

22 zahájených řízení (rovné zacházení v zaměstnání a povolání a zákaz diskriminace, pracovní poměry na dobu určitou, pracovní doba, ochrana v případě platební neschopnosti zaměstnavatele atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-101/21 *HJ*

Žalobce byl původně zaměstnancem společnosti, ve které byl později zvolen předsedou představenstva. Poté, co se společnost dostala do platební neschopnosti, požádal Úřad práce ČR o uspokojení mzdových nároků. Jeho žádost byla zamítnuta, stejně jako následné odvolání. Nejvyšší správní soud považuje za nutné vyjasnit, zda lze v souladu se směrnicí 2008/94 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele automaticky vyloučit žadatelův mzdový nárok vzhledem k souběhu funkce člena statutárního orgánu a zaměstnance vykonávajícího obchodní vedení společnosti. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že předsedu představenstva obchodní společnosti, který se zabývá výhradně obchodním vedením této společnosti, nelze považovat za zaměstnance pro účely ochrany před platební neschopností zaměstnavatele.

19. Sociální zabezpečení

10 zahájených řízení (rodinné dávky, určení příslušného členského státu, nárok na dávky sociálního zabezpečení a jejich výpočet, zohlednění pojistných dob atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-576/20 *Pensionsversicherungsanstal*

Spor se týkal zohlednění péče dob o dítě pro účely přiznání starobního důchodu. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že čl. 44 odst. 2 nařízení č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, se nevztahuje na situaci dotčenou v původním řízení, kdy osoba nepodléhá v době, kdy péče o dítě začíná být brána v úvahu, právním předpisům žádného členského státu z důvodu výkonu výdělečné činnosti. Toto ustanovení však nezamezuje zohlednění dob péče

o dítě v jiných situacích, na které samo o sobě nedopadá, a to zejména tehdy, pokud existuje dostatečná vazba mezi dobami péče o dítě a dobami pojištění.

C-3/21 ***Chief Appeals Officer***

Jde o to, zda musí členský stát, který se stal během pobírání rodinných dávek v jiném členském státě primárně příslušným členským státem, přihlížet podle čl. 81 nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení k dříve podané žádosti v jiném členském státě, přestože dotčená osoba nesplnila informační povinnost ve smyslu čl. 76 odst. 4 nařízení a příslušné instituce v dotčených členských státech nebyly informovány o skutečnostech, na základě kterých došlo ke změně určení přednosti příslušnosti k poskytování rodinných dávek. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že k podání původní žádosti je nutno přihlížet.

C-199/21 ***Finanzamt Österreich***

Jde o to, zda v situaci, kdy osoba pobírá důchod současně ze dvou členských států, mají být s ohledem na čl. 67 a 68 nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení k poskytování rodinných dávek příslušné oba tyto členské státy a zda hraje roli skutečnost, jestli je nárok na rodinné dávky vnitrostátním právem podmíněn pobíráním důchodu, a zda může rodič, který dle vnitrostátní právní úpravy není příslušný k podání žádosti o rodinné dávky, podat žádost o rodinné dávky na základě čl. 60 odst. 1 nařízení č. 987/2009, kterým se provádí nařízení č. 883/2004. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že příslušné k poskytování jsou oba dotčené členské státy a že rodič si za této situace o dávky požádat může.

C-283/21 ***Deutsche Rentenversicherung Bund***

Spor se týká zohlednění doby péče o děti v jednom členském státě, kde však dotčená osoba nevykonávala ani zaměstnání, ani samostatnou výdělečnou činnost, a nebyla tedy účastna pojištění, když k této péči o děti došlo na území jiného členského státu. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že členský stát příslušný podle hlavy II nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení přihlíží k době péče o dítě pro účely čl. 44 odst. 2 nařízení č. 987/2009, kterým se provádí nařízení č. 883/2004, když doba strávená péčí o dítě zakládá nárok na důchod jako doba bydlení.

20. Vnější vztahy

2 zahájená řízení (společná zahraniční a bezpečnostní politika, brexit);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

21. Unijní rozpočet

6 zahájených řízení (ochrana rozpočtu Unie, typy veřejných zadavatelů atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

22. Celní unie

5 zahájených řízení (celní zařazení zboží, tranzit zboží, celní prohlášení na vývoz zboží atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-599/20 *Baltic Master*

Je sporné, zda mohou celní orgány dospět k závěru o spojení dovozce a prodávajícího pouze na základě určitých faktických okolností, přestože se *de iure* jedná o nezávislé osoby. Dále se předkládající soud táže, zda může být celní hodnota podpůrně určena postupem dle čl. 31 odst. 2 celního kodexu z roku 1992 na základě celní hodnoty předchozího dovozu zboží, které sice bylo deklarováno pod stejným kódem TARIC, avšak fakticky není posuzovanému zboží podobné. Ve spolupráci s MF a GŘC bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že faktické okolnosti lze při posuzování propojení osob zohlednit, a dále že určení celní hodnoty tímto způsobem je možné.

C-668/20 *Y GmbH*

Podstatou sporu je, zda může být od spotřební daně na základě čl. 27 odst. 1 písm. e) směrnice 92/83 o harmonizaci spotřebních daní z alkoholu osvobozena i směs výtažku z vanilky, alkoholu a vody či extrahovaná olejová pryskyřice. Ve spolupráci s MF a GŘC bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že takové zboží je osvobozeno, pokud je použito k výrobě potravin či nealkoholických nápojů, jejichž obsah alkoholu nepřesahuje 1,2 % objemu.

23. Justice

56 zahájených řízení (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, rozhodné právo pro smluvní a mimosmluvní

závazkové vztahy, evropské dědické osvědčení, vydání k trestnímu stíhání či k výkonu trestu odnětí svobody atd.);

ČR se písemně vyjádřila v šesti věcech.

C-136/20 *LU*

Jádrem položených otázek je, zda v případě, že orgán vydávajícího členského státu označí v části g) bodu 3 osvědčení dle rámcového rozhodnutí 2005/214 o vzájemném uznávání peněžitých trestů a pokut některé z jednání ve smyslu čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí, u nichž nelze zvažovat posouzení oboustranné trestnosti, má orgán vykonávajícího členského státu bez dalšího vycházet z takovéto informace, aniž by měl možnost ověřit, že z odpovídajícího popisu skutku a právní kvalifikace vychází i samotné rozhodnutí. Soudní dvůr vyzval účastníky k písemné odpovědi na otázku, zda je pro posouzení předběžných otázek relevantní směrnice 2015/413 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu. Ve spolupráci s MSp byla Soudnímu dvoru odeslána písemná odpověď v tom smyslu, že tato směrnice v dané věci relevantní není, neboť se týká pouze výměny informací za účelem vyšetřování dopravních deliktů a nijak neřeší otázku uznávání a výkonu již uložených trestů za tyto delikty.

C-501/20 *MPA*

Občanka Španělska podala ke španělskému soudu návrh na rozvod manželství (včetně zrušení majetkového režimu manželů, rozhodnutí o péči o děti a výživném) uzavřeného s odpůrcem portugalské příslušnosti. Oba manželé pracují při delegaci Evropské komise v Togu, kde žijí i jejich dvě nezletilé děti. Spornou se stala příslušnost španělského soudu, zejména otázka výkladu obvyklého bydliště zaměstnanců Unie vyslaných do třetích zemí, jakož i pojmu *forum necessitatis*. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že pojmy „obvyklé bydliště“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a „obvyklý pobyt“ ve smyslu čl. 3 nařízení č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností je třeba shodně vykládat tak, že osoba, která je jakožto diplomatický zástupce Unie vyslána k výkonu služby do třetího státu, si zachovává obvyklé bydliště, resp. obvyklý pobyt v členském státě, v němž žila před tímto diplomatickým vysláním.

C-645/20 ***VA a ZA***

Zůstavitel francouzské státní příslušnosti vlastnil majetek ve Francii, v době své smrti ale obvykle pobýval ve Spojeném království. Sporným se stalo, zda francouzský soud, jehož příslušnosti se domáhali někteří z dědiců, měl přezkoumat svou podpůrnou příslušnost. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že francouzský soud má povinnost přezkoumat svou podpůrnou příslušnost z vlastního podnětu.

C-190/21 ***PayPal***

Žalobce s bydlištěm v Německu požadoval vrácení plateb, které zadal ve prospěch různých provozovatelů on-line hazardních her se sídly na Maltě a Gibraltaru po společnosti PayPal, která je poskytovatelem on-line platebních služeb se sídlem v Lucemburku. Společnost strhávala částky z podnikatelského účtu elektronických peněz žalobce, a pokud jich na tomto účtu nebyl dostatek, strhávala na základě svolení k inkasu částky též z běžného účtu žalobce vedeného u jeho banky v Německu. Dané hazardní hry jsou ovšem ve většině spolkových zemí zakázány a žalobce proto namítá, že i poskytování součinnosti při provádění plateb je zakázáno. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že nárok z deliktní odpovědnosti nemůže být kvalifikován jako smluvní nárok ve smyslu čl. 7 bodu 1 nařízení Brusel I bis na základě toho, že mezi stranami sporu je uzavřena smlouva, jejíž výklad však není pro dotčený deliktní nárok relevantní. V této věci se v současnosti čeká na pokračování řízení, protože došlo k úmrtí žalobce ve věci v původním řízení.

C-354/21 ***Registrų centras***

Dědic přijal celou pozůstalost v souladu s německým právem. Protože se ale část pozůstalosti nacházela v Litvě, zajistil si též evropské dědické osvědčení. Jeho následná žádost o zápis vlastnických práv k nemovitostem nacházejícím se v Litvě ale byla zamítnuta, neboť dané evropské dědické osvědčení neobsahovalo dostatek údajů požadovaných litevským právem pro identifikaci konkrétních nemovitostí. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že vnitrostátní úprava, podle které nelze do katastru nemovitostí zapsat vlastnické právo na základě evropského dědického osvědčení, ve kterém nejsou uvedeny údaje nezbytné pro zápis do katastru nemovitostí, je v souladu s nařízením č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

C-347/21 *DD*

Obžalovaný a jeho obhájce se omluvili ze soudního jednání a požádali o jeho odročení, přesto ale byly provedeny výslechy svědků v jejich nepřítomnosti. Sporným se stalo, zda je pro zachování práva na osobní přítomnost obžalovaného a práva na obhajobu obhájcem nutné opakovat celý výslech svědka včetně otázek dalších stran řízení. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že popsaná procesní vada může být zhojena tím, že budou obžalovaný a jeho obhájce seznámeni s obsahem předchozí výpovědi svědka a při pozdějším soudním jednání budou mít možnost pokládat dotčenému svědkovi otázky a zpochybnit jeho předchozí výpověď.

24. Institucionální otázky

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

25. Principiální otázky

13 zahájených řízení (právní stát, základní práva, nezávislost justičních orgánů atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila ve dvou věcech.

C-109/20 *PL Holdings*

Spornou se stala otázka, zda je s ohledem na rozsudek ve věci *Achmea*, který prohlásil rozhodčí doložky v investičních smlouvách mezi členskými státy za neslučitelné s unijním právem, platná taková rozhodčí smlouva mezi členským státem a investorem, jejíž uzavření má vyplývat z konkludentního jednání obou stran, resp. z účasti členského státu na rozhodčím řízení zahájeném na základě návrhu investora a bez včasného uplatnění námitky nepříslušnosti rozhodčího soudu členským státem, přičemž obsahem dané smlouvy jsou podmínky stanovené v neplatné rozhodčí doložce obsažené v investiční smlouvě uzavřené mezi dvěma členskými státy. Na ústním jednání konaném dne 15. března 2021 byl v návaznosti na předchozí písemné vyjádření nadále zastáván názor, že ve světle rozsudku *Achmea* je taková rozhodčí smlouva v rozporu s unijním právem.

C-155/21 *Athena Investments*

Dánská a dvě lucemburské společnosti získaly v Itálii pobídky v oblasti investic do obnovitelných zdrojů, které následně Itálie zrušila nebo omezila. Investoři měli za to, že tím Itálie porušila své povinnosti vyplývající z čl. 10 odst. 1 Smlouvy o energetické chartě, a zahájili proti Itálii rozhodčí řízení. V řízení vyvstala otázka

slučitelnosti rozhodčí doložky v čl. 26 Smlouvy o energetické chartě s unijním právem, resp. o aplikovatelnosti této doložky na spor mezi investory z různých členských států. Rozhodčí soud v nálezu dospěl k závěru, že ze Smlouvy o energetické chartě nevyplývá výjimka pro spory uvnitř EU, a spor rozhodl. Itálie proti rozhodčímu nálezu podala žalobu, odvolávajíc se na neplatnost rozhodčí doložky s odkazem na rozsudek ve věci *Achmea*. Ve spolupráci s MF a MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že rozhodčí doložka v čl. 26 Smlouvy o energetické chartě není aplikovatelná na intra-unijní spory.

Zajímavé rozsudky vynesené v řízení o předběžné otázce v roce 2021

Následuje přehled z pohledu VLZ nejzajímavějších rozsudků vydaných v průběhu roku 2021 v řízení o předběžné otázce. Primárně byly v rámci jednotlivých tematických okruhů vybrány rozsudky, v nichž se ČR vyjadřovala, nebo rozsudky, o kterých bylo informováno na zasedáních výboru VLZ.[5] Účelem tohoto přehledu není poskytnutí vyčerpávajících informací o každém z uvedených rozsudků, cílem je spíše na rozsudky a jejich závěry stručně upozornit. Plná znění všech rozsudků jsou dostupná na webových stránkách Soudního dvora (http://curia.europa.eu).

1. Zemědělství

17 rozsudků (zemědělské fondy, označování a bezpečnost potravin, kontrola produktů, veterinární předpisy atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-830/19 *Région wallonne* (rozsudek prvního senátu ze dne 8. července 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Spor se týkal zamítnutí podpory v rámci opatření „Mladý zemědělec“ a „Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti“. Soudní dvůr rozhodl, že nařízení č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a nařízení č. 807/2014, kterým se doplňují některá ustanovení nařízení č. 1305/2013, nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které je kritériem pro určení horní hranice umožňující mladému zemědělci, který zahajuje činnost jako jeden z vedoucích zemědělského podniku, získat podporu na zahájení podnikatelské činnosti, kritérium standardní hrubé produkce celého zemědělského podniku, a nikoli pouze části, která mu v něm patří.

[5] V rámci jednotlivých oblastí jsou rozsudky řazeny podle data jejich vynesení.

C-119/20 *Lauku atbalsta dienests* (rozsudek šestého senátu ze dne 6. října 2021, GA Kokott)

Zemědělec v roce 2015 obdržel finanční podporu na zahájení podnikatelské činnosti a posléze nabyl zemědělský podnik. V roce 2017 zažádal o podporu pro mladé zemědělce, žádost však byla zamítnuta s argumentem, že by došlo ke kumulaci podpor. Soudní dvůr došel k závěru, že nařízení č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova kumulaci těchto podpor nebrání, ale členské státy mohou i přesto stanovit, že poskytnutí podpory na zahájení podnikatelské činnosti pro rozvoj malých zemědělských podniků vylučuje získání podpory na zahájení podnikatelské činnosti pro mladé zemědělce, jelikož disponují diskrecí. Tento prostor pro uvážení se může týkat zejména kritérií pro výběr projektů, aby bylo zajištěno co nejlepší využití finančních zdrojů pro rozvoj venkova a zacílení opatření v rámci programů rozvoje venkova v souladu s prioritami Unie pro rozvoj venkova.

2. Životní prostředí

15 rozsudků (ochrana přírodních stanovišť, přístup veřejnosti k právní ochraně životního prostředí, ochrana klimatu, ochrana ovzduší, přístup k informacím o životním prostředí, nakládání s odpady atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-826/18 *Stichting Varkens in Nood a další* (rozsudek prvního senátu ze dne 14. ledna 2021, GA Bobek)

Předmětem původního sporu se stalo environmentální povolení vydané k žádosti o rozšíření a úpravu vepřína v Nizozemsku. Několik subjektů (včetně fyzické osoby i spolků na ochranu životního prostředí) podalo žalobu na zrušení tohoto povolení. Nizozemské právo ovšem stanoví z hlediska přípustnosti takové žaloby různá omezení. Vyvstala tedy otázka, zda jsou tato omezení v souladu s unijním právem, zejména s Aarhuskou úmluvou. Dle Soudního dvora osoby z řad „veřejnosti“ nemusí mít samy o sobě přístup k právní ochraně za účelem napadení předmětného rozhodnutí – na rozdíl od „dotčené veřejnosti“, kam spadají nevládní organizace, a u kterých naopak nesmí být přípustnost žaloby podmíněna účastí těchto organizací na přípravném řízení týkajícím se napadeného rozhodnutí.

C-619/19 *Land Baden-Württemberg* (rozsudek prvního senátu ze dne 20. ledna 2021, GA Hogan)

Fyzická osoba zaslala státnímu ministerstvu spolkové země Bádensko-Würtenbersko žádost o poskytnutí určitých dokumentů týkajících se kácení stromů v zámecké zahradě ve Stuttgartu v říjnu 2010. Žádost však byla zamítnuta. V rámci navazujícího soudního řízení vyvstala otázka týkající se možnosti odepření přístupu k „vnitřní komunikaci" orgánů veřejné správy. Soudní dvůr konstatoval, že s ohledem na směrnici 2003/4 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí zahrnuje pojem „vnitřní komunikace" všechny informace, které se pohybují v rámci orgánu veřejné správy a ke dni podání žádosti o přístup neopustily vnitřní sféru tohoto orgánu. Použitelnost výjimky z práva na přístup k informacím o životním prostředí, kterou stanoví pro vnitřní komunikaci orgánu veřejné správy, není časově omezena. Zároveň se však výjimka může uplatnit pouze po dobu, po kterou je ochrana požadované informace odůvodněná.

C-473/19 a C-474/19 *Föreningen Skydda Skogen, Naturskyddsföreningen i Härryda a Göteborgs Ornitologiska Förening* (rozsudek druhého senátu ze dne 4. března 2021, GA Kokott)

Předmětem sporu se stala těžba dřeva v lesní oblasti, která je přírodním stanovištěm chráněných druhů. Švédská státní správa lesů těžbu schválila s tím, že není v rozporu s žádným z předepsaných zákazů. Dle Soudního dvora je nicméně omezení předepsaných zákazů pouze na druhy uvedené v příloze I směrnice 2009/147 o ochraně volně žijících ptáků či na ohrožené druhy v rozporu s touto směrnicí. Podle Soudního dvora ochrana podle směrnice 92/43 o stanovištích nepřestává platit pro druhy, u nichž bylo dosaženo příznivého stavu z hlediska ochrany. Zákazy nelze omezovat pouze na situace, kdy by zamýšlená činnost vedla k nepříznivým účinkům na stav druhu z hlediska ochrany, a to ani v případě, že je účel této činnosti zjevně jiný než usmrcování nebo vyrušování živočišných druhů.

C-470/19 *Friends of the Irish Environement* (rozsudek prvního senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Bobek)

Irský High Court vydal rozsudek ve věci zpochybnění stavebního povolení vydaného pro výstavbu větrných turbín. Společnost Friends of the Irish Environment se obrátila na kancelář tohoto soudu a požádala ji o kopie dokumentů předložených účastníky a vydaných soudem v daném soudním řízení, a to mj. na základě směrnice 2003/4 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí. Žádost však byla ze strany soudní kanceláře zamítnuta. Soudní dvůr následně potvrdil, že směrnice 2003/4 neupravuje přístup k informacím o životním prostředí obsaženým v soudních

spisech, jelikož soudy ani jimi řízené instituce nejsou „orgány veřejné správy“, a nespadají tudíž do působnosti této směrnice.

C-617/19 *Granarolo* (rozsudek pátého senátu ze dne 29. dubna 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Společnost Granarolo požádala o aktualizaci svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů v návaznosti na převod kogenerační jednotky, která se nacházela ve stejném průmyslovém areálu jako její zařízení na výrobu potravin, na společnost E.ON., přičemž tento převod byl spojen s uzavřením smlouvy o dodávce energie. Tato žádost však byla zamítnuta s odůvodněním, že navzdory uskutečněnému převodu stále existovalo funkční spojení mezi kogeneračním zařízením a výrobním závodem společnosti Granarolo. Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 2003/87 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství nebrání tomu, aby vlastník výrobního zařízení za daných okolností mohl dosáhnout aktualizace svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů, pokud výrobní zařízení a kogenerační jednotka nejsou stejným zařízením ve smyslu uvedené směrnice a pokud vlastník výrobního zařízení již není provozovatelem kogenerační jednotky. Dle názoru Soudního dvora propojení mezi kogenerační jednotkou a výrobním zařízením nepřispívá k integritě technického procesu, a proto je nelze považovat za jedno a totéž zařízení ve smyslu směrnice. Definitivní rozhodnutí však náleží předkládajícímu soudu.

C-87/20 *Hauptzollamt B* (rozsudek sedmého senátu ze dne 12. května 2021, GA Richard de la Tour)

Paní XY vstoupila na celní území Unie s celkem 300 g kaviáru druhu jeseterů, které zamýšlela darovat svým dětem nebo je sama spotřebovat. Nařízení Komise č. 865/2006, kterým se provádí nařízení č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s těmito druhy, ovšem vyžaduje při dovozu kaviáru druhu jeseterů v množství větším než 125 g předložení dovozního povolení, které paní XY neměla. Vyvstala otázka, zda německé celní orgány byly oprávněny zabavit celé množství dovezeného kaviáru nebo jen takové množství, které překračuje 125 g, a zda je vůbec možné uplatnit výjimky pro „exempláře osobního nebo rodinného charakteru“ v případech, kdy dovozce zamýšlí exempláře darovat třetí osobě. Soudní dvůr konstatoval, že za „exemplář osobního nebo rodinného charakteru“ lze považovat i exempláře určené k darování, pokud nic nenasvědčuje jejich použití pro obchodní účely. V popsaném případě nicméně musí být s ohledem na cíle předmětné právní úpravy zaměřené na ochranu

ohrožených druhů zabaveno veškeré dovezené množství kaviáru druhu jeseterů – tedy nejen to, které překračuje 125 g.

C-357/20 *Magistrat der Stadt Wien* (rozsudek druhého senátu ze dne 28. října 2021, GA Kokott)

Předmětem sporu se stalo rozhodnutí o pokutě, která byla uložena za provedení stavebních prací, v jejichž důsledku bylo zničeno, resp. poškozeno místo odpočinku a rozmnožování jedinců chráněného druhu (křečka polního). Položené předběžné otázky přímo navazují na již rozhodnutou věc C-477/19 *Magistrat der Stadt Wien* a týkají se výkladu některých (dalších) pojmů obsažených ve směrnici 92/43 o stanovištích. Soudní dvůr uvedl, že pojem „místo rozmnožování" je nutné vykládat extenzivně z hlediska jeho rozsahu i nutné doby ochrany. Základním kritériem je „nezbytnost" (rozsahu i doby ochrany) k tomu, aby bylo chráněným živočišným druhům umožněno úspěšně se rozmnožovat. Pojmy „poškozování" a „ničení" pak označují postupné snižování ekologické funkčnosti místa rozmnožování nebo místa odpočinku chráněného živočišného druhu a úplnou ztrátu této funkčnosti, nezávisle na úmyslné či neúmyslné povaze takových zásahů.

C-524/20 *VÍTKOVICE STEEL* (rozsudek desátého senátu ze dne 21. prosince 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Jádrem sporu bylo, zda má žalobkyně (společnost VÍTKOVICE STEEL) nárok na bezplatné přidělení emisních povolenek na proces kyslíkový konvertor v zařízení, jehož vstupem je tekutý kov. Ministerstvo životního prostředí tyto povolenky žalobkyni nepřidělilo, neboť mělo takový postup za neslučitelný s rozhodnutím Komise 2013/448 o vnitrostátních prováděcích opatřeních pro přechodné bezplatné přidělování povolenek na emise skleníkových plynů, které vyžadovalo, aby emisní povolenky byly přiděleny obchodnímu partnerovi žalobkyně, od něhož žalobkyně tekutý kov nakupuje. Žalobkyně argumentovala tím, že jí měly být povolenky přiděleny, resp. pokud by rozhodnutí Komise 2013/488 přidělení povolenek žalobkyni neumožňovalo, bylo by v rozporu s unijní legislativou a bylo by třeba jej zrušit. Soudní dvůr dospěl k závěru, že rozhodnutí Komise 2013/448 bránilo přidělit bezplatné povolenky pro produkt tekutý kov žalobkyni, jelikož tento produkt žalobkyně neprodukuje, nýbrž dováží. Ostatní otázky Soudní dvůr odmítl jako nepřípustné vzhledem k tomu, že žalobkyně v příslušné lhůtě nevyužila možnosti napadnout rozhodnutí 2013/448 přímou žalobou, takže se již nemůže domáhat jeho neplatnosti v řízení o předběžné otázce.

3. Dopravní politika

37 rozsudků (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, silniční doprava, železniční doprava atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-28/20 *Airhelp* (rozsudek velkého senátu ze dne 23. března 2021, GA Pikamäe)

Společnost Airhelp žádala náhradu škody z důvodu zrušení letu. Daný let byl zrušen kvůli sedmidenní stávce pilotů, která byla zahájena v souladu s vnitrostátními předpisy na výzvu odborového svazu zaměstnanců provozujícího leteckého dopravce v návaznosti na vyjednávání o nové kolektivní smlouvě. Letecká společnost zastávala názor, že není povinna k náhradě škody, protože daná stávka představovala mimořádnou okolnost ve smyslu nařízení č. 261/2004, resp. takováto stávka není vlastní běžnému výkonu činností dané letecké společnosti a vymyká se její účinné kontrole. Podle Soudního dvora byla stávka předvídatelná, a proto i do jisté míry kontrolovatelná. Mimořádnou okolností nemůže být stávka související s pracovními vztahy mezi leteckým dopravcem a jeho zaměstnanci, které lze řešit v rámci sociálního dialogu uvnitř podniku. Tento závěr nemůže být zpochybněn případnou nepřiměřeností požadavků stávkujících nebo odmítnutím návrhu smírného řešení.

C-870/19 a C-871/19 *Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze* (rozsudek desátého senátu ze dne 24. března 2021, GA Richard de la Tour)

V rámci silničních kontrol italské vnitrostátní orgány zjistily, že dva řidiči vozidel silniční dopravy nebyli schopni předložit záznamové listy tachografu zabudovaného ve vozidle za několik z 28 předchozích dnů. Podstatou sporu se stala otázka, zda je možné takové jednání sankcionovat jako jediné porušení práva, či zda se jedná o několik porušení (konkrétně tolik, za kolik dnů nebyl řidič schopen požadované záznamy doložit). Soudní dvůr konstatoval, že v souladu s nařízením č. 3821/85 o záznamovém zařízení v silniční dopravě a nařízením č. 561/2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy se v daných případech jedná pouze o jediné porušení, za které lze uložit jedinou sankci.

C-826/19 *Austrian Airlines* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 22. dubna 2021, GA Pikamäe)

Přílet do Berlína byl o hodinu opožděn, letadlo bylo navíc odkloněno na jiné letiště obsluhující totéž město, které se ale nachází v jiné spolkové zemi. Soudní dvůr posuzoval, jaké má letecká společnost v takovém případě povinnosti v souladu

s nařízením č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů. Podle Soudního dvora je pro aplikaci ustanovení o úhradě nákladů na přepravu mezi letišti irelevantní, že se letiště nachází na území různých územních celků pod úrovní státu. Posuzovaný případ nelze posoudit jako zrušení letu a odklonění letu, tudíž jako takové nezakládá nárok na paušální náhradu škody. Pro určování délky zpoždění letu je ale třeba zohlednit čas, kdy cestující po ukončení přepravy fakticky dorazil na letiště uvedené v rezervaci, případně na jiné nedaleké místo určení dohodnuté s leteckým dopravcem. V případě odklonu letu je letecký dopravce povinen z vlastní iniciativy nabídnout cestujícímu úhradu nákladů na přepravu na cílové letiště nebo jiné nedaleké místo určení, a poruší-li dopravce tuto povinnost, vzniká cestujícímu nárok na úhradu vynaložených částek. Letecký dopravce se může dovolávat mimořádné okolnosti, kterou nebyl dotčen zpožděný let, ale předchozí let v rámci rotace daného letadla, pokud existuje příčinná souvislost mezi vznikem této okolnosti a významným zpožděním letu.

C-47/20 *Stadt Karlsruhe* (rozsudek prvního senátu ze dne 29. dubna 2021, GA Pikamäe)

Pan F. je německý státní příslušník s bydlištěm ve Španělsku. Na základě opakovaného řízení v opilosti mu německé orgány odebraly nejprve německý řidičský průkaz a posléze i španělský řidičský průkaz. Španělské orgány ale panu F. tento průkaz vrátily a následně několikrát prodloužily jeho platnost. Německé orgány nicméně odmítly uznat platnost tohoto španělského řidičského průkazu na německém území. Podle Soudního dvora směrnice 2006/126 o řidičských průkazech takovému postupu nebrání, musí být však dodržena zásada proporcionality, pokud jde o podmínky, které musí držitel řidičského průkazu splnit za účelem opětného získání řidičského oprávnění na území dotčeného státu.

C-906/19 *Ministère public* (rozsudek pátého senátu ze dne 9. září 2021, GA Bobek)

V rámci silniční kontroly německého autokaru ve Francii bylo zjištěno, že z posledních 28 dnů bylo po dobu 9 dní vozidlo v provozu, aniž byla do tachografu vložena karta řidiče. Na základě toho byla řediteli společnosti provozující dotčený autokar uložena francouzským soudem vysoká pokuta. V rámci následného sporu Soudní dvůr konstatoval, že řidič, který uskutečňuje silniční dopravu spadající do působnosti nařízení č. 561/2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, je povinen předložit na žádost kontrolora veškeré dokumenty za předchozích 28 dnů i tehdy, pokud během tohoto období používal totéž vozidlo rovněž k přepravě, která do působnosti

nařízení nespadá. Platí však, že příslušné orgány členského státu nemohou uložit řidiči vozidla nebo dopravci sankci za porušení těchto povinností, ke kterému došlo na území jiného členského státu nebo třetí země, avšak bylo zjištěno na jeho území a za něž dosud nebyla uložena sankce.

4. Energetická politika

5 rozsudků (podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů, pravidla pro vnitřní trh s elektřinou a plynem atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-798/18 a C-799/18 *Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

V reakci na rozmach odvětví fotovoltaické energie se Itálie rozhodla legislativním opatřením snížit dosud nesplatné pobídky, jež byly přiznány provozovatelům fotovoltaických zařízení správními rozhodnutími a potvrzeny s nimi uzavřenými soukromoprávními dohodami. Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo takovému omezení režimu podpory nebrání, neboť směrnice 2009/28 o podpoře využívání energie z OZE členským státům zavedení režimu podpory pouze umožňuje, ale nenařizuje. Dále uvedl, že vnitrostátní úprava není v rozporu ani s čl. 16 Listiny, jelikož vše nasvědčuje tomu, že v daném případě dotčené hospodářské subjekty mohly vzhledem k podobě vnitrostátních opatření očekávat, že v budoucnu může dojít ke změně nebo zrušení pobídky, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Porušen nebyl dle Soudního dvora ani čl. 17 Listiny, neboť předmětné potvrzovací smlouvy nebyly předmětem žádného vyjednávání. V daném případě se navíc neuplatní ani čl. 10 Energetické charty, jelikož žádný z investorů nebyl investorem z ostatních smluvních stran.

C-741/19 *République de Moldavie* (rozsudek velkého senátu ze dne 2. září 2021, GA Szpunar)

Šlo o definici pojmu investice dle Smlouvy o energetické chartě (ECT) a pravomoc Soudního dvora ve sporu plynoucím z ECT mezi hospodářským subjektem z třetího státu a třetím státem. Soudní dvůr zde dovodil svou pravomoc věc rozhodnout, a to z důvodu pravomoci rozhodovat ve věcech výkladu aktů přijatých orgány EU, kdy dohoda uzavřená Radou (zde ECT) dle čl. 217 a 218 SFEU se za takový akt považuje, dále pak z důvodu zájmu jednotného výkladu ECT a z důvodu *lex fori* rozhodčího soudu v členském státě, jehož případný přezkum podléhá pravidlům

členského státu, resp. unijnímu právu. Soudní dvůr pak došel k závěru, že pohledávka plynoucí ze smlouvy o dodávkách elektřiny představuje majetkovou hodnotu drženou přímo investorem, jedná se však o pouhou obchodní operaci, která nemůže jako taková představovat investici ve smyslu ECT.

5. Elektronické komunikace

5 rozsudků (přístup k internetu, služby elektronických komunikací atd.);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-34/20 *Telekom Deutschland* (rozsudek osmého senátu ze dne 2. září 2021, GA Tančev)

Podstata sporu se týkala slučitelnosti omezení šířky pásma z důvodu aktivace tarifní varianty zvané „nulový tarif", které se použije na video streaming bez ohledu na to, zda je toto video šířeno partnerskými či jinými poskytovateli obsahu, s čl. 3 nařízení 2015/2120 o přístupu k otevřenému internetu. Soudní dvůr rozhodl, že takovéto omezení šířky pásma je s dotčeným ustanovením unijního práva neslučitelné, a to zejména s ohledem na rozpor s povinností rovného nakládání s provozem, pokud je takové opatření založeno na obchodních cílech. Dotčená tarifní varianta „nulový tarif" rozlišuje v rámci internetového provozu na základě obchodních cílů tím, že ze základního paušálního tarifu neodečítá provoz aplikací partnerských podniků. Taková obchodní praktika tedy nesplňuje obecnou povinnost rovného nakládání s provozem bez diskriminace nebo narušování zakotvenou v čl. 3 odst. 3 prvním pododstavci nařízení 2015/2120.

6. Ochrana osobních údajů

5 rozsudků (pravomoci dozorových úřadů, přístup k osobním údajům za účelem vyšetřování, zpracování osobních údajů a jejich předávání třetím osobám atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-746/18 *Prokuratuur* (rozsudek velkého senátu ze dne 2. března 2021, GA Pitruzzella)

Spor se týkal otázky přístupu policie k provozním a lokalizačním údajům za účelem vyšetřování série krádeží. Soudní dvůr rozhodl, že přístup k provozním a lokalizačním údajům týkajících se uskutečněných komunikací může být umožněn pouze za účelem boje proti závažné trestné činnosti, a to i v případech, kdy se tyto údaje týkají pouze krátkého časového období. Za účelem boje proti jiné než závažné

trestné činnosti tak mohou být zpřístupněny pouze údaje o totožnosti uživatelů prostředků elektronické komunikace, které neposkytují žádné informace o uskutečněných komunikacích. Přístup k údajům musí být podmíněn souhlasem soudu či jiného nezávislého orgánu, přičemž za nezávislý orgán nelze považovat státní zastupitelství, které vede vyšetřování a případně vykonává úlohu veřejného žalobce před soudem.

C-645/19 *Facebook Ireland a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. června 2021, GA Bobek)

Jádrem sporu byla otázka, za jakých podmínek může dozorový úřad, který není ve vztahu k určitému zpracování osobních údajů vedoucím dozorovým úřadem, využít v souvislosti s takovým zpracováním své pravomoci zahájit soudní řízení dle čl. 58 odst. 5 GDPR. Soudní dvůr rozhodl, že jiný než dozorový úřad může zahájit soudní řízení pouze za předpokladu, že se jedná o jednu ze situací, ve kterých mu GDPR výjimečně přiznává pravomoc přijmout rozhodnutí konstatující porušení GDPR. Pro účely zahájení soudního řízení nicméně není nezbytné, aby měl správce či zpracovatel, vůči němuž žaloba dozorového úřadu směřuje, provozovnu na území dotčeného členského státu. Žaloba pak může směřovat jak vůči hlavní provozovně správce, tak vůči jiné provozovně, pokud k dotčenému zpracování dochází v souvislosti s činností této provozovny. V neposlední řadě Soudní dvůr rozhodl, že čl. 58 odst. 5 GDPR má přímý účinek, takže jej dozorový úřad může využít i v případech, kdy toto ustanovení nebylo ve vnitrostátním právu specificky provedeno.

C-439/19 *Latvijas Republikas Saeima* (rozsudek velkého senátu ze dne 22. června 2021, GA Szpunar)

Sporné bylo, zda GDPR brání vnitrostátní právní úpravě, která veřejnému subjektu pověřenému vedením registru, do něhož se zaznamenávají trestné body uložené řidičům vozidel za dopravní přestupky, ukládá povinnost zpřístupnit tyto údaje veřejnosti, přičemž osoba žádající o přístup nemusí prokázat, že má na získání uvedených údajů zvláštní zájem. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že dotčené zpracování údajů spadá do působnosti GDPR a že dotčené údaje je s ohledem na jejich povahu a cíl zpracování možné považovat za údaje o „trestných činech“ ve smyslu čl. 10 GDPR. Soudní dvůr následně dospěl k závěru, že GDPR takové vnitrostátní právní úpravě brání, jelikož nic nenasvědčuje tomu, že by cíle spočívajícího ve zvýšení bezpečnosti silničního provozu nemohlo být přiměřeně dosaženo jinými prostředky.

7. Veřejné zakázky

13 rozsudků (postup při zadávání veřejných zakázek atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-6/20 *Riigi Tugiteenuste Keskus* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 20. května 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

V rámci zadávacího řízení na potravinovou pomoc pro nejchudší osoby stanovilo estonské ministerstvo sociálních věcí jako jednu z kvalifikačních podmínek výběrového řízení držení oprávnění k provozování potravinářského podniku od estonského potravinového a veterinárního úřadu. Podstatou sporu bylo, zda může veřejný zadavatel požadovat po uchazeči o veřejnou zakázku registraci nebo schválení výhradně u orgánu členského státu, v němž bude zakázka realizována, přestože je uchazeč držitelem obdobné registrace či schválení v členském státě usazení. Soudní dvůr rozhodl, že ve fázi výběru uchazečů převažuje zásada vzájemného uznávání kvalifikací, uchazeči tedy musí mít možnost prokázat splnění kvalifikačních podmínek rovněž předložením osvědčení vydaným orgánem členského státu usazení. Rozdílné zacházení s uchazeči usazenými v jiných členských státech se v předmětné věci jeví jako neodůvodněné a představuje omezení volného pohybu služeb. Takové zacházení je rovněž v rozporu s nařízením č. 852/2004 o hygieně potravin, jelikož registrace nebo schválení získané v jednom členském státě musí svému držiteli umožňovat distribuovat potraviny rovněž do jiného členského státu.

C-927/19 *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras* (rozsudek velkého senátu ze dne 7. září 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Žalovaná vyhlásila zadávací řízení na sběr a přepravu komunálního odpadu. Žalobkyně jako neúspěšná uchazečka výsledek řízení napadla s tím, že vítězná společnost nesplňovala kvalifikační požadavky. Zároveň se žalobkyně v průběhu zadávacího řízení i následného soudního řízení domáhala přístupu k nabídce vítězné společnosti a související komunikaci s žalovanou, přičemž takový přístup považovala za nezbytný k upřesnění svých žalobních návrhů. Žalovaná poskytla žalobkyni jen takové části dokumentů, které neobsahovaly důvěrné informace mající obchodní hodnotu. Tyto důvěrné informace následně odepřel zpřístupnit žalobkyni také soud. V řízení tedy předně vyvstalo několik otázek týkajících se rozsahu povinnosti zpřístupnit neúspěšnému uchazeči informace týkající se vítězné nabídky konkurenta. Soudní dvůr došel k závěru, že veřejný zadavatel nesmí neúspěšnému uchazeči sdělit důvěrné údaje z vítězné nabídky, pokud by jejich sdělení bylo na újmu oprávněným obchodním zájmům vítězného uchazeče, a to ani v případě,

kdy tyto informace neúspěšný uchazeč požaduje v rámci soudního přezkumu legality daného zadávacího řízení. Veřejný zadavatel, a potažmo soud v přezkumném řízení, jsou ale povinni právo neúspěšného uchazeče na účinnou právní ochranu poměřit s právem jeho konkurenta na ochranu důvěrných informací a obchodního tajemství a své rozhodnutí nakládat s určitými údaji jako s důvěrnými řádně odůvodnit.

C-497/20 *Randstad Italia* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2021, GA Hogan)

V rámci řízení o kasačním opravném prostředku u italského Kasačního soudu (nejvyšší soud soustavy obecných soudů) ve věci vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení vznikla otázka aktivní legitimace tohoto uchazeče. Státní rada (nejvyšší soud soustavy správních soudů) rozhodla, že pokud je uchazeč vyloučen ze zadávacího řízení a nepodařilo se mu prokázat protiprávnost tohoto vyloučení, nemůže napadnout legalitu jiných aspektů zadávacího řízení, včetně jeho výsledku. Italské právo navíc v tomto případě nedovoluje neúspěšnému uchazeči napadnout rozsudek Státní rady kasačním opravným prostředkem z důvodu pochybnosti o souladu tohoto rozsudku s unijním právem. Soudní dvůr dospěl k závěru, že konstatování nepřípustnosti žaloby vyloučeného uchazeče je neslučitelné s právem na účinný přezkum. Podle unijního práva totiž pouze konečné vyloučení uchazeče může mít za následek nedostatek jeho aktivní legitimace k podání žaloby proti rozhodnutí o zadání zakázky, přičemž v této věci nebylo možné vyloučení uchazeče považovat za konečné. Soudní dvůr dále připomněl, že členský stát má povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých unijním právem, v souladu se zásadou procesní autonomie je však na členském státu, aby upravil procesní podmínky těchto prostředků, se zohledněním zásady rovnocennosti a efektivity. Unijní právo tedy nevyžaduje, aby členský stát za tímto účelem stanovil možnost podat kasační opravný prostředek, vnitrostátní soud však musí zajistit, že nebudou použity vnitrostátní předpisy a judikatura, které vedou k porušení unijního práva, a bude umožněno uplatnění odpovědnosti členského státu za škodu způsobenou jednotlivci.

8. Hospodářská soutěž

8 rozsudků (státní podpory, kartelové dohody, dominantní postavení, sankce v oblasti hospodářské soutěže atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-308/19 *Whiteland Import Export* (rozsudek druhého senátu ze dne 21. ledna 2021, GA Pitruzzella)

Spornou se stala vnitrostátní úprava týkající se promlčecích lhůt v oblasti ukládání sankcí za protiprávní jednání, která jsou v rozporu s unijním právem hospodářské soutěže. Soudní dvůr jednak konstatoval, že se čl. 25 odst. 3 nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže upravující promlčení pravomocí Komise nepoužije na promlčení týkající se pravomocí vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Dále uvedl, že unijní právo brání takové vnitrostátní úpravě, podle které je rozhodnutí o zahájení šetření přijaté vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž posledním úkonem tohoto orgánu, který může vést k přerušení běhu promlčecí lhůty, když se vzhledem ke všem prvkům dotčeného systému ukáže, že taková výjimka představuje systémové riziko nepostižitelnosti skutků zakládajících daná protiprávní jednání.

C-857/19 *Slovak Telekom* (rozsudek osmého senátu ze dne 25. února 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Soudní dvůr rozhodl, že pokud Komise zahájí řízení za účelem přijetí rozhodnutí o porušení čl. 101 a čl. 102 SFEU, pak vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž ztrácejí příslušnost dle těchto ustanovení, jestliže se formální akt týká týchž jednání, kterých se dopustil tentýž jeden nebo několik podniků na témže nebo několika trzích během stejného nebo stejných období, jako jsou ty, které jsou předmětem řízení dříve zahájených těmito orgány. Zásada *ne bis in idem* zakazuje, aby byl podnik opětovně odsouzen nebo stíhán za protisoutěžní jednání, za které mu dřívějším rozhodnutím, proti kterému již nelze podat opravný prostředek, byla uložena sankce nebo bylo shledáno, že za toto jednání nenese odpovědnost. Avšak nepoužije se, pokud Komise a vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž odděleně a nezávisle stíhají a ukládají sankce podniku za jednání týkající se odlišných trhů nebo pokud vnitrostátní orgán ztratil příslušnost na základě čl. 11 odst. 6 první věty nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže.

C-882/19 *Sumal* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. října 2021, GA Pitruzzella)

Mateřská společnost (Daimler) se účastnila cenové kartelové dohody, přičemž k uvádění na trh výrobků, které byly předmětem této dohody, využívala své dceřiné společnosti (v tomto případě Mercedes Benz Trucks). Spornou se stala otázka, zda v takovém případě může dceřiná společnost nést odpovědnost za protisoutěžní jednání své mateřské společnosti, resp. zda subjekt poškozený protisoutěžním jednáním může podat žalobu na náhradu škody bez rozdílu buď proti mateřské společnosti, anebo proti dceřiné společnosti. Soudní dvůr došel k závěru,

že poškozený může usilovat o uplatnění občanskoprávní odpovědnosti dceřiné společnosti, pokud s mateřskou společností, jež se dopustila protisoutěžního jednání, tvořila hospodářskou jednotku. Přitom je třeba vzít v úvahu hospodářské, organizační a právní vazby existující mezi těmito dvěma subjekty a dále konkrétní souvislost mezi hospodářskou činností dceřiné společnosti a předmětem protiprávního jednání, kterého se dopustila mateřská společnost. Dotčená dceřiná společnost ale musí mít ve vnitrostátním řízení možnost účinně využívat svého práva na obhajobu.

C-915/19 až C-917/19 *Eco Fox a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 28. října 2021, GA Tančev)

Itálie přijala režim státní podpory pro výrobce bionafty, jenž spočíval v osvobození od spotřební daně. Podmínky přiznání podpory stanovila prováděcí ministerská nařízení, která byla notifikována Komisi, ovšem následně vnitrostátním soudem částečně zrušena. Zrušená ustanovení nahradilo nové nařízení, které se zpětnou účinností pozměnilo kritéria pro rozdělení zvýhodnění poskytnutého na základě tohoto režimu stávajícím příjemcům. Spornou se stala otázka, zda je toto nové nařízení nutné považovat za novou podporu, resp. za změnu stávající podpory, podléhající notifikační povinnosti. Soudní dvůr konstatoval, že opětovně notifikovat je třeba takovou změnu stávající podpory, která může ovlivnit posouzení slučitelnosti podpory s vnitřním trhem. V tomto případě změna kritérií pro rozdělení podpory není změnou stávající podpory vyžadující opětovnou notifikaci, jelikož neovlivnila základní prvky schváleného režimu, jak byly posouzeny Komisí při hodnocení slučitelnosti předchozí verze režimu s vnitřním trhem.

C-306/20 *Visma Enterprise* (rozsudek sedmého senátu ze dne 18. listopadu 2021, GA Pitruzzella)

Žalobkyně jako výrobce dvou účetních programů uzavírala dohody s vybranými distributory, podle kterých měl distributor, který u výrobce jako první již na počátku prodejního procesu zaregistroval potenciální transakci s určitým zákazníkem, po dobu šesti měsíců od tohoto zaregistrování přednost pro uskutečnění prodeje s dotčeným zákazníkem. Spornou se stala otázka, zda tyto dohody lotyšský orgán na ochranu hospodářské soutěže správně kvalifikoval jako zakázané dohody omezující hospodářskou soutěž mezi distributory. Soudní dvůr vyložil relevantní pravidla pro kvalifikaci určité dohody mezi podniky jako dohody představující omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu nebo z hlediska důsledku. Zdůraznil, že je předně na předkládajícím soudu, aby optikou připomenutých pravidel posoudil veškeré parametry uzavíraných dohod, jejich účel a dopad na relevantní trh, jakož

i celkový hospodářský a právní kontext, v němž jsou uzavírány. Podobným způsobem musí předkládající soud rovněž posoudit, zda dotčené dohody spadají do výjimky ze zákazu kartelových dohod dle čl. 101 odst. 3 SFEU.

9. Hospodářská a měnová unie

Žádný rozsudek.

10. Daně

53 rozsudků (DPH, spotřební daň, daňová optimalizace, dvojí zdanění atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-288/19 *Finanzamt Saarbrücken* (rozsudek prvního senátu ze dne 20. ledna 2021, GA Szpunar)

Jádrem sporu bylo, za jakých podmínek představuje poskytnutí služebního vozidla zaměstnanci k soukromému užívání „nájem dopravního prostředku" ve smyslu čl. 56 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 2006/112 o DPH. Soudní dvůr dospěl k závěru, že je v prvé řadě nezbytné, aby daná transakce byla předmětem DPH, tedy aby k poskytnutí vozidla došlo za úplatu (ve smyslu platby, vzdání se peněžité odměny či jiných výhod ze strany zaměstnance). O nájem dopravního prostředku pak půjde tehdy, pokud má dotčený zaměstnanec právo vozidlo nepřetržitě užívat pro soukromé účely a vyloučit z jeho užívání další osoby, a to za nájemné a na sjednanou dobu přesahující 30 dní.

C-501/19 *UCMR – ADA* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. ledna 2021, GA Richard de la Tour)

Podstatou sporu bylo, jak z pohledu DPH posoudit postavení organizace, jež je ze zákona pověřena kolektivní správou majetkových autorských práv k hudebním dílům a v této souvislosti vybírá pro nositele autorských práv poplatky za sdělování takových děl veřejnosti na koncertech, představeních nebo uměleckých akcích. Soudní dvůr rozhodl, že se v daném případě jedná o poskytnutí služby za úplatu, v rámci kterého nositel autorských práv poskytuje službu ve prospěch organizátora představení, přičemž organizace kolektivní správy v rámci dané transakce jedná svým jménem, avšak na účet nositele autorských práv. Organizace kolektivní správy tedy jedná jako osoba povinná k dani ve smyslu čl. 28 směrnice 2006/112 o DPH, a má se za to, že jí nositelé autorských práv poskytli službu před tím, než ji sama poskytla organizátorovi představení. Organizace kolektivní správy proto v praxi musí vystavit svým jménem pro organizátora představení faktury, v nichž jsou

uvedeny poplatky vybrané od tohoto uživatele díla, včetně DPH. Nositelé autorských práv jsou následně, pokud jsou osobami povinnými k dani, povinni vystavit organizaci kolektivní správy faktury zahrnující DPH za plnění poskytnutá z titulu obdržených poplatků.

C-895/19 *A.* (rozsudek devátého senátu ze dne 18. března 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Sporné bylo, zda články 167 a 178 směrnice 2006/112 o DPH musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které je uplatnění nároku na odpočet DPH v průběhu zdaňovacího období, ve kterém je DPH splatná, podmíněno předložením faktury a uvedením splatné DPH v daňovém přiznání ve lhůtě tří měsíců od konce měsíce, v němž vznikla daňová povinnost. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že nárok na odpočet DPH vzniká splněním hmotněprávních podmínek vzniku tohoto nároku, a není tedy nutně vázán na obdržení faktury ani přiznání a vyčíslení DPH v konkrétní lhůtě. Soudní dvůr dále uvedl, že se nárok na odpočet daně uplatní v zásadě během období, v němž vznikla daňová povinnost. Dle Soudního dvora platí, že ačkoliv členské státy mohou stanovit sankce za nedodržení formálních podmínek týkajících se uplatnění nároku na odpočet DPH, nemohou z důvodu porušení těchto podmínek systematicky vyloučit uplatnění nároku na odpočet DPH v období, kdy vznikla daňová povinnost, aniž stanoví, že se zohlední všechny relevantní okolnosti a zejména dobrá víra osoby povinné k dani. Soudní dvůr proto rozhodl, že unijní právo dotčené vnitrostátní právní úpravě brání.

C-108/20 *Finanzamt Wilmersdorf* (usnesení desátého senátu ze dne 14. dubna 2021, GA Tančev)

Sporné bylo, zda směrnice 2006/112 brání vnitrostátní praxi, podle které je nárok na odpočet DPH zaplacené na vstupu odepřen osobě povinné k dani, která pořídila zboží, jež bylo předmětem úniku na DPH a která o tomto úniku věděla nebo měla vědět, přestože se na něm aktivně nepodílela. Soudní dvůr uvedl, že samo pořízení zboží, které je předmětem daňového úniku, usnadňuje tento daňový únik. Z ustálené judikatury pak dle Soudního dvora jednoznačně vyplývá, že k odmítnutí nároku na odpočet postačí, že osoba povinná k dani o tomto úniku věděla či vědět měla, přestože se na něm aktivně nepodílela.

C-593/19 *SK Telecom* (rozsudek pátého senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Jádrem sporu byla otázka, kde má být odváděna DPH v případě roamingových služeb poskytovaných mobilním operátorem usazeným ve třetí zemi jeho zákazníkům nacházejícím se na území členských států. Soudní dvůr rozhodl, že ke „skutečnému použití nebo využití" těchto služeb dochází v členském státě, ve kterém se příslušný zákazník nachází. Tyto služby tak mohou být v souladu s čl. 59a směrnice 2006/112 o DPH zdaněny v tomto členském státě, a to bez ohledu na daňové zacházení, kterému podléhají na základě vnitrostátního daňového práva třetí země.

C-703/19 *Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach* (rozsudek prvního senátu ze dne 22. dubna 2021, GA Richard de la Tour)

Sporné bylo, zda prodej hotových jídel v rychlých občerstveních, pro která je charakteristická absence odborné číšnické obsluhy, částečně zautomatizovaný proces objednávek, omezená možnost personalizace objednávky a také různé možnosti následné konzumace, je třeba pro účely DPH považovat za „restaurační a cateringové služby", či za „prodej potravin". Soudní dvůr rozhodl, že pod pojem „restaurační a cateringové služby" patří jen dodání jídel s dostatečnými podpůrnými službami, které jsou určeny k tomu, aby konečnému zákazníkovi umožnily okamžitou spotřebu těchto jídel. Pokud se přitom konečný zákazník rozhodne, že nevyužije materiální a lidské zdroje poskytnuté osobou povinnou k dani v souvislosti se spotřebou dodaných jídel, je třeba mít za to, že dodání těchto jídel nedoprovází žádná podpůrná služba.

C-844/19 *technoRent International a další* (rozsudek druhého senátu ze dne 12. května 2021, GA Kokott)

Jádrem sporu byla otázka, zda vrácení daně, které je důsledkem opravy základu daně podle čl. 90 odst. 1 směrnice 2006/112 o DPH, musí v případě, že není provedeno v přiměřené lhůtě, vést stejně jako vrácení nadměrného odpočtu DPH podle článku 183 této směrnice k výplatě úroků. Soudní dvůr rozhodl, zejména s ohledem na zásadu daňové neutrality, že ano.

C-294/20 *GE Auto Service Leasing* (rozsudek desátého senátu ze dne 9. září 2021, GA Tančev)

Podstatou sporu bylo, zda je možné osobě povinné k dani zamítnout žádost o vrácení DPH, pokud bez rozumných důvodů nepředložila všechny dokumenty

a informace nezbytné k prokázání jejího nároku v rámci daňového řízení, ale až následně v řízení před soudem. Soudní dvůr rozhodl, že za těchto okolností je možné nárok osoby povinné k dani zamítnout za podmínky, že byly dodrženy zásady rovnocennosti a efektivity.

C-186/20 *HYDINA SK* (rozsudek desátého senátu ze dne 30. září 2021, GA Pitruzzella)

Sporné bylo, jaké důsledky na zákonnost daňové kontroly má překročení lhůty stanovené pro spolupráci mezi daňovými orgány nařízením č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty. Na základě rozboru znění, kontextu a cílů dotčeného nařízení Soudní dvůr rozhodl, že překročení této lhůty nezakládá dotyčné osobě povinné k dani žádný nárok a nemá žádné zvláštní důsledky na zákonnost přerušení daňové kontroly. Osoba povinná k dani se tudíž nařízení nemůže dovolávat k tomu, aby napadla zákonnost přerušení daňové kontroly vedené vůči ní s poukazem na nepřiměřenou délku trvání této kontroly.

C-80/20 *Wilo Salmson France* (rozsudek pátého senátu ze dne 21. října 2021, GA Kokott)

Spor se týkal významu faktury pro přiznání nároku na vrácení DPH. Soudní dvůr konstatoval, že existence faktury je jednou z podmínek pro uplatnění tohoto nároku. Existenci faktury nicméně nelze posuzovat formalisticky, a proto určitý dokument nelze považovat za „fakturu“ ve smyslu směrnice 2006/112 o DPH pouze v případě, že je stižen takovými vadami, které neumožňují daňovému orgánu získat údaje nezbytné k odůvodnění žádosti o vrácení DPH. Žádost o vrácení DPH nelze dále zamítnout pouze z toho důvodu, že povinnost k DPH vznikla v určitém období pro vrácení daně, ačkoli transakce byla fakturována až v pozdějším období.

C-281/20 *Ferimet* (rozsudek pátého senátu ze dne 11. listopadu 2021, GA Pikamäe)

Podstatou sporu bylo, zda lze odběrateli, jenž zakoupil zboží v režimu přenesení daňové povinnosti, odmítnout nárok na odpočet z důvodu, že na faktuře uvedl fiktivního dodavatele zboží. Soudní dvůr rozhodl, že ačkoliv je uvedení dodavatele na faktuře toliko formální podmínkou uplatnění nároku na odpočet, postavení dodavatele jako osoby povinné k dani je již podmínkou hmotněprávní. Pokud tedy odběratel uvedením fiktivního dodavatele na faktuře znemožní zjištění totožnosti skutečného dodavatele, a tedy i ověření, zda byl skutečný dodavatel osobou povinnou k dani, nemá nárok na odpočet. Soudní dvůr dále uvedl, že i při splnění

hmotněprávních podmínek nároku na odpočet lze odběrateli tento nárok odepřít, pokud se prokáže, že věděl nebo měl vědět, že se svým nákupem účastní úniku na DPH. Skutečnost, že odběratel uvedl na faktuře fiktivního dodavatele, přitom může být dle Soudního dvora indicií, že o takovém úniku věděl.

C-398/20 *ELVOSPOL* (rozsudek šestého senátu ze dne 11. listopadu 2021, GA Kokott)

Jádrem sporu bylo, zda směrnice 2006/112 o DPH brání vnitrostátnímu ustanovení, které pro snížení základu DPH z důvodu nezaplacení kupní ceny stanoví podmínku, že nezaplacená pohledávka nevznikla v období šesti měsíců před rozhodnutím o úpadku dlužníka. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice tomuto ustanovení brání, jelikož taková podmínka zcela vylučuje jakékoli snížení základu DPH v případě nesplacených pohledávek vzniklých v období šesti měsíců před rozhodnutím o úpadku dotyčného dlužníka, i když se tyto pohledávky stanou na konci insolvenčního řízení s konečnou platností nevymahatelnými. Takové automatické upírání práva na snížení základu daně dle Soudního dvora odporuje zásadě neutrality DPH. Dotčená podmínka je dle Soudního dvora dále v rozporu se zásadou přiměřenosti, jelikož ze skutečnosti, že nesplacená pohledávka vznikla v období šesti měsíců před rozhodnutím o úpadku dlužníka, nelze automaticky usuzovat, že věřitel a dlužník jednali s cílem dopustit se daňového úniku nebo vyhýbat se daňovým povinnostem.

C-334/20 *Amper Metal* (rozsudek sedmého senátu ze dne 25. listopadu 2021, GA Szpunar)

Předmětem sporu byla otázka, zda čl. 168 písm. a) směrnice 2006/112 o DPH umožňuje odepřít osobě povinné k dani nárok na odpočet DPH z důvodu, že hodnota přijaté služby byla nepřiměřeně vysoká a že tato služba neměla pro osobu povinnou k dani žádný přínos z hlediska její hospodářské činnosti. Dle Soudního dvora podléhá vznik nároku na odpočet podmínce, že mají přijaté služby přímou a bezprostřední souvislost s plněními uskutečněnými na výstupu či obecně hospodářskými činnostmi osoby povinné k dani, což musí posoudit předkládající soud. Nicméně jsou-li tyto podmínky splněny, nelze nárok na odpočet odmítnout z důvodu, že cena účtovaná za takové služby je nepřiměřená nebo že tyto služby nevedly ke zvýšení obratu osoby povinné k dani.

C-154/20 *Kemwater ProChemie* (rozsudek desátého senátu ze dne 9. prosince 2021, GA Pikamäe)

V rámci původního sporu žalobkyně (česká obchodní společnost) uplatňovala nárok na odpočet DPH v souvislosti s přijatými reklamními službami, u nichž však bylo správcem daně prokázáno, že nebyly poskytnuty osobou uvedenou na faktuře. Žalobkyně přitom nebyla schopna prokázat, že by jí tyto služby byly poskytnuty jinou osobou povinnou k dani. Jádrem sporu tedy bylo, zda je možné příjemci plnění odepřít nárok na odpočet již z důvodu neprokázání, že skutečný dodavatel byl osobou povinnou k dani, či zda je příjemci plnění nutné prokázat také účast na daňovém podvodu. Soudní dvůr rozhodl, že ačkoliv je uvedení dodavatele na faktuře toliko formální podmínkou uplatnění nároku na odpočet, postavení dodavatele jako osoby povinné k dani je již podmínkou hmotněprávní. Není-li tedy příjemce plnění schopen prokázat, že skutečný dodavatel byl osobou povinnou k dani, je možné mu odepřít nárok na odpočet. Správce daně však při posouzení toho, zda měl dodavatel postavení osoby povinné k dani, nesmí vycházet pouze z údajů uvedených na faktuře, ale musí taktéž přihlédnout k tomu, zda z jiných informací poskytnutých příjemcem plnění či dalších okolností dané věci (např. s ohledem na celkovou cenu plnění) jednoznačně vyplývá, že dodavatel osobou povinnou k dani byl.

11. Finanční trh

15 rozsudků (pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel, pojištění, cenné papíry, platební služby, atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-950/19 *A* (rozsudek pátého senátu ze dne 24. března 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Podstata sporu se týkala okamžiku, ve kterém dle směrnice 2006/43 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek nastoupí statutární auditor, jako je klíčový auditorský partner určený auditorskou společností v rámci auditorské zakázky, na pozici člena vrcholového vedení auditovaného subjektu. Podle Soudního dvora je tímto okamžikem uzavření pracovní smlouvy týkající se této pozice, ačkoli na uvedeném pracovním místě dosud nezačal skutečně vykonávat pracovní činnost.

C-910/19 *Bankia* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 3. června 2021, GA Richard de la Tour)

Předmětem sporu byla otázka, zda v případě, kdy je veřejná nabídka k upsání akcií směřovaná jak na retailové investory, tak na kvalifikované investory, a je vydán prospekt určený výhradně retailovým investorům, mohou žalobu na určení odpovědnosti za prospekt podat i kvalifikovaní investoři. Podle Soudního dvora čl. 6 ve spojení s čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/71 o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování, vyžaduje, aby v případě veřejné nabídky na úpis akcií určené jak retailovým, tak kvalifikovaným investorům mohly takovou žalobu podat obě skupiny investorů. Zároveň může vnitrostátní soud zohlednit, zda investor znal nebo měl znát hospodářskou situaci emitenta veřejné nabídky na úpis akcií s ohledem na jeho vztahy s tímto emitentem a nezávisle na prospektu, pokud příslušná vnitrostátní ustanovení nejsou méně příznivá než ta, kterými se řídí obdobné žaloby ve vnitrostátním právu, a v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují uplatnění této žaloby.

C-911/19 *FBF* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. července 2021, GA Bobek)

Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) přijal obecné pokyny k dohledu a mechanismům pro správu a řízení retailových bankovních produktů, o kterých následně žalovaný vnitrostátní orgán dohledu v oznámení zveřejněném na své internetové stránce prohlásil, že se jimi řídí. Zároveň uvedl, že se tyto pokyny použijí na úvěrové instituce, platební instituce a instituce elektronických peněz, nad kterými vykonává dohled a které jsou povinny tyto pokyny provést, dodržovat a zajistit, že je budou dodržovat jejich distributoři. Následně v rámci sporu o zrušení tohoto oznámení pro překročení pravomoci z důvodu neplatnosti pokynů přijatých EBA vznikly otázky ohledně platnosti těchto pokynů, resp. toho, zda tyto pokyny mohou být předmětem žaloby na neplatnost podle čl. 263 SFEU a zda má žalobce v předloženém sporu aktivní legitimaci dle čl. 263 SFEU. Soudní dvůr rozhodl, že dotčené pokyny EBA nemohou být předmětem žaloby na neplatnost podle čl. 263 SFEU, avšak zároveň potvrdil svoji pravomoc posuzovat platnost těchto pokynů podle čl. 267 SFEU. Dále rozhodl, že přípustnost námitky protiprávnosti namířené proti aktu Unie před vnitrostátním soudem nemůže být podmíněna tím, že se tento akt bezprostředně a osobně týká strany sporu, která této výjimky využije. V neposlední řadě pak potvrdil platnost dotčených pokynů EBA.

C-790/19 *Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov* (rozsudek druhého senátu ze dne 2. září 2021, GA Hogan)

Spor se týkal toho, zda je možné, aby byl pachatel trestného činu praní peněz v jakékoli formě totožný s pachatelem hlavního trestného činu, přičemž v této souvislosti bylo nutno ověřit také dodržení zásady *ne bis in idem*. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 1 odst. 2 písm. a) směrnice 2005/60 o praní špinavých peněz nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že pachatel trestné činnosti, z níž pocházely dotčené peníze, může spáchat trestný čin praní peněz ve smyslu tohoto ustanovení. K tomu, aby určitá osoba mohla být považována za pachatele dopouštějícího se praní peněz ve smyslu tohoto ustanovení, musí osoba vědět, že uvedený majetek pochází z trestné činnosti nebo z účasti na takové činnosti. Tato podmínka je nutně splněna, pokud jde o pachatele trestné činnosti, z níž tyto peníze pocházejí. Kromě toho směrnice umožňuje, aby členské státy v oblasti, na kterou se vztahuje směrnice, přijaly nebo ponechaly v platnosti přísnější opatření za účelem předcházení praní peněz a financování terorismu. Dodržení zásady *ne bis in idem* pak musí s ohledem na čl. 4 Protokolu č. 7 EÚLP a čl. 50 Listiny zajistit předkládající soud.

C-337/20 *CRCAM* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 2. září 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Podstata sporu se týkala toho, zda čl. 58 směrnice 2007/64 o platebních službách vylučuje, aby bylo poskytovateli platebních služeb uloženo vrátit částku neautorizované platební transakce, když uživatel platebních služeb neautorizovanou transakci neoznámil poskytovateli těchto služeb ve lhůtě třinácti měsíců dle tohoto ustanovení, resp. zda se takového vrácení může domáhat také ručitel uživatele platebních služeb, přestože neautorizovaná transakce nebyla oznámena poskytovateli platebních služeb ve stanovené lhůtě. Soudní dvůr rozhodl, že uživatel platebních služeb nemůže uplatnit odpovědnost poskytovatele těchto služeb na základě jiného režimu odpovědnosti než toho zakotveného v čl. 58 a čl. 60 odst. 1 směrnice, pokud tento uživatel nesplnil svou oznamovací povinnost stanovenou v čl. 58 směrnice. Nicméně stejná ustanovení směrnice nebrání tomu, aby se ručitel uživatele platebních služeb za účelem zpochybnění výše dluhu zajištěného ručením mohl v souladu s vnitrostátním režimem obecné smluvní odpovědnosti dovolávat občanskoprávní odpovědnosti poskytovatele platebních služeb, v jehož prospěch bylo ručení sjednáno, z důvodu provedení neautorizované transakce.

C-544/19 *ECOTEX BULGARIA* (rozsudek prvního senátu ze dne 6. října 2021, GA Richard de la Tour)

Sporná byla slučitelnost bulharské právní úpravy, jež zakazuje provádění plateb v částce nad 10 000 BGN v hotovosti a při porušení tohoto zákazu ukládá sankce až ve výši 100 % takto zaplacené částky, s unijním právem. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že se na dotčenou právní úpravu nepoužije směrnice 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, a věc je tedy třeba zkoumat optikou čl. 63 SFEU ve spojení s čl. 49 odst. 3 Listiny. Soudní dvůr dospěl k závěru, že dotčená ustanovení unijního práva takové vnitrostátní právní úpravě nebrání, ovšem za podmínky, že tato právní úprava je způsobilá zaručit uskutečnění cíle boje proti daňovým únikům a nepřekračuje rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.

12. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

12 rozsudků (omezení poskytování služeb, směrnice o službách na vnitřním trhu, uznávání kvalifikací, vysílání pracovníků atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-555/19 *Fussl Modestraße Mayr* (rozsudek třetího senátu ze dne 3. února 2021, GA Szpunar)

Předmětem posouzení Soudního dvora se staly předběžné otázky týkající se německé vnitrostátní úpravy, která subjektům televizního vysílání zakazuje, aby do svých celoplošně vysílaných pořadů zařazovaly televizní reklamy, jejichž šíření je omezeno, resp. zamýšleno pro určitý region. Soudní dvůr dospěl k závěru, že taková úprava představuje překážku volného pohybu služeb ve smyslu čl. 56 SFEU, ale může být odůvodněna cílem ochrany plurality televizní programové nabídky, pokud tento cíl sleduje systematickým a soudržným způsobem. Skutečnost, že obdobný zákaz neplatí pro reklamní služby poskytované na internetu, by přitom mohl vést k závěru o jeho neodůvodnitelnosti. S tím též souvisí posouzení slučitelnosti dané úpravy se zásadou rovného zacházení zaručenou čl. 20 Listiny. Předmětná vnitrostátní úprava se naopak nejeví být v rozporu se svobodou projevu a informací ve smyslu čl. 11 Listiny, když je výsledkem hledání rovnováhy mezi touto svobodou a ochranou plurality sdělovacích prostředků.

C-739/19 *An Bord Pleanála* (rozsudek prvního senátu ze dne 10. března 2021, GA Pikamäe)

Soudní dvůr dospěl k závěru, že s ohledem na cíl řádného výkonu spravedlnosti čl. 5 směrnice 77/249 o usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb advokátů v zásadě nebrání tomu, aby byla advokátovi z jednoho členského státu uložena povinnost spolupracovat při zastupování klienta v jiném členském státě s advokátem, který působí u dotyčného soudu v tomto jiném členském státě, pokud je daný vnitrostátní systém založen na povinnosti advokátů předložit soudu veškeré právní, legislativní nebo judikatorní poznatky pro účely řádného průběhu řízení, které by přitom právní subjekt neměl povinnost předložit, pokud by se rozhodl nebýt v řízení (právně) zastoupen. Taková povinnost spolupráce není dle Soudního dvora nijak nepřiměřená zejména za situace, kdy oba advokáti mají možnost vymezit si své úlohy a kdy role hostujícího advokáta je spíše nápomocná. Na druhou stranu obecná povinnost spolupracovat s advokátem, který působí u dotyčného soudu v jiném členském státě, stanovená bez ohledu na konkrétní zkušenosti hostujícího advokáta, které by mohly být významné pro řádnost zastoupení, jde nad rámec toho, co je z hlediska cílů směrnice nezbytné.

C-142/20 *Analisi G. Caracciolo* (rozsudek prvního senátu ze dne 6. května 2021, GA Richard de la Tour)

Pro účely nařízení č. 765/2008 o požadavcích na akreditaci a dozor nad trhem při uvádění výrobků na trh se italská laboratoř Analisi G. Caracciolo, coby subjekt posuzování shody, domáhala uznání své akreditace, kterou jí namísto jediného vnitrostátního akreditačního orgánu v Itálii udělila společnost se sídlem v USA. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že nařízení neumožňuje, aby akreditační činnost vykonával akreditační orgán se sídlem ve třetím státě, a to ani pokud je vázán mezinárodními standardy a prokáže, zejména prostřednictvím dohod o vzájemném uznávání, že jeho kvalifikace je rovnocenná kvalifikaci jediného vnitrostátního akreditačního orgánu. Zároveň Soudní dvůr vyloučil, že by z tohoto pohledu bylo nařízení neplatné pro rozpor s čl. 56 a 102 SFEU, neboť akreditační činnost jediného vnitrostátního akreditačního orgánu je výkonem veřejné moci a jako taková nepodléhá ustanovením v oblasti svobody usazování ani hospodářské soutěže. Z tohoto pohledu tudíž nic nenasvědčuje ani rozporu nařízení s čl. 20 a 21 Listiny.

C-428/19 *Rapidsped* (rozsudek prvního senátu ze dne 8. července 2021, GA Bobek)

Spor se týkal řidičů v odvětví mezinárodní přepravy, kteří od zaměstnavatele dostávají tzv. osvědčení o vyslání do zahraničí, ověřené notářem, v nichž je uvedeno, že jejich mzda činí nejméně 10,40 EUR/hod. Ve skutečnosti však pracovní smlouvy takový údaj o minimální mzdě neobsahují a samotná mzda je v praxi nižší (vyšší náklady žalobců jsou nicméně kompenzovány prostřednictvím diet). Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že směrnice 96/71 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb vyžaduje, aby v případě, že zaměstnavatel usazený v jednom členském státě poruší pravidla jiného členského státu v oblasti minimální mzdy, pracovníci vyslaní z prvního členského státu mohli toto porušení vůči tomuto zaměstnavateli napadnout u soudu prvního členského státu. Dále platí, že denní příspěvek, jehož výše je odstupňována v závislosti na době trvání vyslání pracovníka, představuje zvláštní příplatek za vyslání, který tvoří součást minimální mzdy, ledaže je vyplácen jako náhrada výdajů skutečně vynaložených v důsledku vyslání, jako jsou výdaje za cestovné, ubytování nebo stravu, nebo pokud odpovídá navýšení, které mění poměr mezi plněním pracovníka a protihodnotou, kterou obdrží.

C-325/20 *BEMH et Conseil national des centres commerciaux* (rozsudek šestého senátu ze dne 15. července 2021, GA Rantos)

Jádrem sporu byla otázka, zda přímým či nepřímým zapojením konkurenčních hospodářských subjektů, které je zakázáno ve smyslu čl. 14 odst. 6 směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu, je i působení zástupců hospodářských komor v kolektivním orgánu, který uděluje povolení k obchodnímu provozu, pokud úlohou těchto osob coby členů orgánu je informovat tento orgán o aspektech významných pro udělení konkrétního povolení, aniž by o udělení tohoto povolení samy hlasovaly. Soudní dvůr rozhodl, že takové působení je zakázaným zapojením, a to i přesto, že kvalifikované osoby o povolení nehlasují. Tyto osoby totiž mohou být přinejmenším zástupci současných nebo potenciálních konkurentů žadatelů o povolení.

C-502/20 *Institut des Experts en Automobiles* (rozsudek devátého senátu ze dne 2. září 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 5 odst. 2 směrnice 2005/36 o uznávání odborných kvalifikací brání výkladu vnitrostátní úpravy, který neumožňuje odborníkovi usazenému v jiném členském státě dočasně a příležitostně vykonávat povolání na území hostitelského členského státu z důvodů, že tento odborník byl v minulosti v tomto členském státě usazen, že služby poskytuje opakovaně a že si v uvedeném členském státě zřídil určitou infrastrukturu, jako je kancelář. Vedle toho Soudní dvůr uvedl, že z čl. 6 odst. 1 písm. a) směrnice vyplývá, že hostitelský členský stát může

vůči takovému poskytovateli služeb stanovit pouze automatickou registraci nebo formální členství v profesní organizaci k usnadnění použití disciplinárních pravidel v souladu s čl. 5 odst. 3 směrnice za předpokladu, že to nezpozdí nebo jakýmkoliv způsobem neztíží poskytování služeb.

13. Volný pohyb zboží

6 rozsudků (harmonizované požadavky na zboží, přípustnost uvedení přípravku na trh atd.).

14. Duševní vlastnictví

11 rozsudků (autorská práva, léčivé přípravky, průmyslové vzory atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-392/19 *VG Bild-Kunst* (rozsudek velkého senátu ze dne 9. března 2021, GA Szpunar)

Soudní dvůr rozhodl, že sdělováním veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva je i vložení děl chráněných autorským právem na určité internetové stránky pomocí techniky *framingu*, tedy zobrazením těchto děl prostřednictvím vložení náhledu na jinou internetovou stránku, na níž byla díla zpřístupněna se svolením nositele autorského práva, a to pokud při tomto vložení dochází k obcházení prostředků ochrany proti *framingu*, které nositel autorského práva přijal nebo požadoval při svolení ke zpřístupnění děl na původní internetové stránce. Podle Soudního dvora totiž nositel autorského práva udělil svolení ke zpřístupnění díla pouze ve vztahu k uživatelům původní internetové stránky, na níž jsou uplatňována opatření proti *framingu*, a nikoliv ve vztahu k celé veřejnosti na internetu. Opačný výklad by *de facto* znamenal zakotvení pravidla vyčerpání práva na sdělování, což by zbavilo nositele možnosti požadovat za užití svých děl přiměřenou odměnu.

C-762/19 *CV-Online Latvia* (rozsudek pátého senátu ze dne 3. června 2021, GA Szpunar)

Podstatou otázek bylo, zda se jedná o „vytěžování“ a „zužitkování“ obsahu databáze ve smyslu čl. 7 odst. 1 a 2 směrnice 96/9 o právní ochraně databází, jemuž může majitel databáze zabránit, v případě internetového vyhledávače specializovaného na vyhledávání obsahu databází volně přístupných na internetu, který kopíruje a indexuje celý obsah nebo podstatnou část obsahu této databáze a následně umožňuje svým uživatelům vyhledávat *de facto* v této databázi na své vlastní

internetové stránce. Soudní dvůr rozhodl, že o „vytěžování“ a „zužitkování“ ve smyslu směrnice jde, pokud tyto činnosti působí újmu vkladu majitele databáze do pořízení, ověření nebo předvedení daného obsahu, tedy pokud představují riziko pro návratnost nákladů na tento vklad. Uplatněním uvedených kritérií bude dle Soudního dvora učiněno zadost spravedlivé rovnováze mezi zájmy pořizovatelů databází na straně jedné a zájmy uživatelů a konkurentů na možnosti vytvářet inovativní produkty založené na informacích z těchto databází na straně druhé, jakož i obecnému zájmu na rozvoji trhu informačních produktů a fungování hospodářské soutěže.

C-597/19 *M.I.C.M.* (rozsudek pátého senátu ze dne 17. června 2021, GA Szpunar)

Kyperská společnost M.I.C.M. je majitelkou určitých práv k velkému množství pornografických filmů produkovaných podniky ve Spojených státech a Kanadě, která žaluje belgickou společnost Telenet poskytující zejména služby přístupu k internetu. Důvodem žaloby je, že Telenet odmítla žalobkyni poskytnout informace, jež by umožňovaly určit totožnost jejích zákazníků na základě několika tisíců IP adres, které jménem společnosti M.I.C.M. shromáždila specializovaná společnost ze sítě *peer-to-peer*, na které někteří zákazníci Telenet za využití protokolu BitTorrent údajně zpřístupnili filmy z produkce M.I.C.M. Podle Soudního dvora platí, že mimo jiné příslušná unijní úprava nebrání tomu, aby nositel práv duševního vlastnictví nebo třetí osoba jednající na účet tohoto nositele práv systematicky zaznamenávali IP adresy uživatelů sítí *peer-to-peer*, jejichž internetová připojení byla údajně použita při činnostech porušujících práva duševního vlastnictví, ani tomu, aby jména a poštovní adresy těchto uživatelů byly sděleny uvedenému nositeli nebo třetí osobě, aby tak mohli podat u civilního soudu žalobu na náhradu škody, kterou údajně způsobili uvedení uživatelé. Podmínkou ovšem je, že podněty a žádosti uvedeného nositele nebo třetí osoby v tomto smyslu jsou odůvodněné, přiměřené a nezneužívající a jejich právním základem je vnitrostátní legislativní opatření ve smyslu čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58 o soukromí a elektronických komunikacích.

C-682/18 a C-683/18 *Youtube a Cyando* (rozsudek velkého senátu ze dne 22. června 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Spornou se stala otázka odpovědnosti provozovatelů on-line platforem pro sdílení videí nebo pro ukládání a sdílení souborů, na nichž jsou jejich uživateli protiprávně zpřístupňována on-line díla chráněná autorským právem, a sice z hlediska směrnice 2001/26 o autorském právu, směrnice 2000/31 o elektronickém obchodu a směrnice 2004/48 o dodržování práv duševního vlastnictví. Soudní dvůr dospěl k závěru, že sami provozovatelé on-line platforem neuskutečňují „sdělování veřejnosti“

ve smyslu směrnice 2001/29, ledaže by nad rámec pouhého zpřístupnění platformy přispívali ke zpřístupnění chráněných obsahů, resp. jejich zásah by měl úmyslnou povahu. Tak by tomu mohlo být v případě, kdy si je dotčený provozovatel konkrétně vědom protiprávního zpřístupnění chráněného obsahu a takový obsah neprodleně neodstraní nebo nezablokuje nebo nezavede vhodné technologické prostředky, které od něj coby od běžně obezřetného subjektu lze očekávat, nebo kdy se dokonce podílí na výběru chráněných obsahů a k jejich sdílení poskytuje specifické prostředky či toto sdílení podporuje. Možnost zproštění odpovědnosti podle směrnice 2000/31 svědčí provozovateli, pouze pokud při sdílení obsahů nehraje aktivní úlohu. V neposlední řadě se Soudní dvůr též vyjádřil k procesím aspektům soudní ochrany autorských práv ve smyslu směrnice 2001/29.

C-178/20 *Pharma Expressz* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 8. července 2021, GA Szpunar)

Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2001/83 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků brání tomu, aby léčivý přípravek, který může být vydán bez lékařského předpisu v jednom členském státě, byl považován za léčivý přípravek, který lze vydat bez lékařského předpisu, rovněž v jiném členském státě, pokud v tomto jiném členském státě tento léčivý přípravek neobdržel registraci a nebyl klasifikován.

C-123/20 *Ferrari* (rozsudek pátého senátu ze dne 28. října 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Společnost Ferrari se domáhala ochrany svého speciálního limitovaného závodního modelu Ferrari FXX K, neboť výrobce nástavbových dílů vyrobil tuningovou sadu, pomocí které bylo možné přestavět běžný silniční model Ferrari 488 GTB tak, že se podobal speciálnímu modelu FXX K. Otázkou bylo, zda těm částem karoserie speciálního modelu, které byly napodobovány tuningovou sadou, vznikla ochrana nezapsaným průmyslovým vzorem zveřejněním vyobrazení celého vozidla, nebo bylo třeba tyto části zveřejnit zvlášť. Soudní dvůr konstatoval, že nařízení č. 6/2002 o průmyslových vzorech nevyžaduje, aby pro vznik ochrany nezapsaným průmyslovým vzorem byly jednotlivé části zpřístupněny samostatně, neboť postačí, když budou jasně identifikovatelné, resp. viditelné. Opačný výklad by byl v rozporu s cílem jednoduchosti a rychlosti ochrany nezapsaným průmyslovým vzorem. Pro získání ochrany, resp. pro splnění podmínky individuální povahy vzhledu, je též nutné, aby dotčená část výrobku byla vymezena znaky, které tvoří její zvláštní vzhled, tj. liniemi, obrysy, barvami, tvarem nebo zvláštní strukturou povrchu.

15. Volný pohyb kapitálu

8 rozsudků (omezení volného pohybu kapitálu, daňové překážky);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-388/19 *Autoridade Tributária e Aduaneira* (rozsudek prvního senátu ze dne 18. března 2021, GA Hogan)

Portugalskou právní úpravu, která stanoví rozdílné režimy zdanění rezidentů a nerezidentů v případě příjmů z prodeje nemovitostí v Portugalsku, již Soudní dvůr shledal diskriminační, a tedy neslučitelnou se svobodou volného pohybu kapitálu dle čl. 63 SFEU ve věci C-443/06 *Hollmann*. V nyní vyneseném rozsudku Soudní dvůr doplnil, že diskriminační dopad dané úpravy nemůže vyloučit ani možnost volby osoby povinné k dani mezi těmito dvěma režimy, neboť v takovém případě by došlo *de facto* k uznání platnosti daňového režimu, který ale sám o sobě nadále představuje porušení čl. 63 SFEU z důvodu své diskriminační povahy.

C-274/20 *Prefettura di Massa Carrara* (rozsudek šestého senátu ze dne 16. prosince 2021, GA Rantos)

Spor se týkal slučitelnosti italské vnitrostátní úpravy, která zakazuje osobě s bydlištěm v Itálii trvajícím déle než 60 dní používat v tomto členském státě motorové vozidlo registrované v jiném členském státě, a to bez ohledu na to, na čí jméno je toto vozidlo registrováno. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že se v daném případě jedná o výpůjčku vozidla, proto je nutné věc posuzovat primárně z hlediska čl. 63 SFEU, příp. podle čl. 21 SFEU. Následně uvedl, že jde o omezení volného pohybu kapitálu, které je v rozporu s čl. 63 SFEU, a to i vzhledem k tomu, že takový zákaz je platný bez ohledu na délku užívání vozidla ve členském státě, jehož úprava užívání vozidla zakazuje, a bez možnosti dotyčné osoby uplatnit nárok na osvobození od daně, jestliže uvedené vozidlo není ani určeno k trvalému užívání na území daného členského státu, ani není tímto způsobem skutečně užíváno.

16. Spotřebitelé

23 rozsudků (spotřebitelský úvěr, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, nekalé obchodní praktiky atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-922/19 *Stichting Waternet* (rozsudek šestého senátu ze dne 3. února 2021, GA Pitruzzella)

Jednalo se o dodávky pitné vody spotřebiteli, který neměl s dodavatelem, jenž plnil svou zákonnou povinnost udržovat vodovodní připojení, uzavřenou smlouvu, a přesto pitnou vodu čerpal. Vyvstala otázka, zda se jedná o nevyžádané dodávky, resp. nekalou obchodní praktiku ze strany dodavatele. Soudní dvůr shledal, že směrnice 97/7 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku, směrnice 2011/83 o právech spotřebitelů a směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu neupravují způsob vzniku smluv, takže je na předkládajícím soudu, aby v souladu s vnitrostátní právní úpravou posoudil, zda lze smlouvu mezi vodárenskou společností a spotřebitelem považovat za uzavřenou, pokud chybí jeho výslovný souhlas. Pojem „nevyžádané dodání" ve smyslu směrnice 2005/29 se nevztahuje na obchodní praktiku vodárenské společnosti, která spočívá v zachování připojení k veřejné vodovodní síti v případě, kdy se do dříve obývané bytové jednotky nastěhuje spotřebitel, když tento spotřebitel nemá možnost volby poskytovatele této služby, přičemž posledně uvedený účtuje sazby pokrývající náklady, které jsou transparentní a nediskriminační, odpovídají spotřebě vody a uvedený spotřebitel si je vědom toho, že uvedená bytová jednotka je připojena na veřejnou vodovodní síť a že dodávka vody je zpoplatněna.

C-485/19 *Profi Credit Slovakia* (rozsudek prvního senátu ze dne 22. dubna 2021, GA Szpunar)

Spotřebitel při uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru nedostal informaci o skutečné RPSN. Splatil úvěr a pak se od právníka dozvěděl, že ho žalovaná poškodila tím, že použila nepřijatelné podmínky, a také tím, že nebyl správně informován o RPSN. Domáhal se žalobou vrácení určitých plnění. Poskytovatel úvěru namítl promlčení. Soudní dvůr shledal, že zásada efektivity brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že na žalobu podanou spotřebitelem za účelem vrácení bezdůvodně zaplacených částek v rámci plnění z úvěrové smlouvy na základě zneužívajících ujednání ve smyslu směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách nebo ujednání, která jsou v rozporu s požadavky směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru, se vztahuje tříletá promlčecí lhůta, která začíná běžet ode dne, kdy došlo k bezdůvodnému obohacení.

C-65/20 *KRONE Verlag* (rozsudek prvního senátu ze dne 10. června 2021, GA Hogan)

Regionální deník uveřejnil příspěvek „bylináře otce Benedikta" ohledně obkladu ze strouhaného křenu. Byla však mylně uvedena délka aplikace (2 až 5 hodin,

namísto 2 až 5 minut). Žalobkyně v původním řízení ponechala obklad po dobu tří hodin, načež u ní nastaly silné bolesti a toxická reakce. Domáhala se náhrady škody vůči vydavateli deníku. Vyvstala otázka, zda vydavatel nese odpovědnost za nesprávný obsah deníku dle směrnice 85/374 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky. Podle Soudního dvora exemplář tištěných novin, které v souvislosti s paramedicínským tématem udělují nesprávné zdravotní doporučení týkající se použití určité rostliny, jehož dodržení způsobilo čtenáři těchto novin újmu na zdraví, není „vadným výrobkem" ve smyslu této směrnice.

C-198/20 *X Bank* (usnesení sedmého senátu ze dne 10. června 2021, GA Kokott)

Soudní dvůr konstatoval, že ochrana poskytovaná směrnicí 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách se vztahuje na všechny spotřebitele, nikoli jen na ty spotřebitele, kteří mohou být považováni za „průměrné spotřebitele, kteří jsou běžně informovaní a přiměřeně pozorní a obezřetní".

C-303/20 *Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg)* (rozsudek šestého senátu ze dne 10. června 2021, GA Pitruzzella)

Poskytovatel spotřebitelského úvěru neposoudil úvěruschopnost spotřebitelky, která již při uzavření smlouvy čelila zjevnému předlužení. Vyvstala otázka účinné, přiměřené a odrazující sankce. Vnitrostátní právo stanovilo sankci za porušení povinnosti posoudit úvěruschopnost dlužníka pouze v podobě pokuty za přestupek, která se rychle promlčela a mohla být uložena pouze fyzickým osobám (řediteli nebo zmocněné osobě), nikoli poskytovateli, který je právnickou osobou. Zároveň však vnitrostátní právo stanovilo řadu dalších, zejména občanskoprávních sankcí, které soudy mohly za porušení této povinnosti ukládat. Soudní dvůr konstatoval, že článek 23 směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru musí být vykládán v tom smyslu, že při zkoumání účinného, přiměřeného a odrazujícího charakteru sankcí v případě zejména porušení povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele musí být v souladu s článkem 288 třetím pododstavcem SFEU zohledněno nejen ustanovení vnitrostátního práva, jež bylo specificky přijato k provedení směrnice, ale rovněž všechna ustanovení tohoto práva, a musí být vykládána v co největším možném rozsahu ve světle znění a cílů směrnice, aby uvedené sankce splňovaly požadavky stanovené v jejím článku 23.

C-33/20, C-155/20 a C-187/20 *Volkswagen Bank* (rozsudek ze dne 9. září 2021, GA Hogan)

Jednalo se o výklad směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru v situaci, kdy se spotřebitelé domáhají práva odstoupit od smlouvy z důvodu, že nebyly řádně poskytnuty všechny povinné informace, přičemž od uzavření smlouvy uplynula velmi dlouhá doba či dokonce byla smlouva již splněna. Soudní dvůr dospěl – mimo jiné – k následujícím závěrům. Úvěrová smlouva musí jasně a výstižně uvádět, že se jedná o „smlouvu o vázaném úvěru" a že je tato smlouva uzavřena na dobu určitou. Není nutno, aby „smlouva o vázaném úvěru" výslovně uváděla, že spotřebitel je zproštěn povinnosti zaplatit kupní cenu. Úvěrová smlouva musí ve formě konkrétního procentního podílu uvádět sazbu úroků z prodlení platnou v okamžiku uzavření této smlouvy a musí konkrétně popsat mechanismus úpravy úrokové sazby z prodlení. Pro účely výpočtu odškodnění hrazeného v případě předčasného splacení úvěru musí uvádět konkrétním a pro průměrného spotřebitele snadno srozumitelným způsobem postup výpočtu tohoto odškodnění tak, aby spotřebitel mohl určit částku odškodnění. Směrnice brání tomu, aby věřitel namítl zánik práva při uplatnění práva spotřebitele na odstoupení od smlouvy v případě, že některý z povinně uváděných údajů nebyl ve smlouvě zahrnut ani dodatečně řádně sdělen. Směrnice rovněž brání tomu, aby věřitel mohl mít platně za to, že spotřebitel zneužil svého práva na odstoupení od smlouvy, pokud některý z povinně uváděných údajů není zahrnut v úvěrové smlouvě a ani nebyl dodatečně řádně sdělen. Úvěrová smlouva musí uvádět podstatné informace o všech mechanismech mimosoudního urovnání stížností nebo prostředků nápravy, jejich nákladech a formách. Pouhý odkaz ve smlouvě není dostačující.

C-243/20 *Trapeza Peiraios* (rozsudek šestého senátu ze dne 21. prosince 2021, GA Kokott)

Spor se týkal otázky zneužívající povahy ujednání v dodatcích k úvěrové smlouvě vyjádřené v eurech, jejichž účelem bylo převést smlouvu na švýcarské franky, přičemž pro účely úhrady dluhu dodatky přebíraly dispozitivní vnitrostátní normy, a nebyly tak předmětem individuálního sjednání. V této souvislosti Soudní dvůr potvrdil, že čl. 1 odst. 2 směrnice 93/13 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách vylučuje z působnosti této směrnice ujednání zahrnuté do spotřebitelské smlouvy, které odráží dispozitivní vnitrostátní normy, jež se automaticky použijí v případě neexistence odlišného ujednání mezi stranami. Na uvedeném přitom nemůže nic změnit ani skutečnost, že čl. 1 odst. 2 směrnice nebyl formálně proveden do právního řádu dotčeného členského státu. Neprovedení čl. 1 odst. 2 směrnice, tedy nevyloučení určitých ujednání z působnosti směrnice,

navíc nelze vykládat jako zvýšení úrovně ochrany spotřebitele nad rámec požadovaný směrnicí ve smyslu jejího čl. 8, neboť tato možnost zvýšení ochrany je použitelná pouze v oblasti působnosti směrnice, což nezahrnuje ujednání podle čl. 1 odst. 2 směrnice. Navzdory tomu však platí, že členské státy mohou použít systém ochrany spotřebitele stanovený směrnicí i na situace, které nespadají do její působnosti, pokud je to slučitelné s cíli směrnice a Smluv. Ani čl. 8 směrnice tedy nebrání takovým vnitrostátním předpisům, které vedou k použití tohoto systému ochrany na ujednání ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice.

17. Volný pohyb osob

34 rozsudků (práva plynoucí z unijního občanství, přemístění žadatele o mezinárodní ochranu, zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, práva žadatelů o mezinárodní ochranu, navracení nelegálních migrantů, vyhoštění, uznávání odborných kvalifikací, víza atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-940/19 *Les Chirurgiens-Dentistes de France a další* (rozsudek prvního senátu ze dne 25. února 2021, GA Hogan)

Spornou se stala francouzská právní úprava, která umožňuje částečný přístup k povolání lékařů, zubních chirurgů, porodních asistentek a zdravotních sester, tzn. povolání spadajících pod režim automatického uznávání odborných kvalifikací podle kapitoly III hlavy III směrnice 2005/36 o uznávání odborných kvalifikací. Podle Soudního dvora směrnice takovéto vnitrostátní právní úpravě nebrání. Činnosti povolené v rámci částečného přístupu k regulovanému povolání jsou vykonávány pod profesním označením domovského členského státu, případně přeloženým do jazyků hostitelského členského státu, a pod podmínkou, že dotyčný odborník příjemcům služeb jasně sdělí rozsah své odborné činnosti. Oprávnění k výkonu pouze části činností zahrnutých v povolání, jehož se týká automatické uznávání, tedy nezpochybňuje systém zavedený touto směrnicí, podle kterého pouze osoby splňující minimální požadavky na odbornou přípravu vyžadované touto směrnicí pro povolání, jehož se týká automatické uznávání, mohou skutečně takového uznání využít a vykonávat veškeré činnosti, které takové povolání zahrnuje.

C-949/19 *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.* (rozsudek prvního senátu ze dne 10. března 2021, GA Richard de la Tour)

Žalobci byla rozhodnutím konzula zamítnuta žádost o udělení národního dlouhodobého víza za účelem studia. Podle polského práva nejsou soudy

(až na určité výjimky) příslušné k rozhodování ve věcech víz vydávaných konzuly. Podle Úmluvy k provedení Schengenské dohody (ÚPSD) náleží právo volného pohybu i držitelům dlouhodobých víz udělených členským státem dle vnitrostátního práva. Podle Soudního dvora nicméně ÚPSD členským státům neukládá žádnou povinnost ohledně práva na účinné prostředky nápravy (čl. 47 Listiny) vůči těm, jimž bylo takové vízum zamítnuto. Soudní dvůr následně zkoumal, zda může povinnost stanovit opravný prostředek k soudu proti rozhodnutím o zamítnutí žádosti o udělení takového dlouhodobého víza za účelem studia, o jaké se jedná v původním řízení, vyplývat z jiného ustanovení unijního práva. Soudní dvůr seznal, že je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda věc spadá do působnosti směrnice 2016/801 upravující mj. dlouhodobá víza za účelem studia, a pokud ano, pak je potřeba, aby přezkumné řízení respektovalo čl. 47 Listiny a v určitém stádiu zaručovalo též možnost podat opravný prostředek k soudu.

C-194/19 *État belge* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Rantos)

Žadatel o mezinárodní ochranu podal žalobu na neplatnost rozhodnutí o přemístění do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti na základě nařízení Dublin III. Soud, který o žalobě rozhodoval, ale odmítl zohlednit skutečnosti, které nastaly po přijetí rozhodnutí o přemístění. Podle Soudního dvora čl. 27 odst. 1 nařízení ve světle bodu 19 jeho odůvodnění a článek 47 Listiny brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že soud rozhodující o žalobě na neplatnost podané proti rozhodnutí o přemístění nemůže při posuzování této žaloby zohlednit okolnosti, které nastaly po přijetí tohoto rozhodnutí a jsou rozhodující pro správné uplatnění nařízení (ledaže by právní úprava počítala se specifickým opravným prostředkem, který by mimo jiné vedl k *ex nunc* posouzení situace dotyčné osoby).

C-901/19 *Bundesrepublik Deutschland* (rozsudek třetího senátu ze dne 10. června 2021, GA Pikamäe)

Za účelem posouzení, zda mají afghánští státní příslušníci nárok na udělení doplňkové ochrany, se předkládající soud *de facto* tázal na kritéria pro posouzení existence vážného a individuálního ohrožení v důsledku svévolného násilí během ozbrojeného konfliktu. Podle Soudního dvora musí být pojem vážného a individuálního ohrožení vykládán široce a posouzení se má provádět na základě komplexního zohlednění všech okolností jednotlivého případu (zejména těch, kterými se vyznačuje situace v zemi původu žadatele). Pro toto posouzení může být relevantním faktorem počet civilních obětí v dané oblasti, nesmí se ovšem jednat o faktor jediný. Zjištění, že podíl mezi celkovým počtem civilistů v daném regionu

a oběťmi násilí není vysoký, nemůže vést k systematickému vyloučení existence nebezpečí vážné újmy.

C-718/19 *Ordre des barreaux francophones a germanophone a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 22. června 2021, GA Rantos)

Šlo o návrh na zrušení belgické vnitrostátní úpravy týkající se vyhošťování občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Podle Soudního dvora unijní právo nebrání vnitrostátní právní úpravě, která za účelem předejití nebezpečí skrývání se umožňuje uložení preventivních opatření během lhůty stanovené k opuštění území či během jejího prodloužení. Podmínkou je dodržení obecných zásad stanovených čl. 27 pobytové směrnice 2004/38 a také to, že úprava není méně příznivá než ustanovení návratové směrnice 2008/115. Soudní dvůr také rozhodl, že není v souladu s unijním právem, aby za účelem vyhoštění bylo možné na dobu až osmi měsíců zajistit občany Unie a jejich rodinné příslušníky, kteří neopustili členský stát ve stanovené lhůtě. Taková délka zajištění není odůvodněná, protože řízení o vyhoštění není v případě občanů Unie tak komplikované jako vyhoštění státních příslušníků třetích zemí.

C-719/19 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (rozsudek velkého senátu ze dne 22. června 2021, GA Rantos)

Polský státní příslušník pozbyl právo přechodného pobytu a opustil území Nizozemska v návaznosti na rozhodnutí o vyhoštění. Následně se ale do tohoto členského státu vrátil a nizozemské orgány v době po uplynutí lhůty pro dobrovolné opuštění území rozhodly, že má být zajištěn. Soudní dvůr rozhodl, že rozhodnutí o vyhoštění se provádí tím, že dotyčný skutečně a účinně ukončí svůj pobyt na daném území tak, aby v případě návratu jeho pobyt nemohl být považován za pokračování předchozího pobytu. Až po takovém ukončení pobytu se může občan Unie v hostitelském členském státě dovolávat nového práva pobytu na základě čl. 6 odst. 1 pobytové směrnice 2004/38. Nedošlo-li k takovému ukončení pobytu, nemá daný členský stát povinnost přijímat nové rozhodnutí o vyhoštění. K posouzení skutečného a účinného ukončení pobytu je příslušný vnitrostátní soud, který musí věc posoudit s ohledem na individuální situaci dotyčného, vodítkem pro toto posouzení je délka nepřítomnosti v členském státě, skutečnosti dokazující přerušení vazeb s členským státem a případné vytvoření vazeb na jiný stát.

C-535/19 *A* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. července 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Lotyšské ministerstvo zdravotnictví odmítlo zařadit hospodářsky nečinného italského občana, který má bydliště v Lotyšsku (ale nemá právo trvalého pobytu), do tamního systému veřejného zdravotního pojištění. Podle Soudního dvora se na danou věc vztahuje nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, protože poskytování státem hrazené zdravotní péče osobám spadajícím do kategorií oprávněných příjemců definovaných vnitrostátními předpisy bez individuálního či diskrečního posouzení jejich osobních potřeb představuje „dávky v nemoci". Podle Soudního dvora podléhá italský občan lotyšským právním předpisům, a tak Lotyšsko nemůže na základě vnitrostátních právních předpisů odmítnout jej pojistit ve veřejném systému zdravotního pojištění. Lotyšsko však může stanovit, že přístup do tohoto systému nebude bezplatný, aby se uvedený občan nestal nepřiměřenou zátěží pro veřejné finance.

C-709/20 *The Department for Communities in Northern Ireland* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. července 2021, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal přiznání „všeobecného příspěvku", který je pro občany jiných členských států podmíněn „obvyklým bydlištěm". Soudní dvůr došel k závěru, že pobytová směrnice 2004/38 nebrání vnitrostátní úpravě, která nepřiznává tuto dávku ekonomicky neaktivním občanům jiných členských států, které nemají dostatečné prostředky, ale kteří získali dle vnitrostátního práva status „dočasně pobývající osoby". Nicméně příslušné instituce hostitelského členského státu musí prověřit, zda nepřiznání dávky nemůže vést k porušení práv plynoucích z článků 1, 7 a 24 Listiny.

C-930/19 *État belge* (rozsudek velkého senátu ze dne 2. září 2021, GA Szpunar)

Podle ustanovení belgického práva, které provádí čl. 13 odst. 2 pobytové směrnice 2004/38, je v případě, že se státní příslušník třetí země stal obětí domácího násilí zachování pobytu podmíněno splněním určitých podmínek, zejména disponováním dostatečnými finančními prostředky a zdravotním pojištěním. Jiné ustanovení vnitrostátního práva provádějící směrnici 2003/86 o právu na sloučení rodiny ovšem podmiňuje udělení povolení k pobytu státnímu příslušníkovi třetí země, který využil práva na sloučení rodiny, se státním příslušníkem třetí země v takové situaci pouze předložením důkazu o existenci domácího násilí. Kvůli tomuto odlišnému zacházení měl předkládající soud pochybnosti o souladu čl. 13 odst. 2 směrnice 2004/38 s čl. 20 a 21 Listiny. Soudní dvůr ovšem neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být z hlediska uvedených ustanovení Listiny dotčena platnost čl. 13 odst. 2 směrnice

2004/38. Podle Soudního dvora se státní příslušníci třetích zemí, jichž se dotýkají popsaná ustanovení, nenachází ve srovnatelné situaci pro účely případného uplatnění zásady rovného zacházení.

C-18/20 *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl* (rozsudek třetího senátu ze dne 9. září 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

XY podal následnou žádost o mezinárodní ochranu, na jejíž podporu tvrdil, že ve své předchozí žádosti neuvedl skutečný důvod, proč žádá o mezinárodní ochranu, protože se obával odhalit svou homosexualitu. Sporným se stalo, zda dřívější rozhodnutí založilo překážku věci pravomocně rozsouzené. Podle Soudního dvora pojem „nové skutečnosti nebo zjištění" ve smyslu směrnice 2013/32 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany zahrnují rovněž skutečnosti nebo zjištění, které existovaly již před pravomocným skončením řízení, jehož předmětem byla dřívější žádost o mezinárodní ochranu. Posouzení následné žádosti po věcné stránce, je-li v souladu s kapitolou II směrnice a není-li podání žádosti podmíněno dodržením lhůt pod hrozbou promlčení, může být provedeno v rámci znovuotevření řízení. Na závěr Soudní dvůr upozornil, že ustanovení směrnice nemůže samo o sobě zakládat povinnosti jednotlivci. Proto pokud členský stát nepřijal prováděcí ustanovení k čl. 40 odst. 4 směrnice, jež umožňuje příslušným orgánům rozhodnout o dalším posuzování žádosti, pouze nemohl-li žadatel v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést určité skutečnosti, nemůže tento členský stát na základě obecných pravidel vnitrostátního správního řízení odmítnout posouzení věcné stránky následné žádosti.

C-91/20 *Bundesrepublik Deutschland* (rozsudek velkého senátu ze dne 9. listopadu 2021, GA Richard de la Tour)

Žalobkyně tuniské státní příslušnosti se narodila v roce 2017 tuniské matce a syrskému otci. Nebylo prokázáno, zda má i syrskou státní příslušnost. Otci žalobkyně bylo v roce 2015 přiznáno postavení uprchlíka. Žádostem o mezinárodní ochranu matky ani žalobkyně nebylo vyhověno. Vyvstala otázka, zda má žalobkyně nárok na přiznání statusu uprchlíka podle vnitrostátního práva, i když jí tento nárok nesvědčí podle práva unijního. Podle Soudního dvora unijní právo nebrání tomu, aby na základě příznivějších vnitrostátních ustanovení přiznal členský stát odvozené postavení uprchlíka dítěti, kterému v zemi, jejíž občanství má, nehrozí pronásledování, pokud je jeden z jeho rodičů uznaným uprchlíkem v tomto členském státě. Výjimkou by byla situace, kdy by dítě mělo na základě jiného prvku charakterizujícího jeho postavení právo na příznivější zacházení, než by mělo v případě přiznání statusu uprchlíka.

C-490/20 *Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo“* (rozsudek velkého senátu ze dne 14. prosince 2021, GA Kokott)

Bulharská státní příslušnice a její britská manželka pobývají ve Španělsku se svou dcerou, která má bulharskou státní příslušnost. V rodném listu dítěte vydaném ve Španělsku jsou obě manželky uvedeny jako matky. Protože bulharské právo vyžaduje pro vydání bulharského průkazu totožnosti rodný list vydaný v Bulharsku, podala matka, která je bulharskou státní příslušnicí, v Sofii žádost o vydání rodného listu dítěte. Následně byla vyzvána k předložení důkazů o tom, že je biologickou matkou dítěte, přičemž jí bylo sděleno, že do kolonky pro matku lze v příslušném formuláři zapsat jen jednu osobu. Vzhledem k nepředložení požadovaných údajů došlo k zamítnutí žádosti. Soudní dvůr rozhodl, že členský stát, jehož je dítě státním příslušníkem, má povinnost vydat tomuto dítěti průkaz totožnosti nebo cestovní pas, aniž by pro tyto účely mohl požadovat předchozí vystavení rodného listu orgány tohoto členského státu. Členské státy mají zároveň povinnost uznat doklad z hostitelského členského státu, který dotyčnému dítěti umožňuje výkon práva se svobodně pohybovat a pobývat na území členských států s každou z osob, kterou tento doklad označuje jako rodiče. Postup, kterým by bylo dítě v rámci výkonu svého práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států připraveno o vazbu na svého rodiče, nebo postup, na jehož základě by byl dítěti výkon tohoto práva nadměrně ztížen z důvodu, že jeho rodiče jsou téhož pohlaví, by odporoval čl. 7 a 24 Listiny.

18. Sociální politika

31 rozsudků (pracovní doba, diskriminace, ochrana pracovníků, pracovní poměry na dobu určitou atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-344/19 *Radiotelevizija Slovenija* (rozsudek velkého senátu ze dne 9. března 2021, GA Pitruzzella)

Spor se týkal mzdy za „pracovní pohotovost na zavolání“ ve vysílacím středisku. Pracovníci během směn mohli bydlet ve středisku. Po vykonání pracovní části směny mohli pracovníci odpočívat v obývacím pokoji nebo se věnovat volnočasovým aktivitám v okolí. Zaměstnavatel vyplácel mzdu za dvanáct hodin běžné pracovní doby (za skutečnou přítomnost na pracovišti), a ne za celkovou dobu, kdy má pracovník pohotovost. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby musí být vykládána v tom smyslu, že doba pracovní pohotovosti na zavolání, během níž pracovník musí být pouze dosažitelný na telefonu a být s to se v případě potřeby dostavit na pracoviště ve lhůtě jedné

hodiny, přičemž zároveň může pobývat ve služebním bytě, který mu poskytuje jeho zaměstnavatel na tomto pracovišti, aniž je povinen se v něm zdržovat, představuje v plném rozsahu pracovní dobu pouze tehdy, pokud omezení uložená tomuto pracovníkovi během uvedené doby jsou takové povahy, že objektivně a velmi významně ovlivňují možnost pracovníka volně nakládat během téže doby s časem, během něhož jeho profesní služby nejsou vyžadovány, a věnovat se v tomto čase vlastním zájmům, přičemž nevhodnost bezprostředního okolí dotčeného místa pro volnočasové aktivity je pro účely takového posouzení irelevantní.

C-580/19 *Standt Offenbach am Main* (rozsudek velkého senátu ze dne 9. března 2021, GA Pitruzzella)

Šlo o to, zda pohotovostní služba, během níž musí být hasič trvale dostupný, mít připraven zásahový oblek a být v blízkosti zásahového vozidla, dostavit se na místo zásahu či na služebnu a během níž musí zvolit místo pobytu tak, aby byl v případě poplachu schopen dojet zásahovým vozidlem a v zásahovém obleku během 20 minut na hranici města, představuje pracovní dobu. Podle Soudního dvora směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby musí být vykládána v tom smyslu, že takováto pohotovost představuje v plném rozsahu pracovní dobu pouze tehdy, pokud omezení uložená tomuto pracovníkovi během uvedené doby jsou takové povahy, že objektivně a velmi významně ovlivňují možnost pracovníka volně nakládat během téže doby s časem, během něhož jeho profesní služby nejsou vyžadovány, a věnovat se v tomto čase vlastním zájmům.

C-30/19 *Braathens Regional Aviation* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Cestující byl před odletem, kdy se již nacházel na palubě letadla, podroben další bezpečností kontrole a nakonec byl z letadla vyveden. Sporné bylo, zda by vnitrostátní soud měl posoudit, zda k diskriminaci cestujícího došlo, i když letecká společnost nárok cestujícího na odškodnění uznala, i když ne z důvodu diskriminace. Podle Soudního dvora směrnice 2000/43, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, ve spojení s článkem 47 Listiny vyžaduje, aby k tomuto posouzení došlo, jelikož pouhé vyplacení peněžité částky, ač požadované žalobcem, nemůže zajistit účinnou soudní ochranu osoby, která se domáhá konstatování existence zásahu do jejího práva na rovné zacházení, zejména tehdy, když primární zájem této osoby není ekonomický, ale když tato osoba usiluje o konstatování existence skutků vytýkaných žalovanému a jejich právní kvalifikaci.

C-511/19 *Olympiako Athlitiko Kentro Athinon* (rozsudek třetího senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Richard de la Tour)

Spor se týkal vnitrostátní úpravy, dle které je možno zaměstnance ve veřejném sektoru, který splní podmínky vzniku nároku na starobní důchod, postavit mimo službu, v důsledku čehož pobírá 40 % základního platu. Podle Soudního dvora směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle které jsou pracovníci ve veřejném sektoru, kteří v určité době splňují podmínky pro vznik nároku na plný starobní důchod, zařazeni do režimu personální rezervy až do skončení jejich pracovní smlouvy, což vede ke snížení jejich odměny, ztrátě jejich případného kariérního postupu, jakož i ke snížení, či dokonce odepření odstupného při propuštění, na které by tito zaměstnanci měli nárok při ukončení pracovního poměru, jelikož cílem této právní úpravy je legitimní cíl politiky zaměstnanosti a prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné.

C-550/19 *Obras y Servicios Públicos et Acciona Agua* (rozsudek velkého senátu ze dne 24. června 2021, GA Tančev)

Podle Soudního dvora z ustanovení 5 bodu 1 rámcové dohody o pracovních poměrech na dobu určitou, která je obsažena v příloze směrnice 1999/70 vyplývá, že omezení na tři po sobě jdoucí roky zaměstnávání pracovníků v pracovním poměru na dobu určitou jedním a tím samým podnikem na různých pracovních místech a poskytování těmto pracovníkům odškodnění za ukončení pracovního poměru jsou vhodná opatření k předcházení a případně k postihu zneužití vyplývajícího z využívání po sobě jdoucích pracovních poměrů na dobu určitou. Nicméně vnitrostátní obnovování po sobě jdoucích pracovních smluv na dobu určitou nesmí být považováno za ospravedlnitelné „objektivními důvody“ ve smyslu ustanovení 5 bodu 1 písm. a) rámcové dohody pouze z toho důvodu, že každá z těchto smluv se obecně uzavírá na konkrétní stavební projekt bez ohledu na její trvání.

C-742/19 *Ministrstvo za obrambo* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. července 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Sporné bylo, zda „doba připravenosti“, kterou musí odsloužit voják, představuje pracovní dobu ve smyslu směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby, když jí voják tráví v kasárnách, kde musí případně okamžitě plnit pracovní úkoly. Soudní dvůr rozhodl, že strážní služba je vyloučena z působnosti směrnice pokud 1) tato činnost je vykonávána v rámci počátečního vzdělávání, operačního výcviku nebo vojenské operace, 2) se jedná o činnost natolik zvláštní, že není vhodná pro systém rotace zaměstnanců, 3) se s ohledem na všechny relevantní okolnosti

ukáže, že tato činnost je vykonávána v rámci mimořádných událostí, jejichž závažnost a rozsah vyžadují přijetí opatření nezbytných k ochraně života, zdraví a bezpečnosti a 4) by použití směrnice na takovouto činnost tím, že by dotčeným orgánům byla uložena povinnost zavést systém rotace nebo plánování pracovní doby, mohlo být provedeno pouze na úkor řádného provedení vojenských operací.

C-795/19 *Tartu Vangla* (rozsudek druhého senátu ze dne 15. července 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Vězeňský dozorce v oddělení dohledu byl propuštěn na základě zhoršení sluchu na jednom uchu zjištěnému při lékařské prohlídce, což je podle vnitrostátní právní úpravy absolutní zdravotní překážkou, která vylučuje zaměstnání takové osoby ve vězeňské službě, přestože při nošení sluchadla splňuje sluch stanovené požadavky. Soudní dvůr rozhodl, že článek 2 odst. 2 písm. a), čl. 4 odst. 1 a článek 5 směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž je absolutně nemožné nadále zaměstnávat příslušníka vězeňské služby, jehož sluchová ostrost nedosahuje minimálních prahových hodnot sluchového vnímání, které stanoví tato právní úprava, aniž umožňuje ověřit, zda je tento příslušník schopen plnit své úkoly případně po přijetí přiměřených uspořádání ve smyslu článku 5 směrnice.

C-804/19 a C-341/19 *WABE a MH Müller Handels* (rozsudek velkého senátu ze dne 15. července 2021, GA Rantos)

Spor se týkal pokynu nenosit na pracovišti muslimský šátek. Soudní dvůr vyšel ze své předchozí judikatury a mimo jiné rozhodl, že interní pravidlo podniku, které zakazuje zaměstnancům nosit na pracovišti jakýkoli viditelný symbol politického, filozofického nebo náboženského přesvědčení, nezakládá ve vztahu k zaměstnancům, kteří z důvodu náboženských pravidel dodržují určitá pravidla oblékání, přímou diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení, pokud je toto pravidlo uplatňováno obecně a bez rozdílu. Soudní dvůr doplnil, že dle směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, rozdílné zacházení nepřímo založené na náboženském vyznání nebo přesvědčení, může být odůvodněno vůlí zaměstnavatele uplatňovat vůči svým zákazníkům politiku politické, filozofické a náboženské neutrality za předpokladu zaprvé, že tato politika odpovídá skutečné potřebě tohoto zaměstnavatele, kterou musí zaměstnavatel prokázat, přičemž musí být zohledněna zejména legitimní očekávání zákazníků, jakož i nepříznivé důsledky, které by tento zaměstnavatel nesl při neexistenci takové politiky, s ohledem na povahu jeho činnosti nebo její kontext, zadruhé, že toto rozdílné zacházení je způsobilé zajistit

řádné uplatňování této politiky neutrality, což vyžaduje, aby tato politika byla uplatňována soudržně a systematicky, a zatřetí, že se tento zákaz omezuje na to, co je skutečně nezbytné s ohledem na skutečný rozsah a závažnost nepříznivých důsledků, kterým se zaměstnavatel snaží takovým zákazem zabránit.

C-107/19 *Dopravní podnik hl. m. Prahy* (rozsudek desátého senátu ze dne 9. září 2021, GA Pitruzzella)

Pro vyřešení sporu v původním řízení bylo nutno rozhodnout zejména, zda doba přestávky, během které musí být zaměstnanec zaměstnavateli k dispozici pro případ nenadálého výjezdu během 2 minut, je pracovní dobou ve smyslu čl. 2 směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby a zda na posouzení, jestli se jedná o pracovní dobu, má vliv skutečnost, že k výjezdům dochází nahodile a nepředvídatelně, popř. zda je třeba vzít v úvahu jejich četnost. Podle Soudního dvora se o pracovní dobu jedná, pokud omezení uložená tomuto pracovníkovi během doby přestávky jsou takové povahy, že objektivně a velmi významně ovlivňují možnost pracovníka nakládat volně s časem, během něhož jeho profesní služby nejsou vyžadovány, a věnovat se v tomto čase vlastním zájmům.

C-824/19 *Komisia za zashtita ot diskriminatsia* (rozsudek druhého senátu ze dne 21. října 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Spor se týkal neumožnění účasti nevidomé přísedící soudu na trestních řízeních. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, vykládaná ve světle článků 21 a 26 Listiny, jakož i Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, schválené jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2010/48, takovémuto vyloučení brání. Neúčast nevidomých osob sice lze odůvodnit respektováním zásady bezprostřednosti a přímého hodnocení důkazů za účelem prokázání objektivní pravdy, nicméně zaměstnavatel je povinen zajistit přiměřené uspořádání pro zdravotně postižené osoby v závislosti na potřebách v konkrétní situaci. Nevidomé osoby tak nelze vyloučit z účasti na trestních věcech bez ohledu na konkrétní věc a bez ověření, zda jim mohlo být nabídnuto přiměřené uspořádání, jako je materiální, osobní či organizační pomoc.

19. Sociální zabezpečení

11 rozsudků (osobní rozsah koordinace, nárok na dávky sociálního zabezpečení určení příslušného členského státu, atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-27/20 *CAF* (rozsudek osmého senátu ze dne 12. května 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Šlo o to, zda zásada rovného nakládání stanovená zejména v článcích 20 a 45 SFEU, jakož i v článku 4 nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a v článku 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie brání vnitrostátní právní úpravě, dle které se pro výpočet rodinných dávek vychází z předposledního roku, který předchází výplatnímu období. Případ se týkal příjemce dávky (úředníka Unie), jehož příjmy podstatně vzrostly v jednom členském státě a po jeho návratu do členského státu původu poklesly, což mělo za následek snížení nároku na rodinné dávky. Podle Soudního dvora se na úředníka Unie samostatně nevztahuje článek 20 SFEU ani nařízení č. 883/2004 a dotčená vnitrostátní úprava není v rozporu s článkem 45 SFEU a čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011, jelikož s příjemci rodinných přídavků, kteří vykonali právo na volný pohyb, není zacházeno méně příznivě než s příjemci takových přídavků, kteří toto právo nevykonali.

C-784/19 *TEAM POWER EUROPE* (rozsudek velkého senátu ze dne 3. června 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Spor se týkal agenturního zaměstnávání. Podle Soudního dvora článek 14 odst. 2 nařízení č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, stanoví, že aby bylo možné mít za to, že agentura práce usazená v členském státě v něm „běžně vykonává své činnosti" ve smyslu čl. 12 odst. 1 nařízení č. 883/2004, musí podstatnou část svých činností spočívajících v přidělování zaměstnanců agentury práce vykonávat ve prospěch uživatelů, kteří jsou usazeni a vykonávají činnost na území uvedeného členského státu.

C-285/20 *Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen* (rozsudek osmého senátu ze dne 30. září 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Spor se týkal toho, zda má nezaměstnaná osoba, která se během pobírání dávek ve smyslu čl. 11 odst. 2 nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, na základě kterého je považována za zaměstnance, přestěhovala z členského státu výkonu výdělečné činnosti do jiného členského státu, nárok na dávky v nezaměstnanosti podle předpisů členského státu, v němž bydlí. Vyjasnit bylo dále třeba, zda je nutno přihlížet k tomu, z jakých důvodů se osoba přestěhovala z členského státu výkonu výdělečné činnosti do jiného členského státu. Soudní dvůr

rozhodl, že nárok takováto osoba má, přičemž k důvodům pro změnu místa bydliště se nepřihlíží.

C-538/19 *Casa Națională de Asigurări de Sănătate a Casa de Asigurări de Sănătate Constanța* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 6. října 2021, GA Rantos)

Žalobci se domáhali zaplacení protihodnoty léčby poskytnuté v zahraničí. Diagnóza a samotná potřeba uskutečnit léčbu byly potvrzeny lékařem patřícím do systému zdravotního pojištění členského státu, ve kterém měl pojištěnec bydliště. Doporučil však léčbu, v jejímž důsledku by pojištěnec přišel o většinu jazyka. Pojištěnec se proto rozhodl podstoupit léčbu v jiném členském státě, jež vykazuje stejný stupeň účinnosti a nezpůsobuje trvalé zdravotní postižení. Soudní dvůr připomněl, že čl. 56 SFEU sice v zásadě nebrání tomu, aby právo pacienta na nákladnou péči v jiném členském státě podléhalo předchozímu povolení v příslušném členském státě, je však nezbytné, aby podmínky stanovené pro udělení takového povolení byly odůvodněny požadavky obecného zájmu, spočívajícími zejména v prevenci rizika závažného narušení finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení a zachování vyvážených a všem dostupných lékařských a nemocničních služeb. Soudní dvůr dále uvedl, že podmínka, aby žádost o povolení k léčbě mimo členský stát bydliště byla doprovázena lékařskou zprávou vydanou lékařem spadajícím pod systém vnitrostátního veřejného zdravotního pojištění, jde nad rámec čl. 20 nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Soudní dvůr tak uzavřel, že podle čl. 20 nařízení ve spojení s čl. 56 SFEU pojištěnec v posuzované situaci má nárok na úplnou náhradu výdajů na dotčenou léčbu.

C-866/19 *Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie Wydział Realizacji Umów* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. října 2021, GA Tančev)

Předběžná otázka se týkala výkladu čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ohledně způsobu zohlednění nepříspěvkových dob pojištění u migrujících pracovníků pro účely starobního důchodu za situace, kdy jsou dle vnitrostátní právní úpravy hodnoceny nepříspěvkové doby pojištění maximálně v rozsahu jedné třetiny příspěvkových dob pojištění. Soudní dvůr došel k závěru, že pro účely určení hranice, kterou nesmí překročit nepříspěvkové doby pojištění v poměru k dobám pojištění získaným podle vnitrostátních právních předpisů, musí příslušná instituce dotčeného členského státu při výpočtu teoretické výše dávky uvedené v bodě i) čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení zohlednit všechny doby pojištění, včetně všech dob pojištění získaných podle právních předpisů ostatních členských států, zatímco výpočet skutečné výše dávky

uvedené v bodě ii) čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení se provádí pouze na základě dob pojištění.

C-636/19 *Centraal Administratie Kantoor* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 28. října 2021, GA Rantos)

Paní Y je nizozemská státní příslušnice bydlící v Belgii a pobírající důchod vyplácený Nizozemskem. V Nizozemsku je paní Y osvobozena od povinnosti platit příspěvky do systému povinného zdravotního pojištění. Předmětem sporu bylo, zda se na základě směrnice 2011/24 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči může paní Y dovolávat v Nizozemsku úhrady nákladů na léčbu, kterou absolvovala v Německu, když náhradu nákladů na přeshraniční zdravotní péči je povinen zajistit členský stát, v němž je pacient pojištěn, pokud je zdravotní péče zahrnuta mezi dávky, na které má osoba ve členském státě pojištění nárok. Soudní dvůr rozhodl, že pojem „pojištěná osoba" zahrnuje i osobu pobírající důchod, i když tato osoba není ve členském státě, který důchod poskytuje, účastníkem povinného zdravotního pojištění. Soudní dvůr zároveň potvrdil přímý účinek čl. 7 odst. 1 směrnice.

20. Vnější vztahy

3 rozsudky (společná obchodní politika, společná zahraniční a bezpečností politika atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-479/21 PPU *Governor of Cloverhill Prison a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 16. listopadu 2021, GA Kokott)

Jádrem spolu bylo, zda jsou ve vztahu k Irsku, resp. mezi Irskem a Spojeným královstvím závazné a použitelné ty části Dohody o vystoupení a Dohody o obchodu a spolupráci, které se věcně týkají aplikace režimu evropského zatýkacího rozkazu ve smyslu rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu, a to s ohledem na to, že tyto dohody jsou založeny na právním základu čl. 50 SEU, resp. čl. 217 SFEU, nikoliv však na čl. 82 odst. 1 písm. d) SFEU, který upravuje oblast justiční spolupráce v trestních věcech, v důsledku čehož Irsko nemohlo využít tzv. práva *opt-in* dle Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvám. S odkazem na svou dřívější judikaturu, jakož i s ohledem na účel předmětných dohod, jímž je zabezpečit hladké vystoupení Spojeného království z Unie a vytvořit základ širokých a dobrých vzájemných vztahů, Soudní dvůr shledal, že předmětná

ustanovení dohod jsou ve vztahu k Irsku závazná a použitelná, neboť spadají do širšího rámce obou dohod, které nevyžadovaly doplnění citovaného specifického právního základu z oblasti justiční spolupráce v trestních věcech, nýbrž byly založeny s ohledem na cíle a obsah těchto dohod na správných právních základech, které vylučují aplikaci Protokolu č. 21.

C-124/20 *Bank Melli Iran* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2021, GA Hogan)

Jádrem sporu se stal výklad čl. 5 odst. 1 nařízení č. 2271/96 o ochraně proti účinkům právních předpisů přijatých určitou třetí zemí uplatňovaných mimo její území (tzv. blokační nařízení) pro účely projednávané věci, v níž se iránská společnost Bank Melli Iran, zasažená americkými extrateritoriálními sankcemi, dovolává neplatnosti výpovědi smluv s německou telekomunikační společností Telekom Deutschland. Dle Soudního dvora je zákaz vyhovět požadavkům nebo zákazům stanoveným zákony třetích zemí ve smyslu čl. 5 odst. 1 blokačního nařízení koncipován tak široce, že se použije i v případě, kdy nedojde k předvolání nebo jiným pokynům ze strany správního nebo soudního orgánu třetí země. Soudní dvůr dále dospěl k závěru, že osobě uvedené v čl. 11 blokačního nařízení, které nebylo uděleno oprávnění ve smyslu jeho čl. 5 druhého pododstavce, blokační nařízení umožňuje bez odůvodnění vypovědět smlouvu uzavřenou s osobou ze seznamu osob s blokovanými aktivy. Tato osoba uvedená v čl. 11 blokačního nařízení však musí v občanskoprávním řízení právně dostatečným způsobem prokázat, že cílem jejího chování nebylo vyhovět extrateritoriálním sankcím. Závěrem Soudní dvůr uvedl, že blokační nařízení nebrání prohlášení výpovědi smlouvy za neplatnou v případě absence jeho nepřiměřených zejména hospodářských účinků na tuto osobu, a to s ohledem na respektování svobody podnikání. Svobodu podnikání lze omezit za účelem zamezení účinkům zahraničních předpisů a ochrany zavedeného právního řádu a zájmů Unie.

21. Unijní rozpočet

1 rozsudek (trestné činy proti finančním zájmům Unie).

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-360/20 *Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administraţiei Publice* (rozsudek osmého senátu ze dne 14. října 2021, GA Richard de la Tour)

Soudní dvůr rozhodl, že pojem „podvod poškozující nebo ohrožující finanční zájmy“ EU v čl. 1 odst. 1 písm. a) Úmluvy o ochraně finančních zájmů ES zahrnuje také

použití nepravdivých nebo nesprávných prohlášení učiněných po uskutečnění financovaného projektu s cílem vytvořit zdání, že jsou dodržovány povinnosti stanovené v období udržitelnosti projektu. Přitom původ prostředků, které slouží ke splnění povinnosti spojené se smlouvou o financování, je bezvýznamný, jelikož dodržení uvedené povinnosti je podmínkou pro poskytnutí a zachování finančních prostředků z rozpočtu Unie. Soudní dvůr dále rozhodl, že zásada přednosti unijního práva vnitrostátnímu soudu ukládá povinnost vykládat ustanovení vnitrostátního práva v souladu s povinnostmi vyplývajícími z čl. 325 odst. 1 a 2 SFEU ve spojení s čl. 1 odst. 1 písm. a) dotčené Úmluvy, pokud takový výklad nevede k porušení zásady legality trestných činů a trestů.

22. Celní unie

16 rozsudků (celní zařazení zboží, procesní otázky, celní prohlášení, antidumping);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-708/19 *Von Aschenbach & Voss* (rozsudek osmého senátu ze dne 10. března 2021, GA Pitruzzella)

Spor se týkal platnosti prováděcího nařízení 2017/271 ukládajícího antidumpingové clo na dovoz některých druhů hliníkových fólií z Číny. Soudní dvůr dospěl k závěru, že žalobkyně byla nařízením bezprostředně a osobně dotčena. Jelikož žalobkyně nepodala proti tomuto nařízení žalobu dle čl. 263 SFEU, stalo se vůči ní definitivním a jeho platnost nemůže být zpochybněna v řízení o předběžné otázce. Položené otázky proto Soudní dvůr shledal nepřípustnými.

C-941/19 *Samohýl group* (rozsudek devátého senátu ze dne 10. března 2021, GA Hogan)

Podstatou sporu bylo, zda roztok obsahující účinnou látku fipronil, určený k nakapání na kůži koček za účelem hubení klíšťat a hmyzu, má být pro účely sazebního zařazení považován za lék ve smyslu čísla 3004 KN, či za insekticid ve smyslu čísla 3808 KN. Soudní dvůr konstatoval, že účinek výrobku spočívající v prevenci nemocí je druhotný ve vztahu k jeho insekticidnímu a akaricidnímu účinku. Tento preventivní účinek tudíž nelze zaměňovat s terapeutickými nebo profylaktickými účinky, jimiž se vyznačují léky spadající do čísla 3004 KN. Soudní dvůr proto uvedl, s výhradou posouzení veškerých relevantních okolností předkládajícím soudem, že tento výrobek musí být považován za insekticid ve smyslu čísla 3808 KN.

C-39/20 *Jumbocarry Tradings* (rozsudek pátého senátu ze dne 3. června 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Podstatou sporu bylo, zda se má použít čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu z roku 2013, který stanoví pozastavení promlčecí lhůty pro oznámení celního dluhu až do uplynutí lhůty pro vyjádření celního dlužníka, také na celní dluh, který vznikl přede dnem 1. května 2016 a ke dni nabytí platnosti celního kodexu z roku 2013 ještě nebyl promlčen. Soudní dvůr konstatoval, že dotčené ustanovení představuje hmotněprávní pravidlo, které nelze použít na situace, které byly s konečnou platností dovršeny za platnosti předchozí právní úpravy. Jelikož však dotčený dluh ke dni platnosti dotčeného ustanovení nebyl promlčen ani nezanikl, nejednalo se o takovou situaci, a dotčené ustanovení tak mohlo být aplikováno.

23. Justice

30 rozsudků (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech, ve věcech rodičovské zodpovědnosti a v dědických věcech, rozhodné právo pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy, vydání k trestnímu stíhání či k výkonu trestu odnětí svobody atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-414/20 PPU *MM* (rozsudek třetího senátu ze dne 13. ledna 2021, GA Richard de la Tour)

Soudní dvůr rozhodl, že s ohledem na čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu (EZR) je EZR neplatný, pokud není založen na vnitrostátním rozhodnutí vydaném za účelem pátrání po stíhané osobě a jejího zatčení, resp. na rozhodnutí se stejným právním účinkem. Nicméně za situace, kdy (i) dojde k předání vyžádané osoby na základě EZR neplatného z tohoto důvodu a (ii) ve vnitrostátním právu neexistuje soudní prostředek nápravy za účelem přezkumu podmínek pro vydání EZR, přičemž (iii) EZR byl vydán justičním orgánem, nikoliv ovšem soudem, rámcové rozhodnutí ve spojení s čl. 47 Listiny umožňuje vnitrostátnímu soudu, jemuž byl předložen opravný prostředek zpochybňující zákonnost ponechání předané osoby ve vazbě, v rámci kterého byla jako důvod vznesena i neplatnost EZR, aby přezkoumal platnost EZR. Unijní úprava naopak nevyžaduje, aby neexistence rozhodnutí podle čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí vedla k propuštění osoby z vazby, do níž byla vzata po předání, neboť taková otázka vazby již nespadá do rámce mechanismu EZR a řídí se podmínkami vnitrostátního práva.

C-769/19 *Spetsializirana prokuratura* (usnesení desátého senátu ze dne 14. ledna 2021, GA Rantos)

Předmětem položené otázky byla stejně jako v již rozhodnuté věci C-704/18 *Kolev* bulharská vnitrostátní úprava, která v případě vad obžaloby spočívajících v nejasnostech ohledně místa a doby spáchání trestného činu neumožňuje státnímu zástupci napravit tyto vady v rámci přípravného jednání a musí místo toho dojít k zastavení soudního řízení a vrácení věci státnímu zastupitelství k sepsání nové obžaloby a jejímu znovupředložení soudu, což vede k prodloužení řízení. Podle Soudního dvora taková úprava sice spadá do působnosti směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení, když v konečném důsledku je jejím cílem, aby obviněná osoba byla jednoznačně a dostatečně podrobně informována o obsahu obvinění, nicméně nic nenasvědčuje tomu, že by jako taková byla v rozporu se směrnicí ani s čl. 47 Listiny, které umožňují, aby k informování došlo buď státním zástupcem poté, co byla věc vrácena do přípravné fáze trestního řízení, nebo předkládajícím soudem, jakmile je mu věc předložena k rozhodnutí.

C-649/19 *Spetsializirana prokuratura* (rozsudek pátého senátu ze dne 28. ledna 2021, GA Pikamäe)

Podstatou položených otázek bylo, zda práva obviněného ve smyslu čl. 4 odst. 3, čl. 6 odst. 2 a čl. 7 odst. 1 směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení svědčí i osobám zatčeným na základě evropského zatýkacího rozkazu (EZR). Soudní dvůr potvrdil, že vzhledem ke kontextu a cíli směrnice, a stejně tak mechanismu EZR ve smyslu rámcového rozhodnutí 2002/584 o EZR, se práva vyplývající z uvedených ustanovení směrnice na tyto osoby nepoužijí. Pokud jde o otázku platnosti rámcového rozhodnutí ve světle čl. 6 a 47 Listiny, Soudní dvůr uvedl, že rámcové rozhodnutí je součástí celkového systému záruk účinné soudní ochrany, přičemž tyto záruky jsou funkční jak před předáním osoby (informace obsažené v EZR), tak po jejím předání v podobě možnosti podat opravný prostředek proti rozhodnutí o vydání EZR a skutečnosti, že v okamžiku svého předání tato osoba získává postavení a práva „obviněného“ ve smyslu směrnice.

C-804/19 *Markt24* (rozsudek prvního senátu ze dne 25. února 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Soudní dvůr rozhodl, že ustanovení oddílu 5 kapitoly II nařízení Brusel I bis týkající se individuálních pracovních smluv se použijí též na žalobu zaměstnance s bydlištěm v jednom členském státě podanou proti zaměstnavateli se sídlem v jiném členském státě, pokud byla smlouva sjednána a uzavřena v prvně uvedeném členském státě a bylo v ní dohodnuto místo výkonu práce ve druhém uvedeném členském státě, a to

i přesto, že smluvená práce vůbec nebyla vykonána z důvodu na straně zaměstnavatele. Pro účely určení soudní příslušnosti podle čl. 21 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení Brusel I bis, dle něhož lze zaměstnavatele žalovat u soudu místa, kde nebo odkud zaměstnanec obvykle vykonává nebo naposledy vykonával svou práci, je v případě takové žaloby rozhodující místo, kde zaměstnanec měl podle pracovní smlouvy plnit podstatnou část svých pracovních povinností.

C-648/20 PPU *Svishtov Regional Prosecutor's Office* (rozsudek prvního senátu ze dne 10. března 2021, GA Richard de la Tour)

Otázkou bylo, zda jsou splněny požadavky na účinnou soudní ochranu v souvislosti s vydáním evropského zatýkacího rozkazu (EZR) za účelem trestního stíhání, pokud je sice daný EZR i vnitrostátní rozhodnutí, na jehož základě byl vystaven, vydán (bulharským) státním zástupcem, který je „vystavujícím justičním orgánem" ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 o EZR, avšak ani jedno z těchto rozhodnutí nemůže být podle dotčené vnitrostátní úpravy předmětem soudního přezkumu dříve, než dojde k předání vyžádané osoby. Soudní dvůr rozhodl, že za takové situace požadavky na účinnou soudní ochranu splněny nejsou, neboť ochrana *a posteriori* z hlediska rámcového rozhodnutí a čl. 47 Listiny nepostačuje.

C-603/20 PPU *MCP* (rozsudek pátého senátu ze dne 24. března 2021, GA Rantos)

Indický státní příslušník se domáhal, aby bylo nařízeno navrácení jeho dítěte, které má britské občanství, z Indie do Spojeného království, a aby bylo rozhodnuto o jeho právu na styk s dítětem. Po zahájení řízení se stalo sporným, zda zůstávají soudy členského státu příslušné bez časového omezení podle čl. 10 nařízení Brusel II bis, pokud bylo dítě uneseno do třetí země, kde následně získalo obvyklé bydliště. Podle Soudního dvora se dané ustanovení vztahuje pouze na případy únosů dětí mezi členskými státy. Ve věcech únosů dětí do třetích států je třeba uplatnit příslušné mezinárodní úmluvy, a v případě jejich neexistence, uplatnit čl. 14 nařízení upravující zbytkovou soudní příslušnost.

C-307/19 *Obala i lučice* (rozsudek prvního senátu ze dne 25. března 2021, GA Bobek)

Soudní dvůr rozhodl, že návrh na uhrazení ceny denního lístku za parkování na veřejné komunikaci podaný společností, která byla územním samosprávným celkem pověřena správou takových parkovacích stání, spadá pod pojem „občanské a obchodní věci" ve smyslu nařízení Brusel I bis. Předmětný návrh spočívá

na soukromoprávním vztahu, kdy se smlouva o denním lístku za parkování považuje za uzavřenou při nezaplacení hodinového lístku. Zároveň společnost poplatky vymáhá podle obecných právních předpisů a nejde o výkon výsad veřejné moci ve smyslu unijního práva. Protože se návrh v původním řízení netýká podmínek užívání nemovitosti, nespadá pod pojem „nájem nemovitosti“ a na danou věc se neuplatní čl. 24 bod 1 nařízení. Návrh na uhrazení ceny denního parkovacího lístku se zakládá na tvrzeném nesplnění smluvních povinností a spadá pod pojem „smlouva nebo nároky ze smlouvy“ ve smyslu čl. 7 bodu 1 nařízení, konkrétně jde o smlouvu o poskytování služeb ve smyslu čl. 7 bodu 1 písm. b) nařízení.

C-221/19 *AV* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 15. dubna 2021, GA Richard de la Tour)

Podstatou položených otázek bylo, zda unijní právo umožňuje vydání souhrnného rozsudku zahrnujícího nejen jeden nebo více trestů uložených dotyčnému ve členském státě, ve kterém je tento rozsudek vydáván, ale i jeden či více trestů uložených dotyčnému v jiném členském státě, které byly předány a jsou vykonávány v prvním členském státě. V této souvislosti bylo přitom třeba vyjasnit vztah pravidel obsažených v rámcovém rozhodnutí 2008/675 o zohledňování odsouzení při novém trestním řízení a v rámcovém rozhodnutí 2008/909 o uplatňování zásady vzájemného uznávání trestních rozsudků. Soudní dvůr předně ve vztahu k rámcovému rozhodnutí 2008/909 uvedl, že jeho čl. 8 odst. 2 až 4 umožňuje, aby souhrnný rozsudek zahrnoval jeden či více trestů uložených v jiném členském státě, pokud tento rozsudek nepovede k přeměně délky nebo druhu trestu, přičemž opačný výklad by podle Soudního dvora vedl k rozdílnému zacházení s občany Unie, kteří využili práva pohybu a pobytu ve smyslu čl. 21 SFEU, oproti občanům Unie odsouzeným v jediném členském státě. K obdobnému závěru dospěl i ve vztahu k čl. 17 a 19 rámcového rozhodnutí 2008/909. Pokud jde o rámcové rozhodnutí 2008/675, Soudní dvůr uvedl, že zohlednění předchozího odsouzení, jako bylo to v původní věci, v podobě jeho zahrnutí do souhrnného rozsudku není nepřípustným zásahem ve smyslu čl. 3 odst. 3 tohoto rámcového rozhodnutí ve spojení s bodem 14 jeho odůvodnění, pokud bylo předáno a uznáno v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/909, a jestliže tento souhrnný rozsudek dodržuje, jde-li o uvedená odsouzení, podmínky a omezení vyplývající z čl. 8 odst. 2 až 4, čl. 17 odst. 2 a čl. 19 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909.

C-73/20 *Oeltrans Befrachtungsgesellschaft* (rozsudek prvního senátu ze dne 22. dubna 2021, GA Hogan)

Německá společnost Oeltrans Befrachtungsgesellschaft náležející do skupiny Oeltrans zaplatila za společnost náležející do této skupiny pohledávku nizozemskému subjektu. Následně bylo proti Oeltrans Befrachtungsgesellschaft zahájeno úpadkové řízení a vyvstala otázka, jakým právem se má řídit soud, který rozhoduje o odporovatelnosti zmíněné platby. Soudní dvůr rozhodl, že právo rozhodné pro smlouvu na základě nařízení Řím I upravuje rovněž platbu provedenou třetí osobou při plnění smluvního platebního závazku jedné ze smluvních stran, pokud byla v rámci úpadkového řízení tato platba napadena jako úkon poškozující všechny věřitele. Soudní dvůr tak zvolil výklad, který chrání legitimní očekávání nizozemské společnosti, že právo rozhodné pro jí uzavřenou smlouvu bude rozhodným právem i pro související platbu, a to i po zahájení úpadkového řízení.

C-665/20 PPU *X* (rozsudek pátého senátu ze dne 29. dubna 2021, GA Hogan)

Německý soud vydal evropský zatýkací rozkaz (EZR) na pana X za účelem trestního stíhání pro závažnou trestnou činnost spáchanou v Berlíně, jeho předání požaduje od nizozemských orgánů. Za tytéž trestné činy byl X ovšem odsouzen již v Íránu, přičemž většinu trestu v Íránu vykonal a zbytek mu byl prominut v rámci amnestie vyhlášené nejvyšším vůdcem Chameneím. K pochybnostem předkládajícího soudu o tom, jak naložit s předmětným EZR, Soudní dvůr uvedl, že pokud se členský stát rozhodne provést do svého vnitrostátního práva čl. 4 odst. 5 rámcového rozhodnutí 2002/584 o EZR, musí vykonávajícímu justičnímu orgánu přiznat prostor pro uvážení, zda je výkon EZR z důvodu překážky *ne bis in idem* ve smyslu tohoto ustanovení namístě odmítnout, či nikoliv. Zároveň tzv. podmínka výkonu dle tohoto ustanovení je splněna i tehdy, pokud byla zbývající část trestu namísto výkonu prominuta, i když o tom rozhodl orgán daného třetího státu, který není soudním orgánem a jeho rozhodnutí nevychází z objektivních hledisek trestněprávní politiky. Vykonávající justiční orgán musí v konkrétním případě zvážit požadavek na zamezení beztrestnosti osob na straně jedné a záruku právní jistoty dotčené osoby na straně druhé.

C-913/19 *CNP* (rozsudek třetího senátu ze dne 20. května 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Osoba odpovědná za autonehodu, která se stala v Polsku, měla uzavřenou smlouvu o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel s pojišťovnou se sídlem v Dánsku. Poškozený převedl svůj nárok na náhradu škody

na autoservis výměnou za pronájem náhradního vozidla a tento autoservis pohledávku postoupil polské společnosti CNP. Společnost Crawford Polska, která byla pojišťovnou pověřena likvidací pojistné události, nepřiznala CNP celou jí požadovanou částku. Podle Soudního dvora není společnost, jež se zabývá vymáháním pohledávek od pojišťoven, slabší stranou ve vztahu k protistraně, tudíž nemůže využít zvláštních pravidel pro určení soudní příslušnosti v oddílu 3 kapitoly II nařízení Brusel I bis. Naopak ale, protože v řízení není účastník ve slabším postavení, je možné na žalobu vztáhnout ustanovení oddílu 2 kapitoly II nařízení Brusel I bis (jsou-li naplněny předpoklady stanovené v příslušných ustanoveních), a to přestože se jedná o spor ve věci pojištění. Dále Soudní dvůr rozhodl, že společnost, která v jednom členském státě vykonává na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou se sídlem v jiném členském státě jménem a na účet této pojišťovny činnost likvidace škod v rámci pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, musí být považována za „pobočku, zastoupení nebo jinou provozovnu“ ve smyslu čl. 7 bodu 5 nařízení Brusel I bis za předpokladu, že tato společnost dlouhodobě vystupuje navenek jako detašované pracoviště pojišťovny, má vedení a je materiálně vybavena tak, že může vést jednání se třetími osobami, takže tyto osoby se nemusejí obracet přímo na pojišťovnu.

C-280/20 *Generalno konsulstvo na Republika Bulgaria* (rozsudek osmého senátu ze dne 3. června 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Bulharská státní příslušnice se u bulharského soudu domáhala vyplacení náhrady za nevyčerpanou dovolenou, na niž získala nárok během svého působení na bulharském generálním konzulátu ve Španělsku. Podle Soudního dvora se nařízení Brusel I bis použije k určení mezinárodní příslušnosti soudů členského státu pro rozhodování sporu mezi zaměstnancem z jednoho členského státu, který nevykonává činnosti spadající do výkonu veřejné moci, a konzulárním orgánem tohoto členského státu nacházejícím se na území jiného členského státu. Posouzení, zda konkrétní spor spadá do působnosti nařízení Brusel I bis, je úkolem vnitrostátního soudu. Soudní dvůr též dovodil, že generální konzulát představuje „provozovnu“ jednoho členského státu v jiném členském státě a spor v původním řízení má mezinárodní prvek.

C-66/20 *XK* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 2. září 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Italskému státnímu zastupitelství byl podle směrnice 2014/41 o evropském vyšetřovacím příkazu doručen evropský vyšetřovací příkaz (EVP) vydaný německým finančním úřadem k prohlídce obchodních prostor XK. Italské státní

zastupitelství vyzvalo německý finanční úřad, aby poskytl kopii EVP tentokrát potvrzeného justičním orgánem, neboť finanční úřad je pouze orgánem správním. Německý finanční úřad toto odmítl s tím, že podle německého daňového zákoníku vykonává funkce státního zástupce v řízeních o daňových trestných činech, a je tedy sám považován za justiční orgán. Italské státní zastupitelství se v otázce výkladu pojmu justiční orgán obrátilo na Soudní dvůr. Ten ovšem rozhodl, že žádost o rozhodnutí předběžné otázky je nepřípustná, neboť italské státní zastupitelství nemá postavení „soudu" ve smyslu čl. 267 SFEU, a to nikoliv z důvodu, že by nebyla splněna kritéria zřízení zákonem, stálosti, obligatornosti jurisdikce, nezávislosti nebo aplikace právních předpisů, ale z důvodu, že nevykonává soudní činnost, jelikož jeho rozhodnutí o uznání a výkonu EVP se týká pouze vyšetřovacích úkonů, které mají z podstaty věci předběžnou povahu, a nejde tedy o rozhodnutí soudní povahy.

C-136/20 *LU* (rozsudek prvního senátu ze dne 6. října 2021, GA Richard de la Tour)

LU byla v Rakousku uložena pokuta za to, že coby držitelka registrace vozidla, kterým byl spáchán dopravní přestupek, se sama dopustila přestupku tím, že tomuto orgánu na výzvu nesdělila jméno osoby, která v rozhodné době vozidlo řídila. Rakouský orgán požádal o uznání a výkon trestu za přestupek u maďarského orgánu, přičemž dotčený přestupek spočívající v neuposlechnutí výzvy označil za dopravní přestupek ve smyslu čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/214 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut, u něhož není třeba zkoumat oboustrannou trestnost. Otázkou bylo, zda rámcové rozhodnutí umožňuje orgánu vykonávajícího členského státu odmítnout uznání a výkon trestu, pokud má za to, že přestupek nespadá do působnosti čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí. Soudní dvůr rozhodl, že orgán vykonávajícího členského státu musí respektovat rozhodnutí orgánu vydávajícího členského státu označit přestupek jako přestupek podle čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí a musí jej v zásadě vykonat. Alespoň v projednávaném případě zároveň nic nenasvědčovalo tomu, že by osvědčení zjevně neodpovídalo postoupenému rozhodnutí, a bylo ho tak možné odmítnout vykonat ve smyslu čl. 7 odst. 1 rámcového rozhodnutí. Orgán vykonávajícího členského státu má ovšem možnost využít mechanismu podle čl. 20 odst. 3 rámcového rozhodnutí a odmítnout uznání a výkon trestu, pokud osvědčení vede ke vzniku otázky, zda nedošlo k porušení základní práv nebo obecných právních zásad podle čl. 6 SFEU. V takovém případě musí požádat orgán vydávajícího členského státu o veškeré potřebné informace v souladu s čl. 7 odst. 3 rámcového rozhodnutí.

C-338/20 *Prokuraturu Rejonowu Łódź-Bałuty* (rozsudek prvního senátu ze dne 6. října 2021, GA Bobek)

Soudní dvůr mimo jiné s ohledem na rozsáhlou judikaturu ESLP k čl. 6 odst. 3 EÚLP rozhodl, že orgán vykonávajícího členského státu je na základě čl. 20 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2005/214 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut oprávněn odmítnout vykonat rozhodnutí o pokutě za dopravní delikt, pokud toto rozhodnutí bylo adresátu doručeno, aniž by k němu byl připojen překlad jeho podstatných částí do jazyka, jemuž adresát rozumí, a aniž by mu byla dána možnost takový překlad na vyžádání obdržet. Takovému odmítnutí však musí předcházet komunikace s orgánem vydávajícího členského státu ve smyslu čl. 7 odst. 3 rámcového rozhodnutí.

C-282/20 *ZX* (rozsudek desátého senátu ze dne 21. října 2021, GA Rantos)

Otázkou bylo, zda čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení a čl. 47 Listiny brání vnitrostátní právní úpravě, která nestanoví procesní prostředek k odstranění vad obžaloby po skončení přípravného jednání. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že uvedená ustanovení unijního práva takové úpravě brání, neboť práva obviněného z nich vyplývající musí být zaručena po celou dobu trestního řízení. Zároveň nicméně potvrdil svou předchozí judikaturu v tom smyslu, že čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13, neupřesňuje, který vnitrostátní orgán, příp. jakým postupem, má zajistit, aby obviněný mohl využít těchto práv. Čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13 tedy nebrání tomu, aby právo obviněného na informace bylo zajištěno až příslušným trestním soudem poté, co mu bude věc předložena k rozhodnutí. Soudní dvůr zároveň potvrdil přímý účinek tohoto ustanovení směrnice 2012/13, stejně jako povinnost vnitrostátního soudu vykládat vnitrostátní úpravu eurokonformně, a pokud tak nelze učinit, od použití rozporného vnitrostátního ustanovení upustit.

C-393/20 *T.B. a D.* (rozsudek osmého senátu ze dne 21. října 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Osoby odpovědné za autonehody, ke kterým došlo v Polsku, byly pojištěny dánskou pojišťovnou. Polské společnosti, které v rámci svého podnikání smluvně nabyly nárok na náhradu škody od poškozených dopravní nehodou, se domáhaly náhrady škody po žalované pojišťovně u polských soudů. Podle Soudního dvora se soudní příslušnosti podle čl. 13 odst. 2 nařízení Brusel I bis ve spojení s čl. 11 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení nemůže dovolávat společnost, která nabyla nárok na náhradu škody výměnou za služby, jež poskytla v souvislosti se vzniklou škodou poškozenému v dopravní nehodě. Tuto společnost nelze považovat za slabší stranu, a to ani

v případě, že nevykonává profesní činnost v oblasti vymáhání takovýchto nároků, a proto se nemůže dovolávat ustanovení oddílu 3 kapitoly II nařízení Brusel I bis, který upravuje příslušnost ve věcech pojištění. Za těchto okolností se daná společnost může dovolávat zvláštní příslušnosti soudu ve věcech týkajících se deliktů a kvazideliktů ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis.

C-428/21 PPU a C-429/21 PPU *Openbaar Ministerie* (rozsudek prvního senátu ze dne 26. října 2021, GA Rantos)

Otázkou bylo, zda v situaci, kdy je ve smyslu čl. 27 a 28 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu žádáno vystavujícím členským státem o souhlas vykonávajícího členského státu s rozšířením trestných činů, pro něž lze předanou osobu stíhat, nebo o souhlas s dalším předáním či vydáním, má (již) předaná osoba právo, aby ji orgán vykonávajícího členského státu vyslechl, a pokud ano, jakým způsobem tak má být učiněno. Soudní dvůr rozhodl, že předaná osoba má právo být vyslechnuta orgánem vykonávajícího členského státu, nicméně vzhledem k tomu, že podmínky výkonu tohoto práva spadají do procesní autonomie členských států, a lze je tudíž upravit vzájemnou dohodou mezi vystavujícím a vydávajícím členským státem, může být toto právo předané osoby uplatněno ve vystavujícím členském státu, v němž se předaná osoba nachází, bez přímé účasti vykonávajícího členského státu. V praxi je tedy možné, aby daná osoba vyjádřila do protokolu své stanovisko před orgánem vystavujícího členského státu například v rámci výslechů prováděných v souvislosti s uplatněním čl. 27 a 28 rámcového rozhodnutí, přičemž takto zaznamenané stanovisko musí orgán vykonávajícího členského státu brát za vyhovující požadavkům čl. 47 Listiny.

C-319/19 *Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo* (rozsudek třetího senátu ze dne 28. října 2021, GA Rantos)

Podobně jako ve věci C-234/18 „*AGRO IN 2001*“ bylo sporné, zda konfiskace a zajištění nezákonně nabytého majetku provedená v rámci vnitrostátního občanskoprávního řízení je trestněprávním opatřením ve smyslu směrnice 2014/42 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii. Soudní dvůr potvrdil svou judikaturu a rozhodl, že s ohledem na její právní základ ležící v justiční spolupráci v trestních věcech, jakož i její cíle a znění, směrnice neupravuje konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti, kterou nařídí vnitrostátní soud v rámci nebo v návaznosti na řízení, které se netýká konstatování, že byl spáchán jeden či více trestných činů.

C-852/19 *Gavanozov II* (rozsudek prvního senátu ze dne 11. listopadu 2021, GA Bobek)

Spornou se stala bulharská trestněprávní úprava, která neposkytuje možnost podat jakékoliv opravné prostředky proti vnitrostátnímu vyšetřovacímu úkonu ani proti evropskému vyšetřovacímu příkazu vydanému na jeho základě. Soudní dvůr sice nejprve uvedl, že čl. 14 odst. 1 směrnice 2014/41 o evropském vyšetřovacím příkazu je založen na principu rovnocennosti, v důsledku čehož při neexistenci opravných prostředků proti vnitrostátním vyšetřovacím úkonům nemá členský stát povinnost stanovit další opravné prostředky ve vztahu k evropskému vyšetřovacímu příkazu. Nicméně v souladu s čl. 47 Listiny musí existovat právo na účinnou soudní ochranu, a proto osoby dotčené evropským vyšetřovacím příkazem musí mít ve vydávajícím členském státu k dispozici opravný prostředek ke zpochybnění nezbytnosti a bezvadnosti příkazu alespoň po stránce věcných důvodů. V případě absence takového opravného prostředku může vykonávající členský stát výkon evropského vyšetřovacího příkazu odmítnout. Soudní dvůr zdůraznil, že je odpovědností vydávajícího členského státu zajistit, že jím vydané evropské vyšetřovací příkazy splňují uvedené požadavky, přičemž pokud tak neučiní, poruší tím zásady vzájemné důvěry a loajální spolupráce.

C-289/20 *IB* (rozsudek třetího senátu ze dne 25. listopadu 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Francouzský státní příslušník IB, který pracoval ve Francii a zároveň pravidelně cestoval do Irska, kde bydlel se svou manželkou irské státní příslušnosti a dětmi, podal návrh na rozvod u francouzského soudu. Spornou se stala otázka místní příslušnosti soudu. Soudní dvůr rozhodl, že manžel, který žije střídavě ve dvou členských státech, může mít obvyklé bydliště ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení Brusel II bis pouze v jednom z těchto států, a to v tom, v němž dotyčný stanovil trvalé nebo obvyklé centrum svých zájmů s úmyslem přiznat tomuto místu trvalou povahu. K rozhodnutí o návrhu na zrušení manželského svazku jsou tak příslušné pouze soudy členského státu, v němž se nachází toto obvyklé bydliště. Odlišný výklad by mohl narušit právní jistotu, mezinárodní soudní příslušnost totiž nemá být založena na prostém bydlišti některého z manželů.

C-242/20 *HRVATSKE ŠUME* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 9. prosince 2021, GA Saugmandsgaard Øe)

Exekuce vedená proti chorvatské společnosti ve prospěch německé společnosti byla prohlášena za neoprávněnou, z důvodu čehož se chorvatská společnost u chorvatského soudu domáhala vrácení plnění bez právního důvodu. Spornou se

stala otázka soudní příslušnosti ve věci žaloby na vrácení bezdůvodného obohacení. Podle Soudního dvora nelze uplatnit čl. 22 odst. 5 nařízení Brusel I, jelikož řízení na základě žaloby na vydání bezdůvodného obohacení nemůže být řízením o výkonu rozhodnutí, i kdyby bezdůvodné obohacení bylo důsledkem zrušení výkonu rozhodnutí. V daném případě není použitelný ani čl. 5 odst. 3 nařízení Brusel I upravující soudní příslušnost ve věcech týkajících se deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti. Pojem „věci týkající se deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti" zahrnuje návrhy směřující k určení odpovědnosti žalovaného, které nesouvisí se smlouvou nebo nároky ze smlouvy. Žaloba na vydání bezdůvodného obohacení nespadá mezi věci, jejichž předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, ledaže tato žaloba úzce souvisí s již existujícím smluvním vztahem mezi stranami. Podle Soudního dvora je však žaloba na vydání bezdůvodného obohacení založena na povinnosti, která nemá základ ve škodní události, a proto se nejedná o návrh směřující k určení odpovědnosti žalovaného. Soudní dvůr též uvedl, že nespadá-li žaloba do oblasti smluv nebo nároků ze smlouvy, ani do oblasti deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti, má být příslušnost soudu určena v souladu s obecným pravidlem stanoveným čl. 2 odst. 1 nařízení Brusel I.

C-724/19 *Spetsializirana prokuratura* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 16. prosince 2021, GA Campos Sánchez-Bordona)

Podstatou položených otázek bylo, zda směrnice 2014/41 o evropském vyšetřovacím příkazu brání tomu, aby evropský vyšetřovací příkaz směřující k získání provozních a lokalizačních údajů v souvislosti s telekomunikačním provozem vydal v přípravné fázi trestního řízení státní zástupce za situace, kdy je však k přijetí obdobného vyšetřovacího úkonu na vnitrostátní úrovni oprávněn pouze soudce. Soudní dvůr uvedl, že směrnice takovému vydání evropského vyšetřovacího příkazu státním zástupcem brání, neboť absence jeho pravomoci ověřit nezbytnost a přiměřenost vyšetřovacího úkonu v rámci daného vnitrostátního řízení, příp. poskytnout dodatečná odůvodnění nezbytnosti těchto úkonů, by zkomplikovala systém justiční spolupráce v trestních věcech. Uvedený nedostatek přitom nelze zhojit tím, že daný evropský vyšetřovací příkaz uzná vykonávající orgán. Takový postup by ohrozil rovnováhu systému evropského vyšetřovacího příkazu založenou na vzájemné důvěře, neboť by *de facto* aproboval pravomoc vykonávajícího orgánu kontrolovat hmotněprávní podmínky pro vydání takového příkazu.

C-203/20 *AB a další* (rozsudek třetího senátu ze dne 16. prosince 2021, GA Kokott)

Sporným se stalo, zda unijní právo, zejména zásada *ne bis in idem* zakotvená v čl. 50 Listiny, brání tomu, aby na základě rozhodnutí zákonodárce bylo pokračováno

v trestních stíháních obviněných, která byla dříve zastavena na základě amnestie, a aby byl případně na tyto obviněné vydán evropský zatýkací rozkaz. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 50 Listiny takovému postupu nebrání, neboť uplatnění zásady *ne bis in idem* předpokládá, že dané rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí, musí být vydáno po posouzení ve věci samé, tj. po posouzení trestní odpovědnosti dotčené osoby. Soudní dvůr zároveň vyjasnil, že na postup legislativní povahy týkající se zrušení amnestie není použitelná směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení, jelikož tento postup není určen ke zjištění případné trestní odpovědnosti dané osoby. K otázce slučitelnosti s unijním právem takových vnitrostátních pravidel, podle kterých se přezkum legislativních opatření ke zrušení amnestie provádí pouze z hlediska vnitrostátních ústavních norem, a nikoliv z hlediska unijního práva, Soudní dvůr konstatoval, že takové řízení nespadá do působnosti unijního práva, a Soudní dvůr tak nemá pravomoc na tuto otázku odpovědět.

C-251/20 *Gtflix Tv* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2021, GA Hogan)

Společnost se sídlem v České republice zabývající se výrobou a šířením obsahu pro dospělé se domáhala u francouzského soudu náhrady škody, oprav a odstranění údajně hanlivých výroků, které o ní byly uveřejněny na internetu osobou s bydlištěm v Maďarsku podnikající v téže oblasti. Společnost se bránila proti rozhodnutí o nepříslušnosti francouzského soudu tím, že dané výroky byly přístupné na území Francie, a proto zde utrpěla újmu. Podle Soudního dvora osoba, která se domnívá, že její práva byla porušena šířením hanlivých výroků na internetu, a která současně jedná za účelem jak opravy příslušných údajů a odstranění uveřejněného obsahu, tak náhrady újmy plynoucí z tohoto uveřejnění, se může domáhat náhrady újmy, která jí byla údajně způsobena v členském státě soudu, jemuž byla věc předložena, u soudů každého členského státu, na jehož území tyto výroky jsou nebo byly přístupné, ačkoli tyto soudy nejsou příslušné k rozhodnutí o návrhu na opravu a odstranění.

24. Institucionální otázky

2 rozsudky (práva unijních zaměstnanců a funkcionářů);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-3/20 *LR Ģenerālprokuratūra* (rozsudek velkého senátu ze dne 30. listopadu 2021, GA Kokott)

Spor se týkal toho, zda se na guvernéra Lotyšské centrální banky na základě jeho postavení člena Generální rady a Rady guvernérů ECB vztahuje imunita dle čl. 11 písm. a) Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách EU, neboť tento byl obžalován

z několika trestných činů korupce. Soudní dvůr konstatoval, že Protokol č. 7 se na guvernéry centrálních bank členských států může vztahovat, pokud jde o úkony spojené s výkonem funkce člena orgánu ECB, a to i po ukončení jeho funkce. Vzhledem k tomu, že imunita je na základě Protokolu přiznávána výlučně v zájmu Unie, pouze ECB přísluší posoudit, zda je zbavení imunity v rozporu se zájmy Unie. ECB společně s orgánem odpovědným za trestní řízení pak mají sdílenou pravomoc určit, zda se guvernér dopustil jednání při výkonu funkce člena orgánu ECB. Soudní dvůr zároveň uvedl, že případy podvodu, korupce nebo praní špinavých peněz do okruhu funkcí úředníka nebo jiného zaměstnance Unie z povahy věci nespadají. K rozsahu imunity pak konstatoval, že imunita nebrání trestnímu stíhání jako celku, zejména vyšetřovacím opatřením, shromažďování důkazů a doručení usnesení o zahájení stíhání. Shromážděné důkazy navíc mohou být použity v jiných řízeních týkajících se jiných činů, na které se imunita nevztahuje nebo které směřují proti třetím osobám.

25. Principiální a průřezové otázky

20 rozsudků (nezávislost justičních orgánů, právní stát, povinnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, právo na obhajobu, zákaz diskriminace atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-16/19 *Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie* (rozsudek velkého senátu ze dne 26. ledna 2021, GA Pitruzzella)

K vyřešení sporu bylo nutno posoudit, zda se může jednat o přímou nebo nepřímou diskriminaci, když zaměstnavatel odlišuje zaměstnance v rámci jedné skupiny, která se vyznačuje stejným chráněným znakem – v tomto případě zdravotním postižením. Spor se konkrétně týkal zaplacení mzdového příplatku vypláceného měsíčně zaměstnancům s osvědčením o zdravotním postižení. Tento příplatek se vyplácí pouze zaměstnancům, kteří získali osvědčení o zdravotním postižení před datem určeným zaměstnavatelem. Podle Soudního dvora se zákaz diskriminace dle směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, omezuje pouze na rozdíly v zacházení mezi osobami se zdravotním postižením a osobami bez zdravotního postižení. Pokud zaměstnavatel zachází se zaměstnancem méně příznivě, než zachází, nebo zacházel, nebo by zacházel s jiným z jeho zaměstnanců ve srovnatelné situaci a pokud k tomuto nepříznivému zacházení dochází na základě zdravotního postižení prvně uvedeného zaměstnance, je takové zacházení, v rozporu se zákazem přímé diskriminace, jelikož spočívá na kritériu neoddělitelně spjatém s tímto zdravotním postižením. Mohlo by však jít

i o nepřímou diskriminaci, pokud předmětná praxe vede ke specifickému znevýhodnění zdravotně postižených pracovníků v závislosti na povaze jejich zdravotního postižení, zejména na jeho zjevné povaze nebo na skutečnosti, že toto zdravotní postižení vyžaduje přiměřenou úpravu pracovních podmínek, a zároveň je tak činěno na základě zdánlivě neutrálního opatření.

C-422/19 a C-423/19 *Hessischer Rundfunk* (rozsudek velkého senátu ze dne 26. ledna 2021, GA Pitruzzella)

V rámci sporu o způsobu platby koncesionářských poplatků, které dle dotčené právní úpravy mohou být placeny pouze bezhotovostně, vznikla otázka slučitelnosti této úpravy s čl. 2 odst. 1 SFEU ve spojení s čl. 3 odst. 1 písm. c), čl. 128 odst. 1 a článkem 133 SFEU, jakož i s čl. 16 prvním pododstavcem třetí větou protokolu (č. 4) o statutu ESCB a ECB. Soudní dvůr rozhodl, že nehledě na to, zda Unie jakkoliv vykonala svou výlučnou pravomoc v oblasti měnové politiky pro členské státy eurozóny, nemůže členský stát přijmout ustanovení, které s ohledem na svůj cíl a obsah vymezuje právní režim statusu eurobankovek jako zákonného platidla. Je však možné, aby členský stát v rámci výkonu vlastní pravomoci stanovil, že veřejná správa je povinna přijímat úhradu peněžitých závazků, které ukládá, v hotovosti. Soudní dvůr rovněž uvedl několik podmínek, aby vnitrostátní úprava byla v souladu s unijním právem.

C-481/19 *Consob* (rozsudek velkého senátu ze dne 2. února 2021, GA Pikamäe)

Řízení se týkalo slučitelnosti italské právní úpravy s unijním právem, resp. se zákazem sebeobviňování a právem nevypovídat v kontextu správního řízení upraveným směrnicí 2003/6 o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu) a nařízením č. 596/2014 o zneužívání trhu. Soudní dvůr dospěl k závěru, že unijní právo umožňuje, aby členské státy neuložily sankci fyzické osobě, která v rámci vyšetřování, které proti ní vede příslušný orgán na základě této směrnice nebo tohoto nařízení, odmítá poskytnout tomuto orgánu odpovědi, z nichž by mohla vyplynout její odpovědnost za protiprávní jednání, za které mohou být uloženy správní sankce trestní povahy, nebo její trestní odpovědnost.

C-824/18 *A. B. a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 2. března 2021, GA Tančev)

Věc se týkala polského zákona o Národní radě soudnictví (RKS) upravující jmenování osob do funkce soudců Nejvyššího soudu prezidentem na základě návrhu RKS. V případě, že návrh RKS nenapadnou všichni účastníci řízení, nabývá toto usnesení právní moci ve vztahu ke kandidátovi navrženému na toto místo

a kandidát může být prezidentem jmenován. Případné zrušení takového usnesení na základě odvolání účastníka (nenavrženého kandidáta) nemohlo vést k novému posouzení situace. V návaznosti na nález Ústavního soudu byl zákon znovu pozměněn v roce 2019. Tím došlo ke znemožnění podávat odvolání proti rozhodnutí RKS. Došlo rovněž k zastavení již probíhajících řízení. Soudní dvůr konstatoval, že ustanovení čl. 267 SFEU a čl. 4 odst. 3 SEU takové právní úpravě brání, pokud předkládající soud dojde k závěru, že důsledkem těchto změn je zabránit Soudnímu dvoru, aby rozhodoval o takových předběžných otázkách, a vyloučit možnost budoucího zopakování otázek. Takové změně brání i čl. 19 odst. 1 SEU, pokud se jeví, že předmětné změny mohou vyvolat u jednotlivců legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti soudců, a to na základě dalších skutečností, zejména v důsledku přímých a nepřímých vlivů zákonodárné a výkonné moci.

C-64/20 *An tAire Talmhaíochta Bia agus Mara, Éire agus an tArd-Aighne* (rozsudek prvního senátu ze dne 17. března 2021, GA Bobek)

Předmětem sporu byla skutečnost, že informace přiložená k veterinárním léčivým přípravkům v Irsku byla sepsána výlučně v angličtině, a nikoli v angličtině a irštině, jak vyplývalo ze směrnice 2001/82 o kodexu Společenství týkajícím se veterinárních léčivých přípravků. V průběhu času ovšem došlo ke změně unijní úpravy, která od 28. ledna 2022 zavádí povinnost uvádět tyto informace jenom v angličtině. Předkládající soud se proto zejména dotazoval, zda má za daných okolností diskreční pravomoc odmítnout rozhodnout o nápravě situace. Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní soud, který v rámci určitého řízení zjistí, že členský stát nesplnil svou povinnost správně implementovat unijní právo, nemůže odmítnout vydat rozhodnutí určující porušení unijního práva a nutnost nápravy z důvodu, že se mu jeví, že sporná právní úprava je v souladu s budoucí právní úpravou.

C-896/19 *Repubblika v. Il-Prim Ministru* (rozsudek velkého senátu ze dne 20. dubna 2021, GA Hogan)

Ústavní soud Malty podal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v rámci řízení o žalobě ve veřejném zájmu podané sdružením Repubblika týkající se souladu ustanovení maltské ústavy upravující postup jmenování soudců s unijním právem. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že čl. 19 odst. 1 SEU je v této věci použitelný. Každý členský stát musí zajistit, aby soudy jakožto orgány spadající do systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, které mohou rozhodovat o uplatňování nebo výkladu unijního práva, splňovaly požadavky na účinnou soudní ochranu. Čl. 47 Listiny má být při výkladu čl. 19 SEU zohledněn. Čl. 19 odst. 1 SEU nebrání vnitrostátním ustanovením, která svěřují předsedovi vlády

rozhodující pravomoc v postupu jmenování soudců, přičemž zároveň stanoví, že se tohoto postupu účastní nezávislý orgán pověřený zejména hodnocením uchazečů a předkládáním doporučení předsedovi vlády. Zřízení výboru pro jmenování soudců v roce 2016 posiluje záruku nezávislosti soudců. Účast takového orgánu může přispět k zobjektivnění postupu. V předloženém případě existuje řada pravidel zaručující nezávislost tohoto výboru. I když má předseda vlády při jmenování soudců nepochybnou pravomoc, je výkon této pravomoci ohraničen podmínkami týkajícími se odborné praxe uchazečů a v případě jmenování kandidáta, který nebyl výborem navržen, musí své rozhodnutí odůvodnit. Taková praxe tedy nemůže vyvolat legitimní pochybnosti o nezávislosti vybraných soudců.

C-505/19 *Bundesrepublik Deutschland* (rozsudek velkého senátu ze dne 12. května 2021, GA Bobek)

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody, čl. 50 Listiny a čl. 21 odst. 1 SFEU nebrání tomu, aby orgány členského státu předběžně zadržely, resp. stíhaly ve smyslu čl. 54 Úmluvy, unijního občana na základě red notice vydané Interpolem na žádost třetího státu, pokud vzhledem ke sdělení jiného členského státu v rámci Interpolu existuje v daném případě možnost uplatnění zásady *ne bis in idem*. Vzájemná důvěra mezi členskými státy, na níž je celý systém založen, totiž může obstát, pouze pokud je daný členský stát schopen se ujistit na základě informací od jiného členského státu, že předmětné rozhodnutí je skutečně pravomocným rozhodnutím o téže věci. Přitom právě předběžné zadržení dotčené osoby může být v situaci, kdy panují pochybnosti o uplatnitelnosti zásady *ne bis in idem*, nezbytné k provedení potřebných ověření a vyhnutí se riziku uprchnutí, resp. beztrestnosti dané osoby. Za výše uvedeným účelem se předpokládá, že dotčené členské státy využijí mechanismu výměny nutných informací ve smyslu čl. 57 Úmluvy. Naproti tomu jakmile je pravomocným soudním rozhodnutím vydaným jiným členským státem určeno, že se zásada *ne bis in idem* uplatní, případně jakmile dojde k výměně nezbytných informací, brání předběžnému zadržení jak vzájemná důvěra, tak právo na volný pohyb dle čl. 21 SFEU ve spojení s čl. 50 Listiny. V takovém případě přísluší členským státům též zajistit dostupnost účinných opravných prostředků. Pokud jde o otázku ochrany osobních údajů, Soudní dvůr ve výše uvedeném smyslu potvrdil, že unijní právo jejich zpracování v souvislosti s výkonem red notice nebrání, dokud není jisté, že se zásada *ne bis in idem* uplatní. Otázku ohledně dostatečnosti pravidel Interpolu v této oblasti pak prohlásil za nepřípustnou.

C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19 *Asociaţia "Forumul Judecătorilor Din România"* (rozsudek velkého senátu ze dne 18. května 2021, GA Bobek)

V souvislosti s rozhodnutím Komise 2006/928 o mechanismu pro spolupráci a ověřování pokroku Rumunska v oblasti reformy soudnictví a boje proti korupci byl Soudní dvůr tázán na závaznost dotčeného mechanismu, jakož i jednotlivých zpráv Komise přijatých na jeho základě. Soudní dvůr nejprve vyjasnil, že rozhodnutí Komise nepochybně spadá do působnosti Dohody o přistoupení Rumunska navzdory tomu, že bylo přijato ještě před samotným přistoupením, a je v každém případě závazné. Na základě zásady loajální spolupráce totéž platí i pro zprávy Komise, resp. platí, že Rumunsko nesmí činit nic, co by plnění požadavků vyplývajících z daných zpráv narušovalo. Ke konkrétním aspektům rumunských reforem z hlediska principů právního státu Soudní dvůr uvedl, že vnitrostátní úprava umožňující dočasné jmenování osob na manažerské pozice v rámci justičního inspektorátu vyvolává v tomto ohledu pochybnosti. Stejně tak pravidla disciplinárního postihu soudců musí být objektivně odůvodněná a ověřitelná a nesmí sloužit coby nástroj politické kontroly. Totéž platí pro vnitrostátní úpravu finanční odpovědnosti státu a osobní odpovědnosti soudců v případě justičního omylu, přičemž samotná skutečnost, že rozhodnutí soudce bylo založeno na justičním omylu, nestačí sama o sobě k dovození jeho osobní odpovědnosti. V každém případě orgány, které v této věci vedou vyšetřování, musí samy být nezávislé a nestranné, o čemž nesmí panovat pochybnosti, a rozhodnout v takové věci může pouze soud.

C-487/19 *W. Ż.* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. října 2021, GA Tančev)

V předložené věci podal soudce W. Ż. opravný prostředek k Nejvyšším soudu Polska proti rozhodnutí Národní rady soudnictví, kterým bylo zastaveno řízení o stížnosti týkající se jeho přeložení k jinému oddělení příslušného krajského soudu. Zároveň s opravným prostředkem žalobce podal návrh na vyloučení všech soudců Nejvyššího soudu zasedajících v Kolegiu pro mimořádnou kontrolu a veřejné záležitosti tohoto soudu (CECPA), které bylo příslušné k rozhodnutí o jeho opravném prostředku. Žádost na vyloučení se týkala všech osob zasedajících v CECPA, které byly navrženy do funkce soudců Nejvyššího soudu usnesením Národní rady soudnictví RKS a které bylo napadeno žalobou u Nejvyššího správního soudu. Soudní dvůr mimo jiné konstatoval, že přeložení soudce bez jeho souhlasu k jinému soudu nebo do jiného oddělení může potencionálně narušit zásady neodvolatelnosti a nezávislosti soudců. Takové přeložení může představovat prostředek kontroly obsahu soudních rozhodnutí, protože může ovlivnit rozsah

kompetencí dotčených soudců a mít významné důsledky pro život a kariéru soudců a mít tak podobné účinky jako kárné opatření. Režim překládání soudců bez jejich souhlasu musí obsahovat nezbytné záruky a opatření o přeložení musí být přijímána na základě legitimních důvodů a být napadnutelná u soudu.

C-561/19 *Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi* (rozsudek velkého senátu ze dne 6. října 2021, GA Bobek)

Spor se týkal kritérií, na základě kterých má vnitrostátní soud poslední instance posoudit, zda existují rozumné pochybnosti o výkladu práva EU, a zda je tedy povinen položit předběžnou otázku. Soudní dvůr konstatoval, že takové posouzení musí v prvé řadě zohledňovat veškerá specifika práva EU, včetně jeho multijazyčnosti a potřeby zajištění jednotného výkladu napříč členskými státy. Ačkoliv tento požadavek nelze vnímat jako povinnost předkládajícího soudu zkoumat každou jazykovou verzi příslušného unijního předpisu, musí vnitrostátní soud možné rozdíly jazykových verzí alespoň brát v potaz, zejména pokud na ně upozorní strany řízení. Stejně tak by měl vnitrostátní soud zohlednit např. rozdílné pohledy na danou věc v judikatuře soudů jiných členských států, pokud si je jich vědom. Soudní dvůr nicméně také rozhodl, že vnitrostátní soud může nepředložit předběžnou otázku např. v případě, kdy by návrh na její předložení měl vést ke změně podstaty vnitrostátního řízení, je-li taková změna dle vnitrostátního práva nepřípustná. Samotná skutečnost, že v daném řízení již žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla v minulosti předložena, nicméně není sama o sobě důvodem k nepoložení další takové žádosti, přetrvávají-li pochybnosti o výkladu práva EU.

C-109/20 *PL Holdings* (rozsudek velkého senátu ze dne 26. října 2021, GA Kokott)

Ve sporu z investiční dohody mezi Polskem a lucemburskou společností PL Holdings neuplatnilo Polsko včas námitku neplatnosti rozhodčí doložky z investiční dohody mezi členskými státy pro rozpor s unijním právem. Švédský soud při přezkumu rozhodčího nálezu sice uznal neplatnost doložky v investiční dohodě, nicméně dovodil, že Polsko svou účastí v rozhodčím řízení bez včasného vznesení námitky nepříslušnosti konkludentně uzavřelo novou rozhodčí smlouvu přímo s PL Holdings. Spornou se tedy stala otázka, zda unijní právo umožňuje členskému státu a investorovi z jiného členského státu uzavřít rozhodčí smlouvu *ad hoc*, jejíž obsah je v zásadě totožný jako obsah rozhodčí doložky v investiční dohodě, která je neplatná z důvodu rozporu s unijním právem (s ohledem na rozsudek ve věci *Achmea*). Soudní dvůr došel k závěru, že taková *ad hoc* rozhodčí smlouva není v souladu s unijním právem. Opačný závěr by ve výsledku připustil obcházení povinností vyplývajících pro členský stát z čl. 4 odst. 3 SEU a čl. 267 a 344 SFEU. Soudní dvůr

navíc nevyhověl návrhu společnosti PL Holdings na omezení účinků rozsudku tak, aby se neuplatnil na rozhodčí řízení zahájená v dobré víře na základě *ad hoc* rozhodčích smluv a ukončená před vynesením rozsudku.

C-748/19 až C-754/19 *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* (rozsudek velkého senátu ze dne 16. listopadu 2021, GA Bobek)

Předběžné otázky se týkaly polského zákona o organizaci obecných soudů, na základě kterého může ministr spravedlnosti delegovat soudce k trestnímu soudu vyššího stupně podle kritérií, která nejsou oficiálně známa, a aniž by takové rozhodnutí podléhalo soudnímu přezkumu. Takové rozhodnutí lze zároveň zrušit bez jakéhokoliv odůvodnění. Soudní dvůr dospěl k závěru, že čl. 19 odst. 2 SEU ve spojení s čl. 2 SEU, jakož i směrnice 2016/343, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny, takové vnitrostátní úpravě brání. Požadavek nezávislosti soudnictví vyžaduje, aby pravidla pro delegování soudců skýtala nezbytné záruky, které zabrání využívat delegování jako prostředek politické kontroly nad obsahem rozhodnutí. Soudní dvůr shledal rovněž problematickou kumulaci funkcí ministra spravedlnosti a nejvyššího státního zástupce, jakož i soudců jmenovaných do senátu, kteří jsou zároveň zástupci kárného zmocněnce pro soudce obecných soudů. Ti jsou rovněž jmenováni ministrem spravedlnosti, což může vyvolat pochybnosti o jejich neovlivnitelnosti.

C-564/19 *IS* (rozsudek velkého senátu ze dne 23. listopadu 2021, GA Pikamäe)

Předběžné otázky se týkaly slučitelnosti maďarské právní úpravy se směrnicí 2010/64 o právu na tlumočení v trestním řízení a směrnicí 2012/13 o právu na informace v trestním řízení, neboť vzhledem k absenci úředního registru překladatelů a tlumočníků v Maďarsku nebylo jasné, zda tlumočník ustanovený v dané věci splňoval požadavky, aby bylo naplněno právo obviněného na obhajobu. Po předložení otázek Soudnímu dvoru však maďarský Nejvyšší soud rozhodl, že dané předkládací rozhodnutí je protiprávní, resp. že v něm položené otázky jsou irelevantní. V této souvislosti bylo rovněž vůči předkládajícímu soudci zahájeno kárné řízení, které bylo na základě konstatování irelevance otázek ukončeno. V návaznosti na doplňující žádost předkládajícího soudce Soudní dvůr rozhodl, že čl. 267 SFEU brání tomu, aby nejvyšší vnitrostátní soud konstatoval protiprávnost rozhodnutí o předběžné otázce, neboť takový přezkum by se podobal přezkumu přípustnosti žádosti, k němuž má výlučnou pravomoc Soudní dvůr. V souladu s předností unijního práva nesmí tedy soud nižšího stupně k takovému rozhodnutí přihlížet. Unijní právo navíc brání kárnému řízení zahájenému z důvodu položení předběžných otázek Soudnímu dvoru. Pokud jde o samotná práva obviněného

vyplývající ze směrnic, Soudní dvůr rozhodl, že členské státy musí přijmout konkrétní opatření k zajištění kvalitního tlumočení a překladů, přičemž vytvoření rejstříku nezávislých překladatelů a tlumočníků představuje jeden z prostředků k dosažení tohoto cíle. Pokud vnitrostátní soud dospěje k závěru ohledně nedostatečnosti tlumočení, čl. 48 odst. 2 Listiny brání dalšímu pokračování trestního řízení v nepřítomnosti obviněného.

C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 a C-840/19 *Euro Box Promotion a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 21. prosince 2021, GA Bobek)

Předmětem projednávaných věcí byla soudní reforma v Rumunsku v oblasti boje proti korupci. Soudnímu dvoru byly položeny předběžné otázky ohledně souladu rozhodnutí rumunského ústavního soudu s unijním právem, přičemž toto rozhodnutí se týkalo trestněprávní procedurální úpravy v oblasti podvodů a korupce a bylo jím zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, kterým bylo odsouzeno několik osob za korupci a obchodování s vlivem zejména ve vztahu k prostředkům z unijních fondů. Důvodem zrušení bylo, že věc měla být projednána soudem v jiném složení. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo brání použití judikatury ústavního soudu členského státu, která vede ke zrušení vynesených rozsudků na základě nesprávného složení příslušného soudu, pokud by to znamenalo riziko v podobě systémové beztrestnosti jednání, která by mohla mít závažné dopady na prostředky Unie či korupci. Přezkoumání věci z důvodu nesprávného složení senátu by dle Soudního dvora znamenalo znemožnění účinného a odrazujícího postihu. Dále Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo nebrání tomu, aby judikatura ústavního soudu členského státu zavazovala ostatní vnitrostátní soudy daného členského státu při dodržení principu jejich nezávislosti. Nicméně je v rozporu s unijním právem, aby disciplinární odpovědnost soudců vznikla při každém jednotlivém porušení. Disciplinární odpovědnost by se měla vztahovat pouze na výjimečné případy a poskytovat dostatečné záruky proti vnějším tlakům na rozhodování soudců. Dle Soudního dvora pak zásada přednosti unijního práva brání tomu, aby vnitrostátní soudci čelili disciplinárním sankcím, pokud se rozhodnou neaplikovat rozhodnutí ústavního soudu daného členského státu, která jsou v rozporu s unijním právem.

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Řízení o porušení unijního práva (infringement procedure) představuje zvláštní mechanismus, jehož cílem je „určit, že jednání členského státu je v rozporu s právem Unie, a přimět tento členský stát, aby v tomto jednání ustal“.[6] Toto řízení může vést proti členskému státu Evropská komise (čl. 258 SFEU), popřípadě jiný členský stát (čl. 259 SFEU). Řízení vedená členským státem proti jinému členskému státu jsou nicméně z přirozených důvodů velmi vzácná.[7] V naprosté většině případů vede řízení pro porušení unijního práva Evropská komise, která tím plní svoji úlohu strážkyně Smluv (guardian of the Treaties).[8]

Před zahájením řízení o porušení unijního práva

Do konce roku 2016 bylo ustálenou praxí, že v případě podezření na porušování práva Unie některým z členských států nezahajovala Komise okamžitě řízení o porušení povinnosti. Než se tak stalo, byla věc zásadně předmětem řízení EU Pilot. Teprve nebyla-li věc napravena či vysvětlena v rámci tohoto řízení, přistoupila Komise k zahájení řízení podle čl. 258 SFEU. V lednu 2017 ovšem Komise vydala sdělení „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (dále jen „sdělení Komise o uplatňování práva EU“),[9] na jehož základě začala standardně zahajovat řízení o porušení unijního práva bez využití řízení EU Pilot, pokud v daném případě nebylo uplatnění tohoto mechanismu výslovně považováno za užitečné. V důsledku toho došlo ke značnému útlumu při využívání tohoto nástroje. V prosinci 2019 nicméně Komise oznámila, že by se chtěla vrátit k častějšímu používání mechanismu EU Pilot. Jakkoli pravděpodobně nelze očekávat plný návrat k praxi před rokem 2017, již v roce 2020 byl zaznamenán znatelný nárůst v počtu zahájených řízení EU Pilot a tento trend pokračoval i v roce 2021.

Nutno dodat, že řízení ve věci opožděné transpozice či notifikace směrnic jsou vždy zahajována automaticky po marném uplynutí lhůty pro transpozici (tyto případy nejsou předmětem řízení EU Pilot, neboť o obsahu povinnosti členského státu v zásadě není sporu).

---

[6] Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.

[7] Srov. věc *Maďarsko v. Slovensko*, C-364/10, EU:C:2012:630. Maďarsko zahájilo řízení dle čl. 259 SFEU, neboť slovenské úřady zabránily prezidentu Maďarska, aby dne 21. srpna 2009 navštívil slovenské město Komárno a zúčastnil se slavnostního odhalení sochy svatého Štěpána. Rozsudkem ze dne 16. října 2012 Soudní dvůr žalobu zamítl. Srov. též věc *Rakousko v. Německo*, C-591/17, EU:C:2019:504, v níž Soudní dvůr shledal za neslučitelnou s unijním právem německou právní úpravu, která pro řidiče vozidel registrovaných v jiných členských státech stanovila méně příznivý poplatek za užívání pozemních komunikací než pro řidiče vozidel registrovaných v Německu.

[8] Srov. čl. 17 odst. 1 SEU, podle něhož Evropská komise *„dohlíží na uplatňování práva Unie“*.

[9] Viz http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017XC0119(01).

Co je EU Pilot

Jedná se o flexibilní a relativně neformální řízení, resp. mechanismus spolupráce, sloužící k objasnění, popř. řešení situací, u nichž Komise shledává možné porušení unijního práva ze strany členského státu. Jeho předmětem může být velmi široké spektrum problémů (výtka ohledně chybné aplikace unijního práva ze strany členského státu, včasné nedodání konkrétní zprávy, nesprávná transpozice apod.). Mechanismus EU Pilot funguje od dubna 2008, v návaznosti na změnu přístupu Komise u něj mezi lety 2017 a 2019 došlo k výraznému útlumu, od roku 2020 však počet zahájených řízení opět stoupá.

Postup řízení

Řízení zahajuje Komise buď z vlastní iniciativy, anebo na základě obdržené stížnosti. Komise komunikuje s kontaktními místy jednotlivých členských států skrze speciální internetovou databázi. Řízení je zahájeno tím, že Komise prostřednictvím této databáze zašle členskému státu (jeho kontaktnímu místu) žádost o vyjádření k určitému problému, v němž spatřuje možné porušení unijního práva.

Po obdržení žádosti kontaktní místo, v případě České republiky konkrétně VLZ, obratem osloví resort, do jehož gesce dotčená problematika spadá. V úzké spolupráci s tímto resortem je pak vypracováno vyjádření. Standardní lhůta pro vyjádření členského státu je 10 týdnů, Komise ale během roku 2021 několikrát stanovila lhůtu podstatně kratší. Ve vyjádření VLZ sdělí Komisi v závislosti na povaze případu navrhovaný způsob řešení. Například oznámí přijetí nápravných kroků nebo předloží Komisi argumenty podložené stanovisko, proč k porušení práva EU nedošlo, případně poskytne další relevantní informace.

Komise následně vyjádření vyhodnotí a odpověď buď akceptuje, čímž řízení v zásadě končí, nebo ji odmítne a v takovém případě obvykle následují další kroky (což zpravidla znamená zahájení řízení pro porušení unijního práva).

Pokud Komise v odpovědi nenalezne dostatek informací potřebných k rozhodnutí, požádá o jejich doplnění (případně i opakovaně).

Vývoj v roce 2021

V průběhu roku 2021 bylo proti České republice zahájeno celkem 8 nových případů EU Pilot (v gesci MF, MV, MPO a MZd). Jedná se o téměř shodný počet zahájených řízení jako v roce předchozím, přičemž dvě z těchto řízení Komise po obdržení vysvětlení České republiky obratem uzavřela. Od vydání výše zmíněného sdělení v roce 2017 a po krátkodobém znatelném úbytku případů tedy Komise opět začala řízení EU Pilot využívat častěji, roční nápad případů je ale prozatím stále nejvýše zhruba poloviční v porovnání s běžným nápadem před rokem 2017.

Oproti předchozím rokům výrazně poklesl počet „neformálních dotazů“ (mimo platformu EU Pilot), kdy se Komise telefonicky, emailem nebo prostřednictvím tzv. politického dopisu (zasílaného některým z komisařů na příslušného ministra) táže na konkrétní otázky buď v rámci otevřených případů, aniž by došlo k formálnímu posunu v řízení, nebo dokonce zcela mimo rámec jakéhokoliv běžícího řízení.

Průběh řízení o porušení unijního práva

Řízení podle čl. 258 SFEU

Komise zahajuje řízení z vlastní iniciativy nebo na základě stížnosti.[10]

Řízení je zahajováno buď na základě zjištění, že členský stát ke dni uplynutí lhůty pro transpozici neoznámil Komisi vnitrostátní předpisy představující úplnou transpozici dotčené směrnice (non-communication infringements; v češtině se používá pracovní označení nenotifikační řízení), nebo na základě názoru Komise, že vnitrostátní předpisy nejsou v souladu s předpisy EU (non-conformity infringements), nebo jsou aplikovány v rozporu s předpisy EU (bad application infringements; pro poslední dva druhy řízení se používá pracovní název věcná řízení).

Řízení je zahajováno zasláním tzv. formálního upozornění, resp. výzvy (*letter of formal notice*). Členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k výtkám uvedeným ve formálním upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců.[11] Nepovažuje-li Komise odpověď členského státu za uspokojivou, následuje druhá fáze: Komise vydá odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), které obsahuje podrobnou právní argumentaci vůči dosud přetrvávajícím výtkám a je podkladem pro případnou žalobu. Členský stát má zpravidla opět lhůtu 2 měsíců na odpověď.[12]

---

[10] Stížnost může podat každý, nicméně musí být podaná na standardním formuláři – viz blíže https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_cs. Dle ustálené judikatury Soudního dvora navíc platí, že „*Komise není povinna zahájit řízení o nesplnění povinnosti, má v tomto ohledu diskreční pravomoc, která vylučuje právo jednotlivců vyžadovat od orgánu, aby zaujal stanovisko v určitém smyslu, stejně jako právo podat žalobu na neplatnost proti jeho odmítnutí konat*“ (rozsudek *Bavarian Lager v. Komise*, T-194/04, EU:T:2007:334, body 54 a 55 a citovaná judikatura; rozsudek *Komninou a další v. Komise*, C-167/06 P, EU:C:2007:633, bod 64).

[11] Během pandemie nového typu koronaviru SARS-CoV-2 vyvolávající nemoc Covid-19 poskytovala Komise za účelem dostatečné koordinace na vnitrostátní úrovni zpravidla tříměsíční až čtyřměsíční lhůty pro odpověď jak na formální upozornění, tak na odůvodněná stanoviska.

[12] Okamžik uplynutí této lhůty je rozhodující pro případné řízení před Soudním dvorem. Dle ustálené judikatury „*se existence nesplnění povinnosti musí posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se členský stát*

Po marném uplynutí posledně uvedené lhůty může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru. Následuje standardní řízení před Soudním dvorem (žaloba, žalobní odpověď, případně replika a duplika, stejně jako vyjádření vedlejších účastníků a vyjádření hlavních účastníků řízení k vyjádřením vedlejších účastníků, ústní jednání, stanovisko generálního advokáta a rozsudek). Pokud se Soudní dvůr se žalobou Komise (alespoň zčásti) ztotožní, vydá rozsudek, kterým konstatuje porušení povinnosti ze strany členského státu, např. „*Česká republika tím, že ve stanovené lhůtě nepřijala právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.*“[13]

Rozsudkem Soudního dvora nemůže být v této fázi uložena dotčenému členskému státu finanční sankce, s jedinou výjimkou zavedenou Lisabonskou smlouvou: podle čl. 260 odst. 3 SFEU může Komise navrhnout uložení paušální částky nebo penále (tedy dvou složek možné finanční sankce) již prvním rozsudkem v řízení vedeném z důvodu, že dotyčný stát *nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem* (týká se tedy jen nenotifikačních řízení, a to výhradně těch, jejichž předmětem je opožděná transpozice směrnic přijatých Evropským parlamentem a Radou, popř. jen Radou přímo na základě Smluv, tj. netýká se směrnic v přenesené pravomoci a prováděcích směrnic[14]). Z hlediska sankcí však Komise do konce roku 2016 navrhovala v těchto řízeních dle čl. 260 odst. 3 SFEU Soudnímu dvoru jen penále (tj. opakující se peněžní pokutu od vydání odsuzujícího rozsudku až do ukončení porušování unijního práva), navíc standardně Komise brala žalobu zpět, pokud k dokončení transpozice došlo v průběhu soudního řízení.

Ve sdělení o uplatňování práva EU z roku 2017 nicméně Komise oznámila, že bude přísnější při volbě sankcí v rámci možností, které jí poskytuje čl. 260 odst. 3 SFEU. Komise tak nově navrhuje i paušální částku (tj. jednorázovou sumu, v jejímž výpočtu lze zohlednit i zpětně dobu porušování unijního práva před vynesením rozsudku). Rozhodným okamžikem z hlediska řízení je přitom den, kdy uplyne lhůta pro odpověď členského státu na odůvodněné stanovisko. Komise tedy navrhne v rámci žaloby kromě penále též paušální částku, přičemž žalobu nevezme zpět, ani pokud členský stát transpozici dokončí před vynesením rozsudku.

---

nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a (…) *změny, ke kterým došlo následně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu*“ (rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-481/09, EU:C:2010:572, bod 9).

[13] Rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-481/09, cit. výše.

[14] Srov. čl. 290 a 291 SFEU.

Důvodem tohoto postupu je dle vyjádření Komise údajně skutečnost, že členské státy nedodržují transpoziční lhůty. Komise se domnívá, že tímto přísnějším uplatňováním sankcí by měla ustat stávající praxe, kdy členské státy mohly z řízení dle čl. 260 odst. 3 SFEU zpravidla vyváznout bez finančního postihu, pokud oznámily transpoziční opatření do vynesení rozsudku Soudního dvora.

S tím souvisí, že v případech porušení povinnosti oznámit ve stanovené lhůtě transpoziční opatření směrnic přijatých řádným legislativním postupem hodlá Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru do 12 měsíců od zahájení řízení, pokud transpoziční předpisy nebudou do té doby přijaty.

V souladu s postojem avizovaným ve svém sdělení o uplatňování práva EU Komise nejprve zintenzivnila svou činnost v posledních letech, když v roce 2017 podala 7 žalob na základě čl. 260 odst. 3 SFEU a následně v roce 2018 dokonce 21 žalob na základě uvedeného ustanovení. Následně Komise v roce 2019 tento typ žaloby použila pouze jednou a tento klesající trend pokračoval i v letech 2020 a 2021, v jehož průběhu tento typ žaloby nevyužila ani jednou. Ani v jednom z uvedených případů žaloba Komise nemířila proti České republice.

Uvedený klesající trend podaných žalob na základě čl. 260 odst. 3 SFEU lze vysvětlit tím, že v průběhu roku 2019 došlo k vyhlášení prvního a s napětím vyhlíženého rozsudku Soudního dvora v této oblasti, a to ve věci C-543/17 *Komise v. Belgie*.[15] Tímto rozsudkem Soudní dvůr objasnil pomezí sporu o úplnost a správnost transpozice.[16] Jednak rozhodl, že Komise není oprávněna podat žalobu dle čl. 260 odst. 3 SFEU, pokud jde o otázku, zda oznámení provádějící ustanovení vnitrostátního práva správně provádí ustanovení směrnice. Nicméně Soudní dvůr zároveň upřesnil rozsah notifikační povinnosti v tom smyslu, že členské státy jsou *„ve vztahu ke každému ustanovení (…) směrnice povinny uvést jedno či více vnitrostátních ustanovení, která zajišťují jeho provedení“*.[17] Na základě tohoto upřesnění budou členské státy muset přistoupit nejen k podrobnějšímu oznámení vnitrostátních předpisů provádějící směrnici, ale rovněž k důkladnějšímu provedení směrnic než dosud. V návaznosti na tento průlomový rozsudek došlo v průběhu roku 2020 k vyhlášení dvou rozsudků na základě čl. 260 odst. 3 SFEU, a to ve věci C-549/18 *Komise*

[15] Rozsudek *Komise v. Belgie*, C-543/17, EU:C:2019:573.

[16] Sama Komise v minulosti připustila, že *„spor o tom, zda jsou oznámená prováděcí opatření nebo právní předpisy existující ve vnitrostátním právním řádu dostatečné, povede k zahájení běžného řízení o správném provedení směrnice podle článku 258 SFEU“* (Sdělení Komise – Provádění čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, Úř. věst. C 12, 15.1.2011, s. 1-5, bod 19), tj. nikoli řízení v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU. I v praxi České republiky se vyskytly případy, kdy byla sice oznámena plná transpozice, Komise však trvala na použitelnosti čl. 260 odst. 3 SFEU s poukazem např. na (údajnou) absenci transpozice toho či onoho ustanovení směrnice.

[17] Rozsudek *Komise v. Belgie*, C-543/17, bod 59.

v. Rumunsko[18] a C-550/18 *Komise v. Irsko*[19] za neprovedení směrnice v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Během roku 2021 došlo k vyhlášení pouze jednoho rozsudku, a to ve věci C-658/19 *Komise v. Španělsko*[20] za neprovedení směrnice v oblasti zpracování osobních údajů. Byly přitom uloženy vysoké finanční sankce ve výši 3 miliony EUR, resp. 2 miliony EUR či dokonce v případě Španělska 15 milionů EUR.

Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU

Je-li v řízení podle čl. 258 SFEU vydán odsuzující rozsudek, dotčený členský stát je v souladu s čl. 260 odst. 1 SFEU *„povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora"*. Na splnění této povinnosti se Komise ptá zpravidla ve velmi krátké době od vydání rozsudku Soudního dvora (např. ve věci C-343/08 *Komise v. Česká republika*[21] [zaměstnanecké penzijní fondy] si Komise vyžádala tyto informace již po šesti týdnech od vydání rozsudku).

Není-li odpověď členského státu uspokojivá, může Komise zahájit řízení dle čl. 260 odst. 2 SFEU, jehož účelem je *„přimět členský stát, který je v prodlení, aby vyhověl rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti"*.[22] Řízení je zahajováno zasláním formálního upozornění (výzvy). Dotčenému členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k formálnímu upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Není-li odpověď uspokojivá, může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru (od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se již odůvodněné stanovisko nevydává a řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU je tedy, oproti řízení podle čl. 258 SFEU, o tento krok kratší).

V žalobě k Soudnímu dvoru navrhne Komise paušální částku (jednorázová sankce za nesplnění povinnosti od vydání prvního rozsudku do okamžiku zajištění nápravy či vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU) a/nebo penále (opakující se sankce za nesplnění povinnosti od vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU do okamžiku zajištění nápravy).

Stejně jako v případě výše uvedených nenotifikačních řízení dle čl. 260 odst. 3 SFEU navrhovala Komise původně pouze penále. Po prvním rozsudku Soudního dvora, kterým došlo k uložení obou sankcí (penále a paušální částky) současně,[23] však Komise tuto praxi změnila a systematicky navrhuje uložení penále i paušální

[18] Rozsudek *Komise v. Rumunsko*, C-549/18, EU:C:2020:563.
[19] Rozsudek *Komise v. Irsko*, C-550/18, EU:C:2020:564.
[20] Rozsudek *Komise v. Španělsko*, C-658/19, EU:C:2021:138.
[21] Rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-343/08, EU:C:2010:14.
[22] Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.
[23] Rozsudek *Komise v. Francie*, C-304/02, EU:C:2005:444.

částky. V roce 2021 nebyl vydán žádný rozsudek na základě čl. 260 odst. 2 SFEU. V roce 2020 byly vydány tři rozsudky v řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU. Nejcitelnější sankci uložil Soudní dvůr Itálii za nevymáhání protiprávních státních podpor poskytnutých hotelovému odvětví na Sardinii (denní penále ve výši 80 000 EUR a paušální částka ve výši 7,5 milionu EUR).[24] Další sankce byly uloženy Belgii za neslučitelnost belgických daňových předpisů týkajících se příjmů z nemovitostí v zahraničí (paušální částka ve výši 2 miliony EUR)[25] a Řecku za nedostatečné zajištění ochrany vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (paušální částka ve výši 3,5 milionu EUR).[26]

Budoucí výhled

Dle výše uvedeného sdělení Komise o uplatňování práva EU jsou přednostně prošetřovány případy, kdy členské státy neoznámily prováděcí opatření (*non-communication infringements*), nebo kdy těmito opatřeními dle názoru Komise provedly směrnice ve vnitrostátním právu nesprávně (*non-conformity infringements*). Dále by se Komise měla zaměřovat na případy podle čl. 260 odst. 2 SFEU, kdy členské státy nerespektují rozsudek Soudního dvora, nebo kdy vážně poškodily finanční zájmy EU nebo narušily výlučné pravomoci EU podle čl. 2 odst. 1 SFEU ve spojení s článkem 3 SFEU. Velkou důležitost Komise rovněž přikládá případům nesplnění povinnosti, které odhalují systémové nedostatky narušující fungování institucionálního rámce EU.[27] V této souvislosti lze v praxi zaznamenat zejména větší důraz Komise na vymáhání práva u případů, kdy členské státy neoznámily prováděcí opatření (*non-communication infringements*).

Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva

VLZ „zastupuje a hájí zájmy České republiky v řízeních před Soudním dvorem EU a v řízeních o porušení unijního práva ve fázi řízení s Evropskou komisí, včetně kroků jim předcházejících“. Je tedy nejen zástupcem České republiky před samotným Soudním dvorem EU, ale je i „prostředníkem mezi Evropskou komisí a orgány České republiky a (…) zástupcem České republiky v řízeních o porušení [unijního práva]“ a je rovněž kontaktním místem pro EU Pilot.[28]

V řízení o porušení unijního práva tak VLZ přijímá formální upozornění (výzvy) a odůvodněná stanoviska Komise a spolupracuje s jednotlivými resorty, do jejichž gesce spadá předmět řízení (zejména dotčené právní předpisy), za účelem

[24] Rozsudek *Komise v. Itálie*, C-576/18, EU:C:2020:202.
[25] Rozsudek *Komise v. Belgie*, C-842/19, EU:C:2020:915.
[26] Rozsudek *Komise v. Řecko*, C-298/19, EU:C:2020:133.
[27] Sdělení Komise, str. 8.
[28] Viz čl. 3 Statutu VLZ.

určení přístupu k řízení (odmítnutí tvrzení Komise, nebo naopak informování Komise o opatřeních k nápravě) a za účelem přípravy odpovědi.

Následně, v případě, že je v řízení o porušení unijního práva podána žaloba k Soudnímu dvoru, činí VLZ, opět ve spolupráci s příslušnými resorty, i všechny úkony v řízení před Soudním dvorem (v reakci na žalobu vypracovává žalobní odpověď, v reakci na repliku vypracovává dupliku, zastupuje vládu ČR na případném ústním jednání).

V případě potřeby je VLZ oprávněn vyžadovat potřebnou součinnost i dalších dotčených subjektů (zákon č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Řízení o porušení unijního práva vedená proti ČR

Celkový přehled

Do 31. prosince 2021 bylo proti ČR zahájeno (od přistoupení k Evropské unii dne 1. května 2004) celkem 853 řízení o porušení unijního práva.

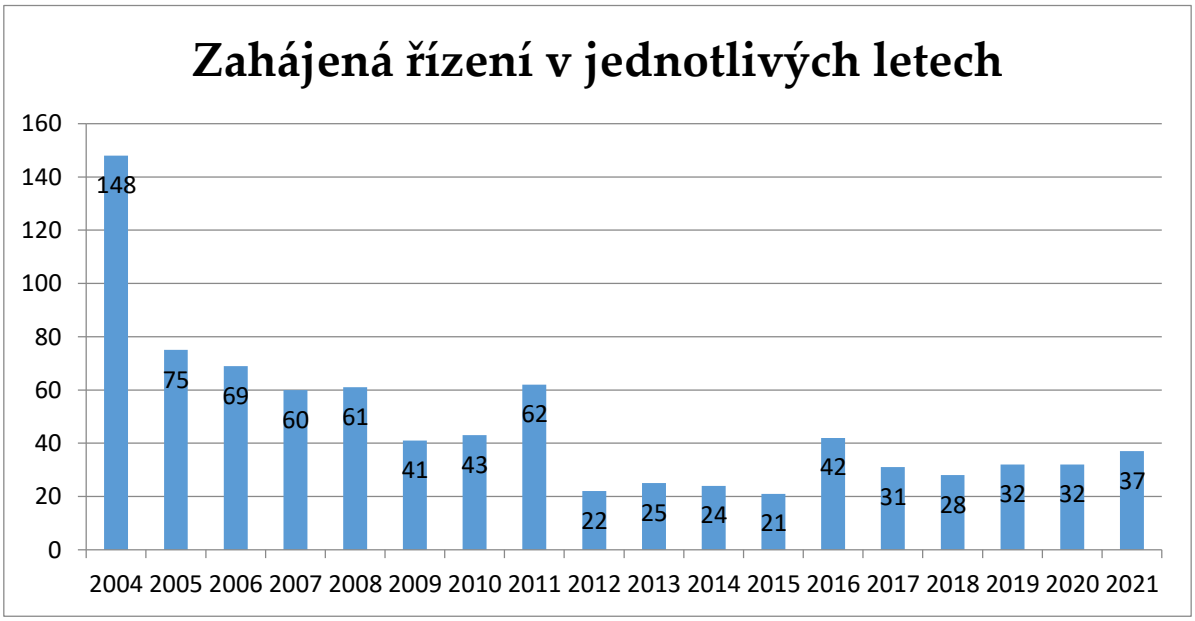

Ze všech dosud zahájených řízení probíhá k 31. prosinci 2021 celkem 85 řízení o porušení unijního práva, která se k tomuto dni nacházela v následujících fázích:

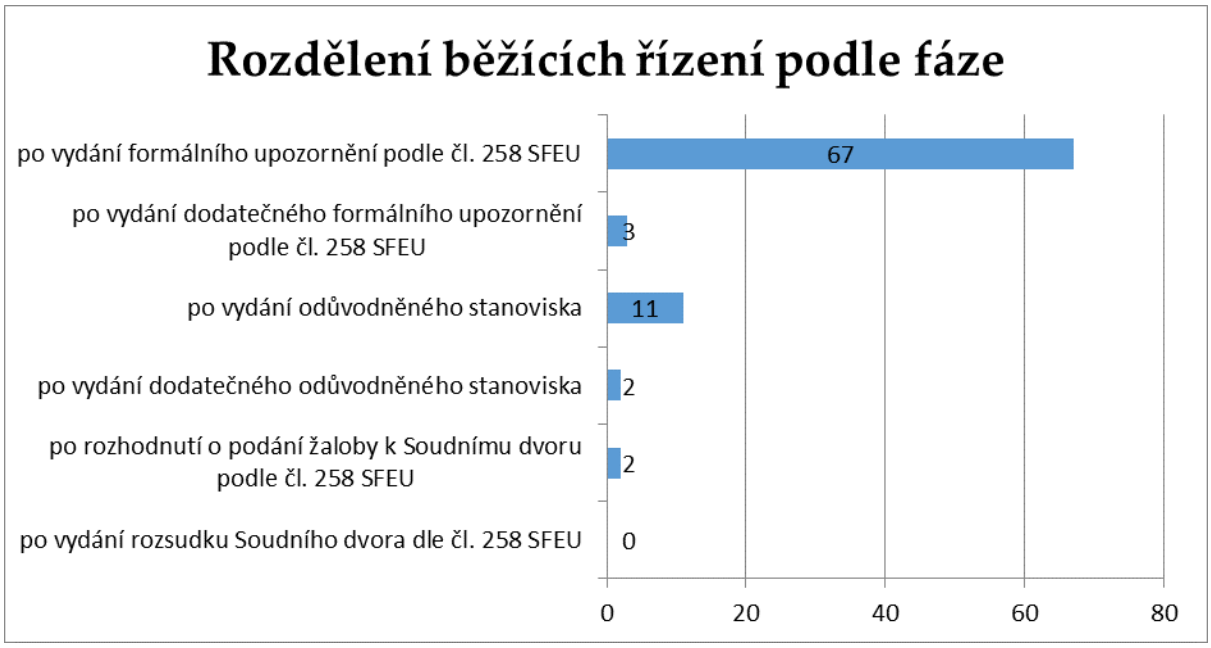

Jen 36 z celkového počtu řízení o porušení unijního práva zahájených ode dne přistoupení České republiky k EU vyústilo do 31. prosince 2021 v podání žaloby k Soudnímu dvoru podle čl. 258 SFEU, resp. v jednom případě následně v podání žaloby dle čl. 260 odst. 2 SFEU.[29] Předmětem většiny těchto soudních žalob (18) byla absence transpozice směrnice. Ve zbývajících případech bylo ČR vytýkáno porušení unijního práva spočívající v nesprávné (či neúplné) transpozici směrnice či nesprávné aplikaci unijního práva.

[29] Do této „druhé“ fáze řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU se dostalo řízení *Komise v. Česká republika*, C-241/11, EU:C:2013:423 [instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění].

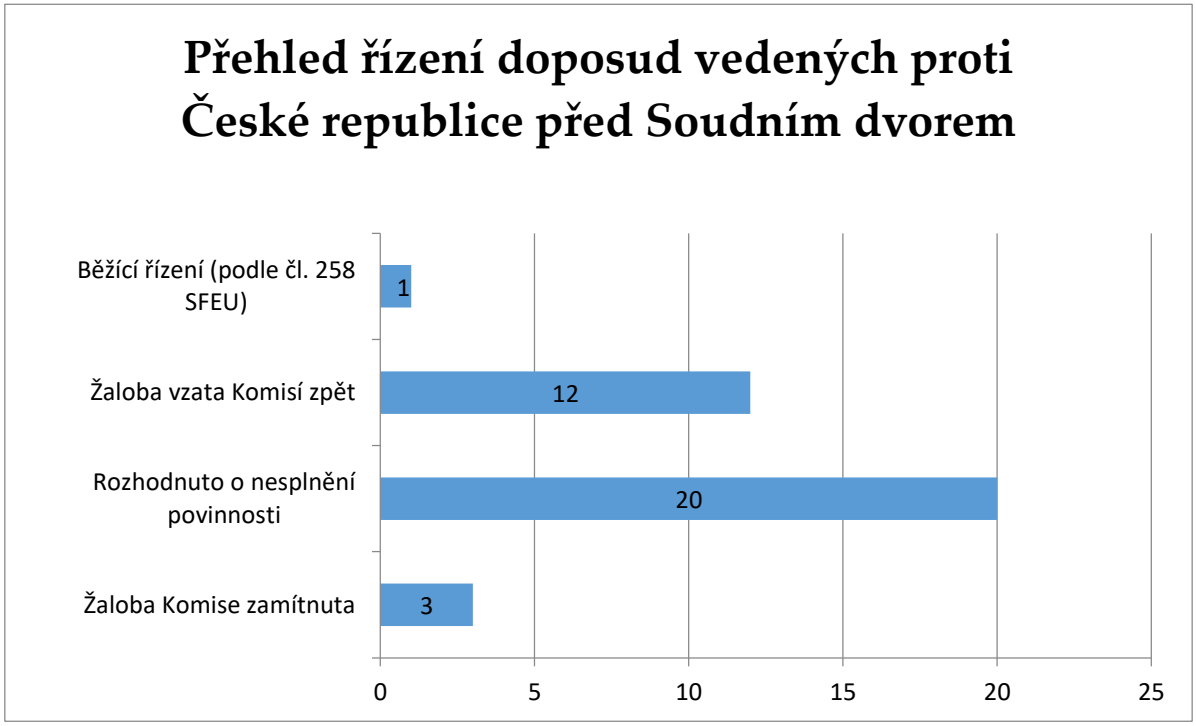

Tabulka pro přehlednost uvádí i řízení, kde Komise vzala žalobu zpět. Jde o situace, kdy dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem napraví vytýkané porušení práva EU. Řízení je na základě toho ukončeno bez vydání rozsudku ve věci. S ohledem na novou praxi Komise při uplatňování čl. 260 odst. 3 SFEU, v jejímž rámci Komise už nebude brát zpět žaloby v rámci nenotifikačních řízení, bude v budoucnu docházet ke zpětvzetí žalob pouze po nápravě vytýkaného porušení práva EU u věcných řízení.

Nutno dodat, že Soudní dvůr rozhodne o nesplnění povinnosti členským státem i v případě, že žalobě Komise vyhoví jen zčásti, resp. shledá za odůvodněné jen některé žalobní důvody uplatněné Komisí.[30]

Nenotifikační v. věcná řízení

Pokud jde o celkový poměr typů řízení – nenotifikačních vůči věcným – lze konstatovat, že do 31. prosince 2021 bylo vůči České republice zahájeno 660 nenotifikačních řízení a 193 věcných řízení. Jak vyplývá z přiloženého grafu, je počet nenotifikačních řízení v porovnání s předchozími lety srovnatelný, a to navzdory nové praxi Komise při uplatňování čl. 260 odst. 3 SFEU.

[30] Viz rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-545/10, EU:C:2013:509, v němž Soudní dvůr vyhověl čtyřem ze šesti žalobních důvodů.

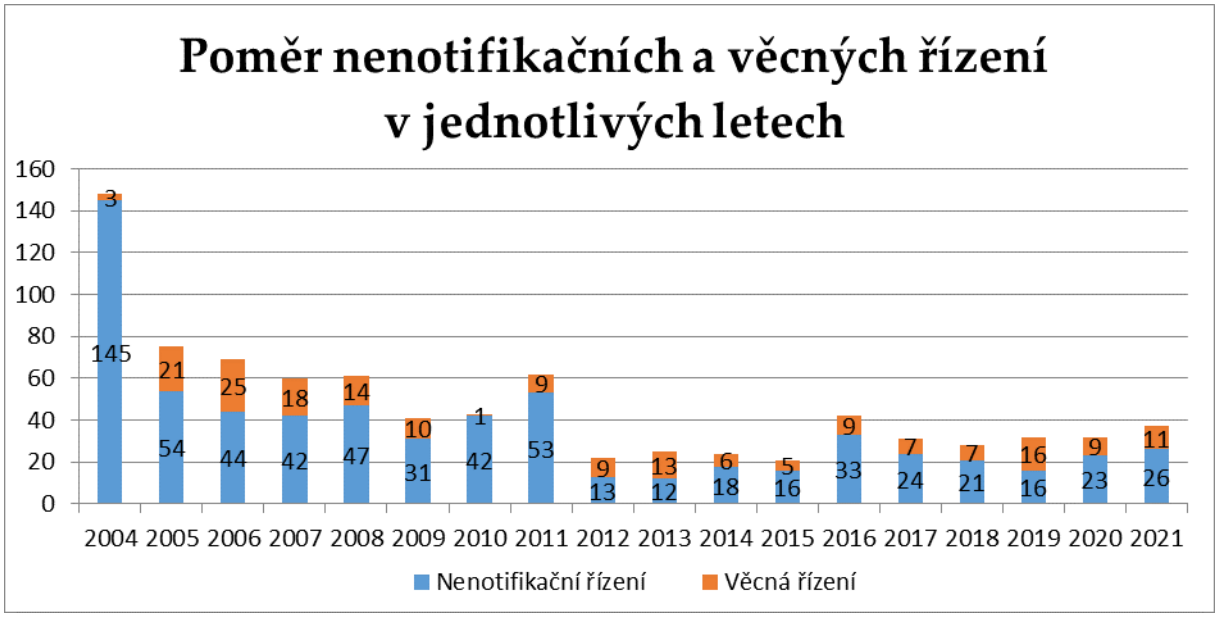

Vývoj v roce 2021 – nově zahájená řízení

V průběhu roku 2021 zahájila Komise proti České republice 37 nových řízení o porušení unijního práva, z toho 26 nenotifikačních a 11 věcných. Současně vydala jedno tzv. dodatečné formální upozornění a dvě tzv. dodatečná odůvodněná stanoviska. Tato dodatečná či opakovaná rozhodnutí vydává Komise zpravidla tehdy, pokud chce rozšířit rozsah řízení o nové prvky, např. pokud v mezidobí došlo ke změně skutkových okolností, k vývoji v judikatuře Soudního dvora nebo k nahrazení unijního předpisu jiným předpisem. V takovém případě je zapotřebí zpřesnit (aktualizovat) rozsah výtek vůči členskému státu, aby mu byla dána možnost se hájit.

Všech 26 zahájených nenotifikačních řízení se týkalo směrnic přijatých řádným legislativním postupem, tedy směrnic, které spadají do působnosti čl. 260 odst. 3 SFEU. Z těchto 26 řízení nebylo v průběhu roku 2021 zastaveno ani jedno.

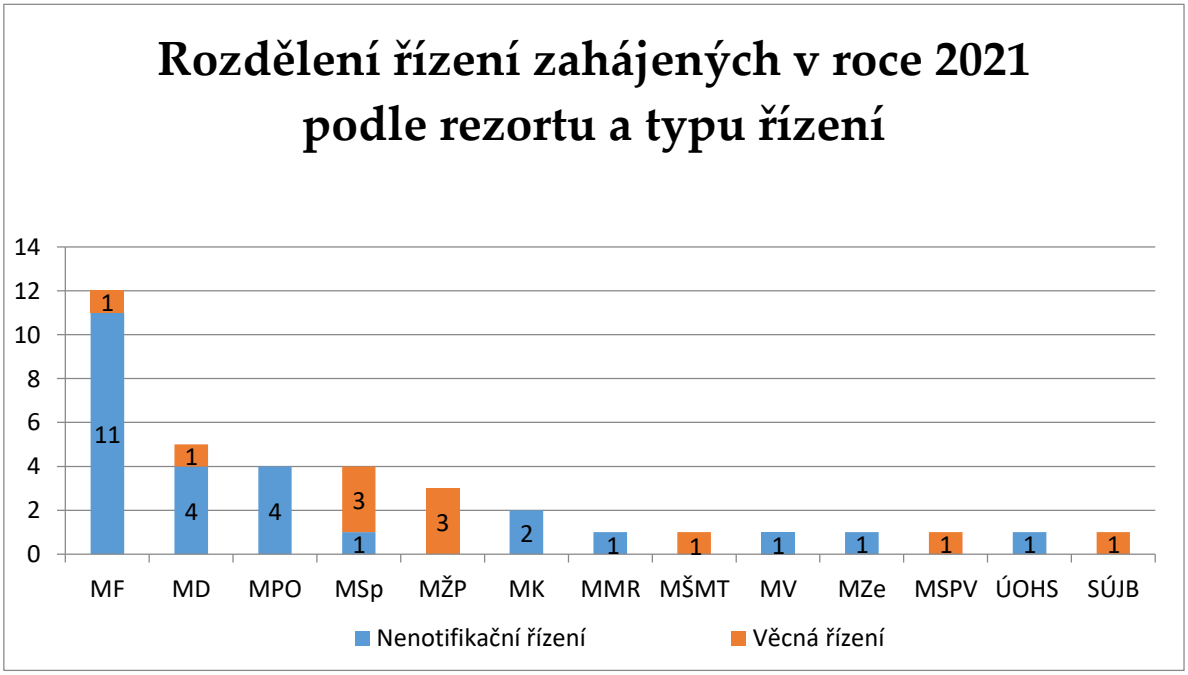

Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2021

Číslo	*Předmět řízení*	*Zahájeno*
2021/0023	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace	4.2.2021
2021/0024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu	4.2.2021
2021/0025	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES	4.2.2021
2021/0110	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž	19.3.2021

	v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu	
2021/0180	Směrnice Rady (EU) 2017/2455, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a směrnice 2009/132/ES, pokud jde o určité povinnosti v oblasti daně z přidané hodnoty při poskytování služeb a prodeji zboží na dálku	26.7.2021
2021/0181	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů	26.7.2021
2021/0182	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci	26.7.2021
2021/0183	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/713 o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV	26.7.2021
2021/0184	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS	26.7.2021
2021/0185	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES	26.7.2021

2021/0186	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu	26.7.2021
2021/0187	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/883 o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí, kterou se mění směrnice 2010/65/EU a zrušuje směrnice 2000/59/ES	26.7.2021
2021/0188	Směrnice Rady (EU) 2019/1995, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o ustanovení týkající se prodeje zboží na dálku a určitých domácích dodání zboží	26.7.2021
2021/0189	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnic 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU	26.7.2021
2021/0190	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2177, kterou se mění směrnice 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů a směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu	26.7.2021
2021/0191	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1504, kterou se mění směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů	26.7.2021
2021/0388	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb	30.9.2021

2021/0389	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES	30.9.2021
2021/0390	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru	30.9.2021
2021/0391	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1159, kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků a zrušuje směrnice 2005/45/ES o vzájemném uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy	30.9.2021
2021/0392	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1160, kterou se mění směrnice 2009/65/ES a 2011/61/EU, pokud jde o přeshraniční distribuci subjektů kolektivního investování	30.9.2021
2021/0393	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1161, kterou se mění směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel	30.9.2021
2021/0394	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2162 o vydávání krytých dluhopisů a veřejném dohledu nad krytými dluhopisy a o změně směrnic 2009/65/ES a 2014/59/EU	30.9.2021
2021/2051	Směrnice Rady (EU) 2017/952, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi	23.9.2021
2021/0520	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) o interoperabilitě elektronických systémů pro výběr mýtného a usnadnění přeshraniční výměny informací týkajících se nezaplacení silničních poplatků v Unii	25.11.2021
2021/2218	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	2.12.2021

Přehled věcných řízení zahájených v roce 2021

Číslo	*Předmět řízení*	*Zahájeno*
2020/2365	Neoznámení prováděcích předpisů směrnice Rady 2013/59/Euratom, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom	18.2.2021
2021/2009	Nesprávná implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů	9.6.2021
2021/2029	Nesprávné provedení Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)	9.6.2021
2021/2066	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek SEVESO III	9.6.2021
2021/2052	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/40/EU ze dne 12. srpna 2013 o útocích na informační systémy a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV	9.6.2021
2018/2230	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)	15.7.2021
2021/2084	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV	15.7.2021
2021/2107	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského	23.9.2021

	zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody	
2021/2162	Nesprávné provedení směrnice 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu ve znění směrnice 2018/843	12.11.2021
2021/2201	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání	2.12.2021
2021/2160	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	2.12.2021

Rozhodnutí Komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2021

Během roku 2021 vydala Komise v 7 řízeních odůvodněné stanovisko, ve 2 řízeních vydala dodatečné odůvodněné stanovisko a v 1 řízení vydala dodatečné formální upozornění. Dále Komise rozhodla o podání dvou žalob.

Číslo	*Předmět řízení*	*Rozhodnutí*	*Datum*
2018/2287	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací	dodatečné odůvodněné stanovisko	18.2.2021
2016/2062	Překračování mezních limitů NO2 stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	odůvodněné stanovisko	18.2.2021
2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	rozhodnuto o podání žaloby	9.6.2021

2020/0400	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/850, kterou se mění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů	odůvodněné stanovisko	9.6.2021
2020/0401	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech	odůvodněné stanovisko	9.6.2021
2018/2287	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací	rozhodnuto o podání žaloby	15.7.2021
2021/0025	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES	odůvodněné stanovisko	15.7.2021
2019/4101	Nesoulad zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, s čl. 49 SFEU o svobodě usazování a čl. 56 SFEU o volném pohybu služeb	dodatečné formální upozornění	15.7.2021
2016/4222	Nesprávná implementace nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat	dodatečné odůvodněné stanovisko	23.9.2021
2020/0510	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb s ohledem na měnící	odůvodněné stanovisko	23.9.2021

	se situaci na trhu (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)		
2021/0023	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace	odůvodněné stanovisko	12.11.2021
2021/0190	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2177, kterou se mění směrnice 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů a směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu	odůvodněné stanovisko	2.12.2021

Řízení ukončená v roce 2021

Celkem bylo v roce 2021 ukončeno 23 řízení (z toho 14 nenotifikačních a 9 věcných).

Číslo	*Předmět řízení*	*Ukončeno*
2019/0309	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814	18.2.2021
2019/2098	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV	18.2.2021
2020/0308	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/645, kterou se mění směrnice 2003/59/ES o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu a směrnice 2006/126/ES o řidičských průkazech	18.2.2021

2017/2084	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely	9.6.2021
2020/0402	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/852, kterou se mění směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech	9.6.2021
2019/2037	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES	9.6.2021
2020/0306	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2177, kterou se mění směrnice 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů a směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu	9.6.2021
2005/2039	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o letecké dopravě s právem Společenství	9.6.2021
2020/0022	Směrnice Rady (EU) 2018/822, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat	9.6.2021
2020/0307	Směrnice Komise (EU) 2019/1258, kterou se přizpůsobuje technickému pokroku příloha směrnice Rady 80/181/EHS, pokud jde o definice základních jednotek SI	15.7.2021
2019/0178	Směrnice Komise (EU) 2018/1846, kterou se s ohledem na vědecký a technický pokrok mění přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí	15.7.2021

2018/2339	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti	23.9.2021
2017/2092	Nedostatečná implementace rozhodnutí Rady o relokacích uprchlíků	23.9.2021
2018/0147	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair	23.9.2021
2019/2124	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU o trestních sankcích za zneužívání trhu (směrnice o zneužívání trhu)	23.9.2021
2018/0317	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní	12.11.2021
2020/0021	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/853, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní	12.11.2021
2020/2365	Neoznámení prováděcích předpisů směrnice Rady 2013/59/Euratom, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom	2.12.2021
2020/0399	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/849, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních	2.12.2021
2020/0400	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/850, kterou se mění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů	2.12.2021

2020/0401	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech	2.12.2021
2016/2175	Nesprávné provedení čl. 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 o schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí z lehkých osobních vozidel a z užitkových vozidel (Euro 5 a Euro 6) a z hlediska přístupu k informacím o opravách a údržbě a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/46/ES, kterou se stanoví rámec pro schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel, jakož i systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla	2.12.2021
2017/0317	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/47/EU o silničních technických kontrolách užitkových vozidel provozovaných v Unii a o zrušení směrnice 2000/30/ES	2.12.2021

Řízení projednávaná v roce 2021 před Soudním dvorem

Dne 27. prosince 2021 byla České republice doručena žaloba ve věci C-808/21 *Komise v. Česká republika* ohledně slučitelnosti podmínky státního občanství pro členství v politické straně.

Žaloba v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU nebyla proti České republice doposud podána.

Přehled řízení o porušení unijního práva běžících ke dni 31. prosince 2021

Ke dni 31. prosince 2021 bylo proti České republice vedeno celkem 85 řízení pro porušení povinnosti, z toho 43 věcných a 42 nenotifikačních.

Číslo	*Předmět řízení*	
2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	žaloba
2018/2287	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací	rozhodnutí o žalobě
2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí	dodatečné odůvodněné stanovisko

	Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	
2016/4222	Nesprávná implementace nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat	dodatečné odůvodněné stanovisko
2011/2077	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států	odůvodněné stanovisko
2016/4003	Nevyhlášení všech evropských významných lokalit v ČR dle směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	odůvodněné stanovisko
2018/2315	Nedostatečné provedení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů	odůvodněné stanovisko
2018/2271	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU o udělování koncesí, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb	odůvodněné stanovisko

2016/2141	Nesprávná aplikace směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod	odůvodněné stanovisko
2017/2152	Nesprávné provedení směrnice 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a směrnice 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem	odůvodněné stanovisko
2016/2062	Překračování mezních limitů NO2 stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	odůvodněné stanovisko
2021/0025	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES	odůvodněné stanovisko
2020/0510	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb s ohledem na měnící se situaci na trhu (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)	odůvodněné stanovisko
2021/0023	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace	odůvodněné stanovisko
2021/0190	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2177, kterou se mění směrnice 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací	odůvodněné stanovisko

	a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů a směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu	
2017/4036	Nesprávná aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS, a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti v případě uvádění na trh svodidel	dodatečné formální upozornění
2012/2239	Soudní přezkum neudělení víza	dodatečné formální upozornění
2019/4101	Nesoulad zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, s čl. 49 SFEU o svobodě usazování a čl. 56 SFEU o volném pohybu služeb	dodatečné formální upozornění
2011/2015	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2011/4154	Stížnost na neprovedení plné EIA ve vztahu k projektu Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov	formální upozornění
2014/2104	Nesplnění požadavků nařízení 550/2004 a 549/2004 o poskytování letových navigačních služeb na jednotném evropském nebi	formální upozornění

2014/2174	Nesprávné uplatňování směrnice Rady 2000/43/ES, kterou se provádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, v oblasti vzdělávání	formální upozornění
2016/2117	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/57/ES o interoperabilitě železničního systému ve Společenství	formální upozornění
2017/2075	Nesprávná aplikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, pokud se týká hlukových map a akčních plánů v ČR	formální upozornění
2018/2025	Nepřijetí národního programu v souladu se směrnicí Rady 2011/70/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem	formální upozornění
2018/2262	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	formální upozornění
2019/0025	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2370, kterou se mění směrnice 2012/34/EU, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici a správu a řízení železniční infrastruktury	formální upozornění
2019/0108	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi	formální upozornění

2018/2382	Nesprávná implementace směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, pokud jde o jednotná kontaktní místa pro poskytovatele služeb	formální upozornění
2019/0179	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/828, kterou se mění směrnice 2007/36/ES, pokud jde o podporu dlouhodobého zapojení akcionářů	formální upozornění
2019/0180	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení	formální upozornění
2019/2043	Nesprávná implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě), pokud jde o provádění řešení rovnocenného přístupu zdravotně postižených koncových uživatelů ke službám tísňového volání v České republice	formální upozornění
2019/2146	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ)	formální upozornění
2019/2171	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany	formální upozornění

2019/4055	Nesplnění povinností vyplývajících z čl. 34 ve spojení s čl. 36 Smlouvy o fungování Evropské unie z důvodu údajného omezení aktivních hromosvodů v přístupu na trh	formální upozornění
2019/2228	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV	formální upozornění
2019/0310	Směrnice Komise (EU) 2018/1581, kterou se mění směrnice Rady 2009/119/ES, pokud jde o metody výpočtu povinností udržovat zásoby	formální upozornění
2020/2189	Nesprávná aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010	formální upozornění
2020/2061	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)	formální upozornění
2020/2008	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU	formální upozornění
2020/0160	Směrnice Rady (EU) 2018/131, kterou se provádí dohoda uzavřená Svazem provozovatelů námořních plavidel	formální upozornění

	Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) za účelem změny směrnice 2009/13/ES v souladu se změnami Úmluvy o práci na moři z roku 2006 přijatými v roce 2014, které Mezinárodní konference práce schválila dne 11. června 2014	
2020/0161	Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/844, kterou se mění směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti	formální upozornění
2020/0162	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/68, kterou se stanoví technické specifikace pro označování palných zbraní a jejich hlavních částí podle směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní	formální upozornění
2020/0163	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/69, kterou se stanoví technické specifikace pro poplašné a signální zbraně podle směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní	formální upozornění
2020/2122	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí	formální upozornění
2020/0398	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb	formální upozornění
2020/2263	Nesprávné provedení směrnice Komise (EU) 2016/1106, kterou se mění směrnice	formální upozornění

	Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES o řidičských průkazech	
2020/2312	Nesprávné provedení rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy	formální upozornění
2020/2075	Nesprávná aplikace směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů	formální upozornění
2020/0511	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2002, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti	formální upozornění
2020/0512	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797 o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii	formální upozornění
2020/0513	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 o bezpečnosti železnic	formální upozornění
2021/0024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu	formální upozornění
2021/0110	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu	formální upozornění

2021/2009	Nesprávná implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů	formální upozornění
2021/2029	Nesprávné provedení Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)	formální upozornění
2021/2052	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/40/EU ze dne 12. srpna 2013 o útocích na informační systémy a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV	formální upozornění
2021/2066	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek SEVESO III	formální upozornění
2018/2230	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)	formální upozornění
2021/2084	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV	formální upozornění

2021/0180	Směrnice Rady (EU) 2017/2455, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a směrnice 2009/132/ES, pokud jde o určité povinnosti v oblasti daně z přidané hodnoty při poskytování služeb a prodeji zboží na dálku	formální upozornění
2021/0181	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů	formální upozornění
2021/0182	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci	formální upozornění
2021/0183	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/713 o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV	formální upozornění
2021/0184	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS	formální upozornění

2021/0185	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES	formální upozornění
2021/0186	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu	formální upozornění
2021/0187	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/883 o přístavních zařízeních pro příjem odpadu z lodí, kterou se mění směrnice 2010/65/EU a zrušuje směrnice 2000/59/ES	formální upozornění
2021/0188	Směrnice Rady (EU) 2019/1995, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o ustanovení týkající se prodeje zboží na dálku a určitých domácích dodání zboží	formální upozornění
2021/0189	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnic 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU	formální upozornění
2021/0191	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1504, kterou se mění směrnice 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů	formální upozornění
2021/2107	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci	formální upozornění

	v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody	
2021/2051	Směrnice Rady (EU) 2017/952, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi	formální upozornění
2021/0388	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb	formální upozornění
2021/0389	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES	formální upozornění
2021/0390	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru	formální upozornění
2021/0391	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1159, kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků a zrušuje směrnice 2005/45/ES o vzájemném uznávání průkazů způsobilosti námořníků vydaných členskými státy	formální upozornění
2021/0392	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1160, kterou se mění směrnice 2009/65/ES a 2011/61/EU, pokud jde o přeshraniční distribuci subjektů kolektivního investování	formální upozornění

2021/0393	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1161, kterou se mění směrnice 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel	formální upozornění
2021/0394	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2162 o vydávání krytých dluhopisů a veřejném dohledu nad krytými dluhopisy a o změně směrnic 2009/65/ES a 2014/59/EU	formální upozornění
2021/0520	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) o interoperabilitě elektronických systémů pro výběr mýtného a usnadnění přeshraniční výměny informací týkajících se nezaplacení silničních poplatků v Unii	formální upozornění
2021/2162	Nesprávné provedení směrnice 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu ve znění směrnice 2018/843	formální upozornění
2021/2201	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání	formální upozornění
2021/2160	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	formální upozornění
2021/2218	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	formální upozornění

C-121/21 *Česká republika v. Polsko* (důl Turów)

Dne 26. února 2021 podala Česká republika k Soudnímu dvoru na základě čl. 259 SFEU žalobu proti Polsku, která se týkala porušení unijního práva při rozhodování o prodloužení těžební činnosti v dole Turów. Polsku bylo konkrétně vytýkáno prodloužení platnosti povolení k těžbě hnědého uhlí (tzv. báňského povolení) o 6 let bez posouzení vlivů na životní prostředí, nezveřejnění báňského povolení a jeho poskytnutí České republice až po 5 měsících v nekompletní podobě, neposkytnutí kompletních informací o řízení o vydání báňského povolení, neumožnění zapojení veřejnosti do řízení o vydání báňského povolení, neumožnění soudního přezkumu báňského povolení, nedostatečné zohlednění rozhodnutí o environmentálních podmínkách (tzv. rozhodnutí EIA) v báňském povolení, nezohlednění omezení platnosti výjimek pro dotčené vodní útvary v rozhodnutí EIA a stanovení okamžité vykonatelnosti rozhodnutí EIA před dokončením jeho soudního přezkumu.

Spolu se žalobou byla podána žádost o předběžné opatření spočívající v okamžitém přerušení těžební činnosti v dole Turów z důvodu úbytku vody v důsledku těžby na české straně a škod na majetku v důsledku poklesu terénu.

Místopředsedkyně Soudního dvora dne 21. května 2021 žádosti o předběžné opatření vyhověla a nařídila Polsku bezodkladně pozastavit těžbu hnědého uhlí v dole Turów až do vynesení rozsudku v této věci. Jednalo se o první takové předběžné opatření vydané v řízení podle čl. 259 SFEU.

Polsko odmítlo předběžné opatření respektovat, proto Česká republika dne 7. června 2021 podala žádost o další předběžné opatření spočívající v uložení sankcí Polsku. Této žádosti místopředsedkyně Soudního dvora dne 20. září 2021 vyhověla a uložila Polsku uhradit pokutu 500 000 EUR za každý další den, kdy nebude respektováno předběžné opatření o pozastavení těžby hnědého uhlí.

Dne 9. listopadu 2021 proběhlo ústní jednání, na němž Česká republika i Polsko nadále hájily své pozice.

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ PROTI ORGÁNŮM EU

Do působnosti VLZ patří také tzv. přímé žaloby proti orgánům EU. Mezi tyto žaloby patří v prvé řadě žaloby na neplatnost aktů EU, kterými se lze domáhat zrušení právního aktu EU. Dále jde o žaloby na nečinnost, kterými se lze domáhat určení, že orgán EU porušil unijní právo tím, že právní akt EU naopak nepřijal, ač ho přijmout měl. V neposlední řadě jde o žaloby na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení.

Přímou žalobu je oprávněn podat VLZ ve spolupráci s dotčenými resorty a po předchozím souhlasu vlády. Prostřednictvím VLZ následně probíhá veškerá komunikace s Tribunálem, popř. Soudním dvorem (zasílání podání, vystupování na ústním jednání apod.).

Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost

Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU)

Příslušným k projednávání těchto žalob je ve většině případů Tribunál.[31] Z ustálené judikatury vyplývá, že žalobu na neplatnost je možné podat „*proti veškerým aktům přijatým orgány bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změní jeho právní postavení*“.[32] Jinými slovy i pouhý dopis může být aktem ve smyslu čl. 263 SFEU.[33]

Lhůta pro podání žaloby činí dva měsíce ode dne vyhlášení dotčeného aktu v Úředním věstníku EU, resp. od jeho oznámení členskému státu (čl. 263 SFEU).[34] Svojí povahou je řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, v případě žalob na neplatnost aktu EU sporným řízením, tj. ČR jakožto žalobce musí svá tvrzení dokazovat, zatímco snahou žalovaného orgánu EU je tato tvrzení vyvrátit. Řízení je založeno často jak na právní argumentaci, tak na skutkových okolnostech, které je nutno doložit důkazy, resp. příslušnými dokumenty.

---

[31] Srov. čl. 263 SFEU ve spojení s čl. 256 SFEU a čl. 51 Statutu Soudního dvora Evropské unie.

[32] Rozsudek *Komise v. Planet*, C-314/11 P, EU:C:2012:823, bod 94.

[33] Z toho důvodu jsou žaloby někdy formulovány alternativně (viz např. rozsudek *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, EU:T:2012:343, kde žalobkyně požadovala konstatovat nečinnost Komise a podpůrně navrhovala zrušení rozhodnutí obsaženého v dopise), nebo je ve stejné věci podána žaloba na neplatnost i žaloba na nečinnost (ilustrací tohoto postupu jsou případy C-63/12 *Komise v. Rada*, EU:C:2013:752 a C-196/12 *Komise v. Rada*, EU:C:2013:549).

[34] Srov. dále čl. 50 a 51 JŘ Soudního dvora a čl. 59 a 60 JŘ Tribunálu (dostupné na www.curia.eu – sekce *Texty upravující řízení*).

Procesní pravidla řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, jsou upravena ve Statutu Soudního dvora Evropské unie, resp. JŘ Tribunálu, popř. JŘ Soudního dvora. Řízení je členěno na písemnou a ústní část. Písemné procesní kroky zpravidla zahrnují: 1) podání žaloby, 2) žalobní odpověď žalované strany, 3) repliku žalující strany a 4) dupliku žalované strany. Ústní část jednání se zpravidla koná pouze na výslovnou žádost některého z účastníků řízení (konání ústního jednání je nicméně v praxi *de facto* pravidlem). ČR může požádat další zainteresované členské státy o intervenci ve svůj prospěch, přičemž sama ve prospěch jiných členských států v některých případech intervenuje.

Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU)

Pro řízení o žalobě na nečinnost platí *mutatis mutandis* to, co je výše uvedeno k řízení o žalobě na neplatnost. Odlišný je postup pro podání žaloby: příslušný orgán, instituce nebo jiný unijní subjekt musí být nejprve vyzván, aby jednal, a teprve pak, nevyjádří-li se daný orgán, instituce nebo jiný subjekt ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy, může být podána žaloba na nečinnost, a to ve lhůtě dalších dvou měsíců. Pokud daný orgán v dané lhůtě stanovisko zaujme, tvrzená nečinnost je tím ukončena a je případně nutno podat žalobu na neplatnost.[35] V této souvislosti je třeba zdůraznit, že nečinností není přijetí rozhodnutí odlišného od rozhodnutí, o které usiluje dotčená osoba.[36]

Řízení o žalobě na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení (čl. 268 a čl. 340 odst. 2 SFEU)

Jedná se o žaloby, jejichž cílem je konstatování existence mimosmluvní odpovědnosti na straně EU a dosažení náhrady škody způsobené orgány či zaměstnanci EU, příp. vydání částky, o kterou se EU bezdůvodně obohatila. Zatímco možnost podat žalobu na náhradu škody předpokládá přímo čl. 268 SFEU, možnost podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení vyplývá z judikatury Soudního dvora.[37] Judikatura také stanoví podmínky vzniku odpovědnosti za škodu či povinnosti vydat bezdůvodné obohacení, které vychází z obecných zásad společných právním řádům členských států. Pro vznik odpovědnosti za škodu je tak nezbytné, aby došlo k protiprávnímu jednání na straně EU a vzniku škody, a dále aby existovala příčinná souvislost mezi tímto protiprávním jednáním a vzniklou škodou. Podmínkou povinnosti vydat bezdůvodné obohacení je obohacení EU na úkor jiného subjektu

[35] Srov. rozsudek *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, EU:T:2012:343, bod 43.
[36] Rozsudek *Deutscher Komponistenverband*, 8/71, EU:C:1971:82.
[37] Srov. rozsudek *Masdar (UK) v. Komise*, C-47/07 P, EU:C:2008:726.

bez jakéhokoliv právního základu.[38] Žaloby na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení projednává v prvním stupni Tribunál.[39] EU v těchto řízeních zastupuje orgán, z jehož jednání mimosmluvní odpovědnost EU vychází. Tyto žaloby musí být podány do pěti let od vzniku škody či bezdůvodného obohacení, přičemž tato lhůta může být dočasně přerušena na základě podání předběžné žádosti o náhradu škody či vrácení bezdůvodného obohacení k příslušnému orgánu EU.[40]

Žaloby ČR

Od přistoupení k EU do 31. prosince 2021 podala ČR 20 přímých žalob proti orgánům EU. O dvanácti z nich již bylo rozhodnuto, v šesti věcech byla žaloba stažena (ve čtyřech případech z toho důvodu, že Komise uznala své pochybení a napadený akt sama zrušila) a ve dvou věcech řízení k 31. prosinci 2021 stále probíhá, přičemž jedno z těchto řízení bylo dočasně přerušeno. Níže uvádíme stručný popis probíhajících případů i věcí, které byly v roce 2021 ukončeny.

C-862/19 P *Česká republika v. Komise* (broadcasting)

V roce 2017 byla podána žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise, kterým se ruší část pomoci Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Sporným bylo, zda může být z unijních operačních programů financováno přímé zadání veřejných zakázek na výrobu programového obsahu určeného k vysílání vysílacími společnostmi, když je zadavatelem jiný subjekt než vysílací společnost. Tribunál se ztotožnil s názorem Komise, žalobu zamítl a korekci potvrdil. ČR v dané věci podala kasační opravný prostředek, kterým se domáhala zrušení rozsudku Tribunálu, jelikož měla za to, že předmětnou výjimku lze využít i za situace, kdy je vysílací společnost stranou smlouvy v pozici poskytovatele programového materiálu. Dne 17. června 2021 byl vynesen rozsudek Soudního dvora, který se stejně jako Tribunál přiklonil k právnímu názoru Komise a kasační opravný prostředek zamítl.

T-627/16 RENV *Česká republika v. Komise* (korekce ze tří auditů v zemědělství)

Řízení se týkalo problematiky dálkového průzkumu země a investic v oblasti vína a navazovalo na rozsudek Soudního dvora ve věci C-742/18 P, ve kterém Soudní dvůr částečně vyhověl kasačnímu opravnému prostředku České republiky. Tribunál

[38] Srov. tamtéž, body 44 až 50.
[39] Viz čl. 256 SFEU.
[40] Viz čl. 46 Statutu Soudního dvora.

v tomto řízení musel posoudit dopady těchto závěrů Soudního dvora na možné zrušení odpovídajících částí korekčního rozhodnutí Komise. Rozsudkem ze dne 15. prosince 2021 se Tribunál přiklonil k názoru ČR, dle něhož ve světle závěrů Soudního dvora nemohla původně uložená korekce obstát, a sporné rozhodnutí v odpovídajícím rozsahu (cca 700 tis. EUR) zrušil.

T-151/20 *Česká republika v. Komise* (celní bezdůvodné obohacení)

Předmětem sporu je žaloba na vydání bezdůvodného obohacení odpovídajícího částce nevybraného antidumpingového cla za kamínkové zapalovače z Laosu, kterou ČR dříve podmíněně odvedla na účet Komise (viz případy C-575/18 P a T-13/19). Vzhledem k závěrům Soudního dvora ve věci C-575/18 P se Tribunál nyní bude muset zabývat meritem věci, tj. otázkou, zda bylo nevybrání cla přičitatelné ČR. Dne 12. listopadu 2021 proběhlo ústní jednání.

T-335/20 *Česká republika v. Komise* (pozastavení plateb II)

Předmětem sporu je žaloba proti rozhodnutí Komise stran pozastavení platby na jeden projekt v rámci Programu rozvoje venkova. Tribunál se rozhodl toto řízení přerušit na dobu, než nabude právní moci rozhodnutí Komise v souvisejícím řízení o schvalování souladu.

INTERVENCE

ČR má na základě čl. 40 Statutu Soudního dvora EU ve spojení s čl. 129 až 132 JŘ Soudního dvora, resp. s čl. 142 až 145 JŘ Tribunálu, možnost vstupovat jako vedlejší účastník do řízení vedených mezi jinými subjekty na podporu jedné ze stran sporu. Žádost o vstup do řízení se podává ve lhůtě šesti týdnů ode dne zveřejnění oznámení o zahájení tohoto řízení v Úředním věstníku EU.[41] Po vstupu do řízení a obdržení procesních písemností je vedlejšímu účastníkovi umožněno předložit k věci své písemné vyjádření, případně se účastnit ústního jednání.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR k EU do 31. prosince 2021 využito celkem ve 128 případech, z toho v roce 2021 v pěti případech.

Nejčastějším důvodem pro intervenci ČR je podpora členských států žalovaných Evropskou komisí z obdobných důvodů, pro které podala Evropská komise žalobu proti ČR.

ČR rovněž často intervenuje v řízeních týkajících se vnějších vztahů EU či pravomocí jednotlivých orgánů Unie. Všechna tato řízení jsou charakterizována snahou těchto orgánů (zejména Evropské komise a Evropského parlamentu) o širší vymezení kompetencí.

V ostatních případech je intervence ČR založena na důvodech rozličného charakteru (v poslední době například koncepční otázky ochrany osobních údajů, unijních fondů, energetiky či státních podpor).

Věci, v nichž ČR v roce 2021 požádala o vstup do řízení

C-166/21 *Komise v. Polsko*

Komise se domáhá určení, že Polsko porušilo unijní právo, když podmínilo osvobození od spotřební daně u výrobků určených k výrobě léků tím, že k přepravě dotčených výrobků dochází v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně. ČR má za to, že takové uložení takové podmínky je přípustné, a v řízení tudíž podporuje Polsko.

C-551/21 *Komise v. Rada*

Komise se domáhá zrušení rozhodnutí Rady o podpisu a prozatímním provádění Prováděcího protokolu k Dohodě mezi Gabonskou republikou a Evropským

[41] Čl. 130 JŘ Soudního dvora a čl. 143 JŘ Tribunálu. Pro řízení o kasačním opravném prostředku činí uvedená lhůta jeden měsíc (čl. 190 odst. 2 JŘ Soudního dvora a čl. 213 odst. 2 JŘ Tribunálu).

společenstvím o partnerství v odvětví rybolovu z důvodu, že Rada překročila své kompetence. ČR požádala o vstup do řízení na straně Rady.

T-362/21 ***Telly v. Komise***

Společnost Telly napadá platnost rozhodnutí Komise o státní podpoře v souvislosti s prodloužením platnosti kmitočtových licencí provozovatelů sítí digitálního televizního vysílání v ČR. ČR požádala o vstup do řízení na straně Komise.

T-363/21 ***Česká asociace satelitních operátorů v. Komise***

Česká asociace satelitních operátorů napadá platnost rozhodnutí Komise o státní podpoře v souvislosti s prodloužením platnosti kmitočtových licencí provozovatelů sítí digitálního televizního vysílání v ČR. ČR požádala o vstup do řízení na straně Komise.

T-585/21 ***Zásilkovna v. Komise***

Společnost Zásilkovna napadá platnost rozhodnutí Komise o náhradě za plnění povinnosti univerzální služby pro Českou poštu na období let 2018 až 2022, kterým byla částečně zamítnuta stížnost společnosti Zásilkovna ohledně křížového subvencování prováděného Českou poštou ve vztahu k jejím obchodním aktivitám. ČR požádala o vstup do řízení na straně Komise.

ŘÍZENÍ O POSUDKU

ČR má na základě čl. 196 JŘ Soudního dvora rovněž možnost se vyjádřit k žádosti o posudek podle čl. 218 odst. 11 SFEU, kdy je posuzována slučitelnost zamýšlené dohody mezi EU a jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi se Smlouvami.

V roce 2021 byl vynesen jeden posudek a bylo předloženo písemné vyjádření k jedné žádosti o posudek podané v roce 2020.

***Posudek 1/19* (posudek velkého senátu ze dne 6. října 2021)**

Dle Soudního dvora správným právním základem pro rozhodnutí o uzavření Istanbulské úmluvy v rozsahu zamýšleném Radou měly být čl. 78 odst. 2, čl. 82 odst. 2, čl. 84 a čl. 336 SFEU. Soudní dvůr dále upřesnil, že je možné taková rozhodnutí přijmout jako dvě samostatná, aby bylo zohledněno zvláštní postavení Irska dle Protokolu č. 21, resp. Dánska dle Protokolu č. 22, připojeným k SEU a SFEU, avšak pouze při doložení objektivní potřeby. Ta v daném případě vyplývá z čl. 336 SFEU, jakožto hmotněprávního základu předmětného uzavíracího aktu, který nespadá do působnosti výše uvedených protokolů. Pokud jde o to, zda lze platně rozhodnout o uzavření Istanbulské úmluvy jakožto smíšené dohody i v případě neexistence vzájemné shody všech členských států být touto úmluvou vázány, Soudní dvůr potvrdil, že by to bylo v souladu se Smlouvami, resp. podmiňovat její uzavření takovou vzájemnou dohodou je dle Smluv nepřípustné. Současně nicméně připustil, že je v souladu se Smlouvami na takový konsensus čekat, a to i s ohledem na zvážení institucionálních a politických důvodů, včetně snahy o nalezení co nejširší možné většiny pro uzavření mezinárodní dohody. Upozornil nicméně, že prostor pro politické uvážení je uplatňován v zásadě kvalifikovanou většinou, takže takováto většina v Radě může kdykoliv v souladu s pravidly stanovenými jednacím řádem Rady nařídit, že se jednání ukončují a přijímá se rozhodnutí o uzavření mezinárodní dohody.

Posudek 1/20

Belgie žádá Soudní dvůr o posouzení, zda mechanismus řešení sporů stanovený v návrhu modernizované Smlouvy o energetické chartě je slučitelný s unijním právem vzhledem k možnosti vykládat tento mechanismus tak, že lze použít i na vnitrostátní (intraunijní) úrovni, a to i s ohledem na rozsudek *Achmea*, kdy stále přetrvávají mezi státy pochybnosti, zda se *Achmea* použije i na Smlouvu o energetické chartě. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že mechanismus řešení sporů stanovený v návrhu

modernizované Smlouvy o energetické chartě lze použít i na vnitrounijní úrovni, a tedy ve světle rozsudku *Achmea* není slučitelný s unijním právem, zejména s čl. 19 SEU a čl. 344 SFEU. Modernizovaná Smlouva o energetické chartě neobsahuje doložku, podle níž by se mechanismus řešení sporů na vnitrounijní spory nepoužil.

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ČR před Soudním dvorem EU vykonává VLZ celou řadu dalších úkolů, které s jeho hlavní činností přímo či nepřímo souvisí. Jedná se zejména o organizaci činnosti výboru VLZ, o zastupování ČR v rámci jednání pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“ a zastupování ČR v rámci každoročního setkání vládních zmocněnců pro Soudní dvůr z celé EU.

Výbor vládního zmocněnce v roce 2021

Jak bylo uvedeno výše, Výbor vládního zmocněnce, zřízený Statutem VLZ a složený ze zástupců jednotlivých resortů, je meziresortním poradním a konzultačním orgánem, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

Výbor slouží nejen jako platforma k výměně názorů a informací o důležitých řízeních před Soudním dvorem, resp. Komisí, ale také k zajištění efektivní komunikace mezi VLZ a odpovědným resortem při vypracovávání vyjádření ČR k jednotlivým soudním řízením, resp. řízením před Komisí.

V roce 2021 nebyla fyzická setkání Výboru možná kvůli epidemické situaci, veškeré potřebné záležitosti byly nicméně řešeny elektronicky.

Pracovní skupina Rady „Soudní dvůr“

Ze své pozice je VLZ také členem pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“. Zasedání této pracovní skupiny se konají v pravidelných intervalech v Bruselu. Tato pracovní skupina je zčásti též konzultačním místem vládních zmocněnců většiny členských států a zástupců Soudního dvora EU, v jehož rámci jsou diskutovány praktické otázky dalšího směřování rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY

Oddělení pro Soudní dvůr

Jiří Vláčil
Vedoucí oddělení pro Soudní dvůr, zástupce ředitelky OKP
V Kanceláři působí od června 2008
Tel. 224 18 2827, jiri_vlacil@mzv.cz

Anna Edelmannová
V Kanceláři působí od března 2021
Specializace dle gestora: MV, MSp, MD
Tel. 224 18 2480, anna_edelmannova@mzv.cz

Veronika Frouzová
V Kanceláři působí od srpna 2009
Sekretariát, správa databází v ISAPu
Tel. 224 18 2761, veronika_frouzova@mzv.cz

Ludmila Halajová
V Kanceláři působí od dubna 2021
Specializace dle gestora: MMR, ÚOHS, MŽP
Tel. 224 18 2878, ludmila_halajova@mzv.cz

Tereza Machovičová
V Kanceláři působí od března 2018
Specializace dle gestora: MPO, MSp, ÚPV
Tel. 224 18 2923, tereza_machovicova@mzv.cz

Adéla Martínková
V Kanceláři působí od dubna 2022
Specializace dle gestora: MŽP, MPO, ERÚ
Tel. 224 18 2821, adela_martinkova@mzv.cz

Jana Očková
V Kanceláři působí od srpna 2008
Specializace dle gestora: MF, ČNB
Tel. 224 18 2309, jana_ockova@mzv.cz

Oddělení pro infringementy

Thomas Müller
Vedoucí oddělení pro infringementy
V Kanceláři působí od února 2008
Specializace dle gestora: MPO, MO
Tel. 224 18 2421, thomas_muller@mzv.cz

Jana Benešová
V Kanceláři působí od listopadu 2021
Specializace dle gestora: MPSV, MZe, MŠMT
Tel. 224 18 2804, jana_benesova@mzv.cz

Ondřej Serdula
V Kanceláři působí od srpna 2016
Specializace dle gestora: MF, GŘC, ÚOOÚ, MV
Tel. 224 18 2808, ondrej_serdula@mzv.cz

Soňa Šindelková
V Kanceláři působí od ledna 2011
Specializace dle gestora: MZd, MPO
Tel. 224 18 2584, sona_sindelkova@mzv.cz

V roce 2021 se do realizace agendy VLZ zapojili také další pracovníci OKP.

Kristýna Najmanová
Ředitelka OKP
Tel. 224 18 2528, kristyna_najmanova@mzv.cz

Hana Pešková
Vedoucí oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU
V OKP působí od července 2008
Tel. 224 18 2596, hana_peskova@mzv.cz

Monika Horáková
Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU
V OKP působí od listopadu 2019
Tel. 224 18 3365, monika_horakova@mzv.cz

Michael Švarc
Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU
V OKP působil do prosince 2021

Ondřej Šváb
Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU
V OKP působí od listopadu 2013
Tel. 224 18 2501, ondrej_svab@mzv.cz